

Peter Neerup Buhl:

Kampen mod grænserne

Fremmedkursens talsmænd
ca. 1965-1990

*Man kan bedrage hele folket et stykke tid.
Man kan bedrage en del af folket hele tiden.
Men man kan ikke bedrage hele folket hele tiden.*
Abraham Lincoln

1998

Indhold

Forord.....	
Før "indvandrerstoppet".....	
Problemet skabes.....	
Den politiske debat.....	
Lauge Dahlgaards "fremsyn".....	
Politisk rundspørge.....	
Arbejdsgiverkravene og deres medløbere.....	

Debatten om en "langsigtet indvandringspolitik".....	
Omvurderingen af alle værdier.....	
Fundamentet støbes.....	
Kritiske røster.....	
"Flygtninge" og "nye danskere".....	
Forespørgselsdebatten i november 1979.....	
Forhandlingen om regeringens indvandrerpolitik.....	
Debatten om VS' forslag.....	
Kritiske spørgsmål i Folketinget.....	
Infami mod saglig kritik.....	
Den snigende tilvænnning.....	
De første "multietniske" rystempler.....	
Socialdemokratiets planer.....	
Hetzen mod fremmedpolitik.....	
Porten på vid gab: Danmark under 1983-loven.....	
Opdragelse til åbenheden.....	
En Politiken-kampagne.....	
Farisæernes fremmarch.....	
Forfatteres og "kunstneres" holdning.....	
Forbrydelsen at gøre modstand.....	
Jacques Blum.....	
Uffe Østergård.....	
Det akademiske selvhad.....	
Komiteen mod Flygtningeloven, Den Danske Forening - og	
deres modstandere.....	
Svaret på "Hvad med Danmark?": "Et levende samfund"...	
Den omvendte verden.....	
Dansk Flygtningehjælp.....	
Mellemløst Samvirke.....	
Diskrimination i teori og praksis.....	
Hvorfor? Et idéhistorisk forsøg på en forklaring.....	
"Postmodernismens" æra.....	
Normløshedens farer.....	
Ideologi og klasse.....	
Opgaven er i det nære.....	
Den danske arv.....	
Kulturradikalismen.....	
Mistæneliggørelsen af den nationale holdning.....	
Personregister.....	

Forord

Nærværende historiske oversigt kan betragtes som en fortsættelse af Ole Hasselbalchs bog "Opinionskampen 1933-45" (Den Danske Forening, 1995). Sigtet med begge skrifter er at fastlægge hvilke holdninger, organisationer og personer, der i nyere tid er gået imod Danmarks beståen som selvstændig nationalstat, samt hvilke argumenter de har anvendt.

Formålet med sådanne udgivelser er det samme, som professor Sven

Henningsen angav som argument for at genudgive Hitlers "Mein Kampf" (1966), nemlig at "påkalde den vagtsomhed, der er nødvendig ved konfrontation med lignende fænomener" - at udvide læserens historiske forståelse og politiske skarpsind over for beslægtede retninger i fremtiden.

Den følgende fremstilling støtter sig i altovervejende grad til den trykte presse, desuden bøger, rapporter o.lign. trykt materiale. Desuagtet, at den mest indflydelsesrige offentlige meningsdannelse i den omhandlede periode givetvis har fundet sted via de elektroniske medier, må man dog gå ud fra, at de væsentligste elementer i opinionskampen også har givet sig udslag i de trykte medier. Under alle omstændigheder har kun en systematisk undersøgelse af disse været mulig, og selv hvad de angår, kan der pga. pladsbegrænsningen kun gengives repræsentative stikprøver i stedet for det mere komplette udvalg, som kunne ønskes. Trods alt vil fremstillingen forhåbentlig give et generelt indtryk af udviklingen.

Flere personer skal have tak for at stille deres udklipssamling m.v. til rådighed for denne undersøgelse - ingen nævnt, ingen glemt.

P.N.B.

Før "indvandrerstoppet"

Danskerne var omkring 1970 - som altid - rede til med åbenhed at tage imod forfulgte fra nabolande. Da "anti-zionistiske" pogromer således hærgede Polen i efteråret 1969, søgte talrige flygtninge naturligt til Danmark. Her blev det norske hotelskib St. Lawrence, der da tilfældigt lå ved Kalvebodds Brygge i København, rammen om disse polakkers første tid i Danmark. Foruden skibet var 24 hoteller samt 4 pensionater taget i brug for at huse flygtningene. Og dermed var den umiddelbare grænse for indkvartering i København nået. De efterfølgende flygtninge blev placeret i centre i bl.a. Viborg, Århus og Helsingør.

I bogen "Danmark for danskere?" (1985) berettes der videre fra denne tid, da folks hjælpsomhed endnu ikke var påvirket af fremmedkursen: "Danskernes vilje til at hjælpe flygtningene var stor: i løbet af en uge blev der oprettet et kartotek med over tusinde danske kontaktfamilier og andre tusindvis af danskere ringede spontant til Dansk Flygtningehjælp for at tilbyde flygtningene arbejde, boliger, tøj og møbler. Over tusinde polske flygtninge var indbudt til fest i danske hjem juleaften 1969. Biografer, orkestre og teatre tilbød fribilletter til flygtningene. Foreninger og organisationer som Rotary, Lions, Skt. Georgsgilderne samt Det Danske Spejderkorps ydede praktiske og økonomiske bidrag til integrationsarbejdet."

Bortset fra en enkelt bombetrussel mod St. Lawrence i april 1970 samt enkelte problemer med sprogundervisning og indkvartering, blev hjælpearbejdet og integrationen af de polske flygtninge betragtet som yderst vellykket. Alligevel så generalsekretæren i Dansk Flygtningehjælp, Arne Piel Christensen, med skepsis på mulighederne for en virkelig integration af flygtningene her i landet. Han opfattede nemlig Danmark "som et lukket samfund, der ikke er vant til fremmede, hvilket vanskeliggør en egentlig accept af fremmede." Denne skepsis så han tilsyneladende bort fra, da

hans organisation i de kommende årtier for fuldt tryk begyndte at "integrere" fremmede fra langt fjernere og anderledes lande end Polen. En misforstået konsekvens ud fra et modsat syn efter den vellykkede polak-modtagelse drog sigende nok den daværende formand for Dansk Flygtningehjælp *Isi Foighel*, som i Politiken 27/7 70 ud fra arbejdet med polakkerne konkluderede, at "det i det store og hele aldrig er en belastning for et land at modtage en større flygtningegruppe." Denne fejlagtige generalisering, som ikke kom til at holde stik over for stadigt nye grupper af meget fremmede "flygtninge", gjorde tyve år senere Foighel til en arg modstander af Den Danske Forening. En omvendt konsekvens drog karakteristisk nok flere af polakkerne, som blev fremtrædende medlemmer af nævnte forening for at medvirke til, at den gæstfrihed, de i sin tid oplevede, ikke blev misbrugt og derved ødelagt.

Det var imidlertid skæbnens ironi, at netop arbejdet med modtagelsen af polakkerne havde næret Dansk Flygtningehjælp i en sådan grad, at organisationen bagefter stod med mængder af tomme hænder, der brændte efter at aktiveres - hvilket de blev i skæbnesvangre "integrations"-projekter omfattende alverden. I løbet af kun et par år med modtagelse af polakker var Flygtningehjælpens statsfinansierede budget faktisk blevet 25-doblet¹ - og dette mægtigt opbyggede potentiale skulle særlig efter 1973 (følgende Parkinsons lov) anvendes i en hidtil uset ideologisk kamp for indplantning af vildtfremmede på dansk jord.

Men allerede omkring 1970 kunne mange danskere, særlig de mere udsatte samfundslags repræsentanter, fornemme, at den svulmende mængde af såkaldte "gæstearbejdere" fra fjernere lande udgjorde et problem af ganske andre dimensioner end de velkomne europæiske flygtningegrupper.

Problemet skabes

I foråret 1966 overvejede en gruppe nedsat af Arbejdsmarkedsrådets formandsskab en forenkling i reglerne for arbejdstilladelser til udenlandsk arbejdskraft. Samlet hvervning af udlændinge blev drøftet bl.a. på grundlag af henvendelser fra Tyrkiet, og også Arbejdsgiverforeningen ønskede en forenklet administration og en større tilgang af udenlandsk arbejdskraft. LO var imidlertid forbeholden. Særlig var man her betænkelig på grund af de problemer, man havde fået med den fremmede indstrømning i Sverige, Svejts og Vesttyskland, hvor der var mange fremmedarbejdere.² Desuden påpegede fagfolk, fx. cand. polit. *Kåre B. Dallum* i bladet "Civiløkonomen", at udenlandsk arbejdskraft såvist langt fra var den eneste løsning på arbejdsgivernes problemer.³

Alligevel gik regeringen med på fremmedkursen, hvilket fik dagbladet *Aktuelt* til at tage det truende problem op i en artikelserie "De fremmede", hvor uroen kom tydeligt til udtryk:

¹Skive Folkeblad 15/1 70 (heri også Piel Christensens udsagn)

²B.T. 18/5 66

³Jf. også Kristeligt Dagblad 11/6 66. Omvendt fik regeringens politik snart støtte fra nogle ingeniører, der mente, at i en "langsigtet" politik må der indgå kapital fra udlandet så vel som fremmed arbejdskraft (ifølge leder i "Ingeniørens Ugeblad" 1968, se Berl. Tid. 10/2 68)

"30.000 ukendte brikker i vort samfundsmønster. Danmark åbner sluserne for strøm af udlændinge til arbejdsmarkedet. De fremmede har givet svenskerne hovedpine - hvordan vil det gå her?", spurgte avisen således 3/1 67.

Allerede i begyndelsen af 1967 skabte fremmed arbejdskraft ifølge dagspressen da også vanskeligheder i Danmark. Det fik den socialdemokratiske arbejdsminister *Erling Dinesen* til som alternativ at fremhæve rationalisering og andre samfundsreformer. "Import af udenlandsk arbejdskraft rejser et hav af problemer, som vi undgår, hvis vi f.eks. fik gifte kvinder ind på arbejdsmarkedet. Det problem løses ved hjælp af børneinstitutioner, ligeløn og udbygning af uddannelse for kvinder og kildekat", mente arbejdsministeren.⁴ Som bekendt fik vi både disse ting og indvandring.

Såvel teknisk rationalisering som ligestilling blev dog utvivlsomt forsinket af fremmedimportens sovepude, og der var da også i tresserne dyb skuffelse i kvindebevægelsen over, at mange arbejdsgivere ønskede fremmedarbejdere i stedet for kvinder. Det fremgår bl.a. en kronik af cand. polit. *Corry Hedemann*: "Fruer eller fremmede? Hvordan bør vi øge arbejdsstyrken?" (Berl. Tid. 2/8 66). Heri hedder det, at det heller ikke er mærkeligt, "at der fra de danske kvinders side er bitterhed over for de danske mandlige kolleger, der straks forlanger, at udlændingene med deres sprogvanskeligheder skal have ligeløn, medens de stadig tillader, at danske kvindelige ikke-faglærte skal nøjes med 60-70% af de mandlige ikke-faglærtes løn."

Trods sådanne klager blev vilkårene for arbejdstilladelser yderligere lempet i slutningen af 1966, hvilket "vil betyde en opslugning af udlændinge som aldrig før", som dagbladet *Aktuelt* formulerede det den 22. december dette år. Her hed det yderligere, at mange forhold tyder på, "at de fremmede i Danmark vil blive et af de kommende års samfundsmæssige problemer." Allerede da var det et problem, at Københavns Hovedbanegård blev hærget af subsistensløse "spaghetti-drenge", dvs. sydlændinge, der havde arbejdet her i landet, men som nu var arbejdsløse og ernærede sig bl.a. ved småforbrydelser.⁵ På samme tid var det et problem, at unge sydlændinge stod i cafeterier på Vesterbro det meste af dagen over en kop kaffe. Cafeterierne var ved at blive kvalt af denne dårlige forretning, men en socialrådgiver fra Dansk Flygtningehjælp løftede straks pegefingren over for kritikerne: "Vi er for negative over for de unge sydlændinge", udtalte denne "vor mest kyndige socialrådgiver i arbejdet med omplantning af fremmede til dansk jord"(!), *Inger-Lise Jacobsen*, i B.T. 11/4 67.⁶ Socialrådgiver *Tine Bryld* tilbød i den forbindelse at stille hele apparatet fra de unges rådgivning i Reventlowsgade til rådighed for de unge udlændinge, "hvis man til gengæld kan få de nødvendige offentlige tilskud."⁷ Dette har jo været melodien i forbindelse med fremmedproblemer lige siden: når blot der blev tilført de og de "tilskud", skulle alt nok blive bedre - og man er ikke blevet klogere endnu...

⁴Kristeligt Dagblad 6/2 67

⁵Aktuelt 4/5 67

⁶Jf. om sydlændinge-problemet i Politiken 9/4 67

⁷B.T. 12/4 67

Oven i problemerne med udlændingene som sådan kom allerede i 1967 den stigende arbejdsløshed. Så tidligt som i februar 1966 blev et af landets største bilværksteder dog strejkeramt med kravet "udlændinge ud", fordi tre danske mekanikere blev afskediget.⁸ Næste år blev det et mere generelt fænomen; Ekstra Bladet kunne den 10. august 1967 meddele, at 1000 danske smede nu går arbejdsløse, og at danske arbejdere på Stignæs klager: "Udenlandske arbejdere truer vor eksistens." 70% af de ansatte er udlændinge, men tillidsmanden understreger, at man ikke har noget imod disse som arbejdskammerater: "Men vi kan se, at den udvikling, vi er på vej ind i, er skæv, og at der må protesteres i tide."

I efteråret 1967 var ledigheden tredoblet indenfor et år. Godt 26.000 var arbejdsløse i oktober, hvilket fik fremmedpolitiet til at skærpe kontrollen.⁹ LO-formand *Thomas Nielsen* mente imidlertid ikke, at udenlandsk arbejdskraft var noget problem for Danmark: "Udlændinge tager ikke pladsen op for danskere undtagen i særtilfælde."¹⁰ Hans noget søgte argument for "åbenheden" var desuden, at "spærrer vi for udlændinge vil udlandet spærre for os" - som om nogle danskers livsinteresser afhang af at være fremmedarbejdere i Jugoslavien eller Tyrkiet.

Da arbejdsminister Erling Dinesen omkring dette tidspunkt telefonisk besvarede læserspørgsmål hos B.T., blev han meget overrasket over den store mængde spørgsmål om udlændinge i Danmark i forbindelse med den voksende arbejdsløshed. En kvinde, som ikke kunne forstå tilstedeværelsen af fremmede arbejdere, når hendes egne sønner gik arbejdsløse, kunne Dinesen kun svare: "Ja, vi skal vel først og fremmest sørge for vore egne."

Der var dog nogen, der så advarselslamperne blinke også på dette tidlige tidspunkt. "Skal Danmark frivilligt skaffe sig et indvandringsproblem, ligesom man har i andre lande?", spurgte den konservative forfatter og politiker *Hans Jørgen Lembourn* således i B.T. 25/4 68. Nej, svarede souschef i Centralarbejdsanvisningskontoret *Niels Holm* i samme avis dagen efter: "Først og fremmest, fordi vi har svært ved at klare vore egne problemer. Vi har ikke boliger nok til indvandrere, og vi har ikke arbejde til dem. Det har vi knap nok til danskerne." Allerede 26/2 68 kunne Politiken meddele, at 25% af de fremmede og mange af de danske ufaglærte var arbejdsløse.¹¹ Og som folkets sunde fornuft formulerede det så tidligt som 8. juli 1966 i et læserbrev i B.T. med titlen "Har arbejdskraft": "Der gøres meget for at få udenlandsk arbejdskraft her til landet, samtidig med, at man hører om arbejdsløshedsøer herhjemme. Var det ikke bedst at udrydde arbejdsløsheden, f.eks. i Nordjylland, før man trak udenlandsk arbejdskraft hertil? Hvad angår manglen på boliger, så skal udlændingene jo også have boliger, og det lader sig gøre,

⁸Det var Skandinavisk Motor Compagni på Østerbro, se fx. B.T. 4/2 66

⁹Berl. Tid. 8/11 67

¹⁰Aktuelt 24/9 67

¹¹Se også forsiden af Berl. Aftenavis 15/2 68: "Udenlandske arbejdere må rejse i tusindvis - Ledigheden blandt danske arbejdere bremser arbejdstilladelser"

ser man gang på gang. I København må der da være lige så gode muligheder for at skaffe nordjyder som grækere arbejde." Myten om et "behov" for fremmed arbejdskraft var dog allerede da vokset op til at være en næsten uafviselig (men også ubeviselig) kendsgerning.

Allerede tidligt trængte moralismen ind overfor de truede danskere. Den socialdemokratiske "fremtidsforsker" og forhv. minister *Arne Sørensen* havde således en stor artikel "Når det nationale degenererer" i B.T. 8/6 67, i hvilken næsten alle de i dag velkendte "anti-nationalistiske" fraser er til stede. "Gammeldags fædrelandshistorie er i dag en umulighed, og de fleste af de sange, som knytter sig dertil, er usyngelige på de fleste folkehøjskoler og andre steder, hvor unge samles", hævdede Sørensen således.¹² Efter den angivelige opløsning af det nationale er der efter hans mening nu kun "nationalt slam" tilbage, der viser sig som hovmod og selvgodhed over for det fremmede. Derfor måtte han advare mod de "fordomme" (såsom sammenkædning af udlændinge og kriminalitet), der for alvor vil udfolde sig, når vi importerer et "betydeligt kvantum arbejdskraft fra Europas sydlige og fattige lande."¹³ Heroverfor talte Sørensen for "en ny civilisation", der som grundlag har, at "det nationale er en funktion af, hvad man udretter." Altså forsåvidt en forudseende vision om den nuværende "globalisering", hvor en ubundet global elites huseren i stigende grad marginaliserer de 80% af nationalstaternes befolkning, der ikke kan honorere "markedets" krav.¹⁴

En også senere kun alt for velkendt moralisme præsterede B.T. igen 13/5 69 med lederen "Racehad" i anledning af en hærværks-episode i Brøndbyvester. Forholdene i Danmark blev da sammenlignet med volden og diskriminationen mod de sorte i USA - netop dengang gik bøgerrettighedsbevægelserne deres sejrsgang dér, hvorfra man tydeligvis uden videre overførte slagordene ("racisme" osv.) til den væsentligt anderledes situation i Danmark.

Kun fire dage efter B.T.s race-artikel anvendte Ekstra Bladet 17/5 69 et andet nu forslidt ord i dets artikel "Fremmedhad i Danmark", hvor en marokkaner udtalte, at 70% af alle danskere er racister. Samtidig blev der dog gjort opmærksom på alvoren i det reelle problem: "Strømmevis af udenlandske arbejdere har skabt faretruende situation", hed det i artiklen, der oplyste, at antallet af udenlandske arbejdere i Danmark er steget med ca. 1000 om året siden tressernes begyndelse - og at "adskillige tusinde" måske ikke figurerer noget sted. Og i en kronik i Ekstra Bladet 7/6 69 kunne forhv. statsminister *Viggo Kampmann* oplyse, at der ved begyndelsen af nævnte år var meddelt arbejdstilladelse til 20.000 fremmedarbejdere.

I denne kronik med den sigende titel "Krapyl eller mennesker" kommer i øvrigt dén indignerende og insinuerende tone til udtryk,

¹²Jf. historikeren Ole Feldbæks ord fra 1991 citeret i den idéhistoriske afslutning på nærværende bog

¹³Fakta: Man erfarede tidligt en betydelig del kriminalitet såsom slagsmål, knivstikkeri og tyveri, særlig blandt nordafrikanere i Danmark, jf. Berl. Aftenavis 1/2 69

¹⁴I bladet "Ingeniøren" 1973 skrev Arne Sørensen direkte, at Danmark burde have 5 mio. indvandrere

som senere så ofte er blevet brugt af magthaverne, når der skulle appelleres til danskernes dårlige samvittighed og vilje til selvopgivelse. Et af Danmarks største problemer i 1970'erne bliver mangel på tilstrækkelig arbejdskraft i de produktive aldersklasser, hævdede Kampmann og fortsatte: "Det kan ikke uden videre løses ved en storstilet import af fremmed arbejdskraft, men hvorfor ikke begynde at vænne sig til, at andre også skulle kunne få del i vore goder og hjælpe til, at de ikke bliver mere knappe. Det er slet ikke for tidligt at begynde at gøre Danmark til landet, hvor man gerne vil have, at gæster slår sig mere varigt ned og føler sig hjemme."

Kampmann fortsatte sine - åbenlyst overvejende ideologisk begrundede - urimeligheder med at påstå, at fremmedimporten er mindst lige så væsentlig som megen u-landshjælp - ja, måske er den bedste u-landshjælp den, "som kommer til udtryk ved, at vi begynder at behandle fremmedarbejderen, som vi gerne selv vil behandles"! Desværre har man også senere igen og igen til støtte for fremmedkursen hævdet, at denne på en eller anden måde skulle kunne bidrage til afhjælpningen af den 3. verdens problemer - som om, at den kan noget som helst andet end i bedste fald udskyde dem ganske marginalt.

Men den åbenbart "rationelle" Kampmann fortsatte sit i dag kun alt for velkendte ræsonnement: "Det er vanskeligt at finde rationelle argumenter for pludselig at standse tilgangen af fremmed arbejdskraft, og tilbage bliver da kun den følelsesbetonede modvilje." Ikke sandt: Den fornuftige og logiske fremmedkurs kontra det rent irrationelle såkaldte fremmedhad. Tonen har nu lydt i samfulde tredive år.

Umiddelbart efter Kampmanns bidrag til rækken af formaninger til det bagstræberiske danske folk kunne Information 11/6 69 berette, at som "understregning af at man ikke vil standse for indvandringen af fremmedarbejdere har Arbejdsministeriet netop givet B & W tilladelse til at 'importere' 100 udenlandske arbejdere."

Enøjet forhærdede man sig i fremmedkursen som eneste løsningsmodel.

Den politiske debat

Pr. 1. januar 1966 var der kun registreret 156 tyrkiske statsborgere i Danmark. Til og med 1968 kom der årligt kun fra 500 til et par tusinde fremmedarbejdere til landet årligt - i hvert fald ifølge de officielle tal. Det afgørende spring kom i 1969 med 5.000 og i 1970 12.000 officielt importerede arbejdere.¹⁵ Det er derfor ikke tilfældigt, at - som Mogens Glistrup fastslår i sin bog "De fremmede i landet" (1991) - fremmedlovgivningens nyere folketingshistorie indledtes den 10. november og 16. december 1970. De Konservative var med *Palle Simonsen* som ordfører i spidsen for at byde fremmedarbejderne velkommen. De var ifølge Simonsen "nyttig inspiration til den almindelige kulturelle udvikling i et samfund som vort - en ganske fornuftig og god stimulans for dansk kultur og folkeliv". Heroverfor satte han "de trods alt eksisterende, dog forhåbentlig beskedne tendenser i samfundet til diskrimination." Herimod advarede *Aksel Larsen* (SF): "Når det drejer sig om gæstearbejdere, der kommer fra lande med helt andre forhold og en anden kulturkreds, fra de såkaldte udviklingslande,

¹⁵Ifølge arbejdsminister Erling Dinesen i Folketinget 1/6 73

så melder problemerne sig, navnlig når der kommer temmelig mange af dem." Ifølge Larsen befandt vi os i modsætning til den radikale arbejdsminister *Lauge Dahlgaards* mening i en "Nødsituation": "Når ministeren siger, at efter hans skøn er der ca. 15.000 gæstearbejdere her i landet, tillader jeg mig at sætte spørgsmålstegn ved det, for jeg tror ikke, ministeren aner noget om det, der er andre autoriteter, der opgør antallet til antagelig 25.000, men jeg tror ikke, der er nogen, der ved, hvor stort det er."¹⁶ Og Hanne Reintoft (VS) krævede direkte "svindelens med indvandringen" stoppet. Bl.a. havde hun oplevet, at en spanier, der var forlovet med en dansk pige, gentagne gange blev verfet ud af landet med den begrundelse, at man ikke havde brug for arbejdsløse arbejdsmænd: "Nu i dag har arbejdsgiverne en interesse i at få fremmed arbejdskraft, og så er der sandelig ikke nogen, der tager noget som helst hensyn til arbejdsløse danske arbejdsmænd." Hun konkluderede, at indtil der er fornuftige løsninger på alle problemerne i forbindelse med gæstearbejderne, "må det være rigtigt at stoppe for indvandringen og så samtidig styrke og øge indsatsen for at få vores egen egnsudvikling i fart og få vores erhvervsstruktur ændret. Det vil give en langt sundere og også en mere produktiv udvikling i vores samfund, og det vil give bedre arbejdsvilkår for dem, der nu er arbejde til."

Disse sidste ord blev helt usædvanligt fulgt af bifald fra tilhørerpladserne, hvilket Folketingets formand måtte påtale. Reintoft sluttede med "endnu en gang at fremhæve kravet om et øjeblikkeligt stop for indvandring af flere fremmedarbejdere."¹⁷

Hendes partifælle *Svend Erik Kjær Rasmussen* havde tidligere i dagens debat peget på, at indvandringen er skabt af industriens profitinteresser, "og når socialdemokraterne i deres forslag om stop for arbejdstilladelser hævder, at vi, forstået som den danske befolkning, har brug for gæstearbejdere til forøgelse af produktion og beskæftigelse, så sidestiller man jo - fejlagtigt efter vores opfattelse - lønmodtagernes interesser med arbejdsgivernes interesser." Kjær Rasmussen mente, at man skal indstille sig på, at de nuværende gæstearbejdere skal forlade Danmark igen - hvilket blev pure afvist af arbejdsminister Dahlgaard.

Allerede den 7. oktober 1970 havde socialdemokraten Erling Dinesen dog i Folketinget spurgt arbejdsministeren om, hvad man agter at gøre for at sikre ordnede og socialt ansvarlige forhold for gæstearbejderne. Som begrundelse for at spørge henviste Dinesen til dagpressens rapporter om, at antallet af gæstearbejdere er langt større end beregnet; i løbet af kun 4 måneder skulle det være steget med ca. 5.000. Samtidig forværredes boligforholdene. "Den fornemmelse breder sig, at der er noget galt,

¹⁶Folketingets forhandlinger 1970-71, sp. 1017. Larsen havde ret; således meldte B.T. allerede 14/11 68, at det officielle tal på 15-20.000 udlændinge i Danmark ikke holder, fordi mange glider uden om kontrollen: "De kommer ind på turistvisum, finder selv noget arbejde, og bliver i landet. Der er ingen effektiv kontrol." Og 5/8 69 lød en overskrift i Berlingske Aftenavis: "Ingen kender tallet på fremmedarbejdere. Kontorchef i Arbejdsformidlingen kritiserer den lemfældige kontrol, Danmark har af sin udenlandske arbejdskraft"

både når talen er om udstedelse af arbejdstilladelser og kontrol med, at betingelserne for arbejdstilladelse opfyldes." Desuden måtte Dinesen henvise til følgende nylige udtalelse af formanden for det økonomiske råd, *Anders Ølgaard*: "Jeg vil blive meget overrasket, hvis vi undgår en fordobling af arbejdsløsheden."

I denne situation måtte Dinesen så spørge, hvordan man tror, at vilkårene bliver for fremmedarbejderne her i landet "med den meget stærke tilstrømning", og om arbejdsministeren ikke mente, at man "bør ligesom bremse op, holde lidt igen, indtil vi har skabt de socialt forsvarlige forhold, jeg har efterlyst?"¹⁸

Overfor disse reelle bekymringer svarede imidlertid *Dahlgaard* affejende: "Nu er det os jo bekendt, at den omstændighed, at det var regnvejrs på den seneste opgørelsesdag for arbejdsløshedstallene, har ført til adskillig tale om, at man nu er på vej ind i en arbejdsløshedsperiode. Det må nu være. Med hensyn til gæstearbejderne er forholdet i denne forbindelse det, at der er en forholdsvis hastig cirkulation i gæstearbejderstaben, således at der på det tidspunkt, da der måtte være grund til - og jeg mener ikke, dette tidspunkt er her endnu - at stoppe totalt for tilgang af udenlandsk arbejdskraft, på naturlig måde vil ske en nedtrapning af antallet her i landet."

Som fremskridtsmanden *Ole Pilegård Andersen* dog bemærkede i Folketinget ni år senere, var der allerede i foråret 1970 stor arbejdsløshed, og rammende tilføjede han: "Det er nok spørgsmålet, om ikke den politiske styring her i landet har været alt for dårlig med hensyn til det langsigtede forbrug af arbejdskraft."

Dette var også en vigtig pointe i en stor kronik om fremmedarbejderne i *Ekstra Bladet* 5/8 1970, skrevet af det socialdemokratiske folketingsmedlem *Mogens Camre*. Han ankede over, at visse "hensynsløse danske arbejdsgivere" får tilladelse til at hente fremmedkulturelle arbejdere til landet. På grund af de dårlige bolig- og lønvilkår, de gives, er der ved at danne sig et fremmedproletariat, hvilket må føre til spændinger, advarede *Camre*, som videre skrev:

"Vi har i årtier i Danmark ført en politik, som har gjort, at vi ikke har et proletariat i Danmark. Arbejdsmarkedsmæssigt, socialpolitisk, skattemæssigt og i hele den offentlige indsats har vi søgt at skabe en større lighed. Når vi har så få spændinger i vores samfund, som tilfældet er, er det fordi, vi har et ensartet samfund, nogle ville med et fint ord sige 'et homogent' samfund. Jeg skal ikke på nogen måde hævde, at vi er kommet langt nok i denne retning. Vi må videre ad den vej, vi hidtil har betrådt. For dette, at skabe et ensartet samfund, er en væsentlig forudsætning for, at mennesker føler, at de vedkommer hinanden."

Omvendt vil eksistensen af fremmedminoriteter føre til fremmedhad, social uro, kriminalitet og modvilje mod de fattige lande, fortsatte *Camre*. "På denne måde kan langtidsfølgerne blive om muligt endnu mere politisk farlige end korttidsfølgerne", konkluderede han, og foreslog på denne baggrund en ny fremmedpolitik i otte punkter, hvis essens var en langt mere planlagt styring af udviklingen efter danske behov.

Dagen efter *Camres* kronik svarede *Lauge Dahlgaard* i *Ekstra Bladet*, at regeringen var i færd med at forbedre gæstearbejdernes muligheder på boligmarkedet, at der var ved at blive opbygget en rådgivningsvirksomhed for dem, at nye foranstaltninger, som

¹⁸Folketingets forhandlinger 1970-71, sp. 80-84

skulle beskytte dem mod udnyttelse, var under vedtagelse - og i øvrigt bagatelliserede han Camres mere generelle bekymringer om de langsigtede konsekvenser ved at hævde, at de allerfleste gæstearbejdere kun sigter "mod et midlertidigt ophold her i landet."

Lauge Dahlgaards "fremsyn"

At Lauge Dahlgaard trods manglende handlekraft tidligt udmærket forstod det potentielt skæbnetunge i den kurs, landet var slået ind på, fremgår af hans kronik om gæstearbejderne i Politiken 17/6 1970. Heri pegede han på den svejtsiske erfaring, som ifølge ham viser, at "når man gennem nogen tid har baseret sit økonomiske liv og sin økonomiske politik på udenlandsk arbejdskraft, så står man ikke længere frit. Man er bundet til at blive ved."

Hvis dette er rigtigt, fortsatte han, "står vi altså ikke over for at skulle tage stilling til, om vi vil udfylde et midlertidigt hul i den danske arbejdsstyrke med gæstearbejdere, som vi så senere kan frigøre os for igen. Vi står overfor det langt videregående spørgsmål, om vi skal optage helt nye elementer i vor befolkning. Ikke som før i historien nabofolk: Svenskere, tyskere og polakker samt nogle få hollændere og franskmænd, men fremmedartede indvandrere som jugoslaver, tyrker, spaniere, indere og efterhånden måske folkeslag fra endnu fjernere egne."

Vil vi det?, måtte han naturligt spørge. Personlig måtte han tvivle på, at tolerance er en sådan del af danskernes karakteregenskaber, at han uden videre kunne svare ja. Derfor ville han stille spørgsmålet på en anden måde: "Kan vi i fremmedarbejderpolitikken holde os uden for en udvikling, som foregår i alle vore nabolande? Er vi overhovedet i stand til at stille os uden for den europæiske virkelighed i samme stund, som vi optager forhandlinger om medlemskab af Fællesmarkedet?"

Her som ved vedtagelsen af en lempeligere fremmedlov op til 1973 blev tilslutningen til EF den knage, man hængte sit ansvar fra sig på. Desuden var Dahlgaards i Politiken ytrede "tvivl" om fremmedkursen såmænd heller ikke større, end at han allerede 21/10 1970 i Aktuelt kunne konstatere som et tilsyneladende indiskutabelt faktum: "Vi skal fremtidig leve med gæstearbejderproblemet."

Desuden hævdede Dahlgaard, at fremmedarbejderne er nødvendige for den økonomiske vækst. Den samme grundlæggende positive indstilling til en fortsat indstrømning udviste han i sin redegørelse for gæstearbejderproblematikken i Folketinget 9/12 70, hvor han sluttede med at fremhæve, at denne har bud til os alle: "Hvad vi foretager os på dette område, kan i hvert fald ikke i enhver henseende gøres om igen." Alligevel mente han, at disse arbejdere er velkomne og også skal kunne føle sig hjemme her. Kort sagt en komplet eftergivenesshed med åbne øjne for dens farer. Hvad er mindre undskyldeligt?

VKR-regeringen 1968-71 betegner såvist ikke kun et skæbnesvangert knæk i Danmarkshistorien pga. dens eftergivenesshed over for 68'erne - det samme gælder dens eftergivenesshed og kortsynethed over for indvandringen.

Politisk rundspørge

At partierne allerede i 1970 aldeles ikke tog det som en selvfølge, at "gæstearbejderne" netop kun var *gæster*, men at de tværtimod var villige til at lade dem blive, fremgår klart af en rundspørge til partierne om fremmedspørgsmålet, som dagbladet Aktuelt

offentliggjorde 5. juli 1970.

Fra *Det konservative Folkeparti* lød meldingen bl.a.: "De fleste udenlandske arbejdere betragter sig sikkert som gæstearbejdere, der ønsker at vende hjem efter kortere eller længere tids ophold her i landet. Men skulle nogle af dem ønske at blive, bør de - som de polske roearbejdere i sin tid - naturligvis have mulighed for efterhånden at blive danske borgere."

Venstres *Henry Christensen* kom med en udtalelse, der rummede følgende forvirrede passus: "At der i hvert land, deriblandt vort eget, vil være et stort antal fremmedarbejdere (eller nok bedre: Gæstearbejdere), er uden tvivl et forhold af varig karakter, fordi det er en naturlig følge af den stadigt nærmere kontakt og større arbejdsdeling mellem landene." Hvorfor det er "bedre" at bruge betegnelsen gæstearbejdere, når deres tilstedeværelse netop antages at være af varig karakter, og hvordan arbejdskraftvandring skulle være en "naturlig" følge af arbejdsdelingen, hvis pointe netop er, at hvert land hos sig selv laver de ting, det selv er bedst til, står hen i det uvisse. Men klart er det altså, at man allerede dengang gjorde en dyd af den spæde "globaliserings"-ideologis påståede nødvendigheder.

For den radikale *Svend Haugaard* var nedbrydningen af det nationale et uden "undskyldninger" fremsat ønske: "Vi siger ja til fremmedarbejdere dels ud fra et princip om, at der bør være betydelig frihed til for alle at søge arbejde, hvor de pågældende selv ønsker det, og det vil ud fra samme princip være urigtigt at begrænse friheden til bestemte nationer, dels ud fra den fordel, det vil være for det danske samfund at dække behovet af arbejdskraft." Deres tradition tro var det således de radikales "principper", uden smålig skelen til kulturforskelle osv., som fik dem at give deres afgørende støtte til fremmedkursen.

Erling Dinesen (S) var mere forbeholden - han mente ikke, at man uden videre burde følge forslag om at forøge antallet af fremmedarbejdere med 5.000 pr. år. Men han tilføjede, at det "fortsat"(!) må være sådan, "at de fremmedarbejdere, der ønsker at blive her permanent, får mulighed for det."

Venstresocialisterne kørte frem med deres højtravende forklaringsmodel, som siden er overtaget af hele det kulturradikale kleresi - og flere til - i forsvaret for fremmedkursen. Det er jo her den kapitalistiske verdens århundredelange udbytning, der tvinger de fattige landes befolkninger til "i millionvis at forlade deres land, deres familie for 'frivilligt' at søge arbejde hos udbytterne med racemodsætninger, racekampe, lov-og-orden-krav, Enoch Powell'er, højreudvikling osv. til følge." Man så altså på venstrefløjten med åbne øjne konsekvenserne af den fremmede tilstedeværelse; man ville imidlertid ikke bidrage til endnu en angivelig uretfærdighed i form af repatriering, men anbefalede at gøre "racekampen" til en klassekamp.

Arbejdsgiverkravene og deres medløbere

I 1970 blev resultatet, at der blev indført et stop for indvandring af fremmedarbejdere, undtaget herfra var familiemedlemmer til herboende fremmedarbejdere. Som ordføreren for dem, der i Folketinget 10/11 70 havde krævet midlertidigt stop for udstedelse af arbejdstilladelser, socialdemokraten *Finn Christensen*, konkluderede: "Med indførelsen af det midlertidige stop kan man sige, at det første kapitel i historien om gæstearbejdere i Danmark er afsluttet. Lad mig slå fast, at det indtil nu nærmest må betegnes

som en sørgelig historie. Det er historien om landet, der mere eller mindre blev taget på sengen. Såvel regering som folketing, offentlige myndigheder og organisationer har været aldeles uforberedt på den udvikling, vi har været vidne til i de sidste år." Arbejdsministerens udtalelser havde ifølge Christensen været "én lang strøm af meddelelser om, at nu er det lige før der sker noget."

Allerede da de første tegn på manglende beskæftigelse viste sig i slutningen af 1960'erne, begyndte fagforeningerne imidlertid at advare mod flere arbejdstilladelser for fremmedarbejdere. Deres "sejr" i 1970 blev som nævnt kun midlertidig. I bladet "Civiløkonomen" samme år udtalte direktør *S. Mansted*, Dansk Arbejde, at Danmark har behov for 65.000 gæstarbejdere, og fra Socialforskningsinstituttets direktør *Henning Friis* lød det, "at gæstarbejderne burde være immigranter, der fandt varig optagelse i det danske samfund."¹⁹ "Velkommen Mustafa!" hed det på samme facon begejstret i en overskrift til en artikel af direktør *Jens Fisker* i "Arbejdsgiveren" 20/3 70.

For at få den ønskede billige arbejdskraft veg arbejdsgiverne endog ikke tilbage fra direkte svindel. Dansk Arbejdsgiverforening producerede således en pjece til fremmedarbejderne, hvori det hedder, at de uden videre kan søge nyt arbejde på linie med danske arbejdere, når der ikke længere er behov for dem til det konkrete job, de kom herop for at udføre. Denne lokkemads-"information" stred direkte imod Arbejdsministriets regler: Heraf fremgik, at fremmedarbejderen kun kan søge nyt arbejde, såfremt han besidder en såkaldt generel arbejdstilladelse - og det gjorde de færreste.²⁰

Arbejdsgiverne fik al for lang snor af en slap regering, der foregav at være på den lille mands side. Som Ballerups borgmester *Kaj Burchardt* påpegede ifølge *Aktuelt* 14/10 70, ville fremmedproblemet regulere sig selv, hvis arbejdsgiveren selv skulle rekvirere bolig osv. til fremmedarbejderne. "Som det er nu, rekvirerer arbejdsgiveren blot den fremmede arbejdskraft og overlader til det offentlige at sørge for den videre behandling." Kun derved var det billigere for arbejdsgiverne at benytte fremmed fremfor dansk arbejdskraft. Samme skævhed var i *Jyllands-Posten* 17/10 69 blevet fastslået som afgørende af professor, dr. polit. *Jørgen Pedersen*, som desuden understregede, at "en varig tilstrømning af folk fra lande med stærkt afvigende kulturmønster, må være en særdeles betænkelig sag."

Taberen var samfundet som helhed, men alligevel holdt DA sig end ikke tilbage fra overlegent at afvise uro over fremmedkursen. Over for LO's næstformand *Kai Petersen*, der ønskede indvandringsstop, idet han i oktober 1970 fremhævede, at selv borgerlige økonomer nu pegede på muligheden for ledighed, svarede arbejdsgiverforeningens direktør *Arne Lund* afvisende: "Der er ingen grund til panik over indslusningen af gæstarbejdere".²¹ For som Lunds efterfølger som arbejdsgiverdirektør *P. Schade-Poulsen* erklærede i "Arbejdsgiveren" nr. 9 1971 til støtte for fremmedkursen, går vi jo nogle foruroligende år i møde med en "kolossal" mangel på arbejdskraft. En demonstration af lignende

¹⁹Ifølge *Politiken* 11/4 og 17/6 70

²⁰*Aktuelt* 2/10 70

²¹*Aktuelt* 22/10 70

profetiske evner er vel kun set, da P. Munch i 1912 erklærede muligheden for en verdenskrig "stadigt svindende"! I begge tilfælde blandede ideologien klarsynet.

Redaktør *Hans Egebjerg*, *Berlingske Tidende*, agerede endog moralist overfor fagforeningslederne, der søgte at returnere de fremmede, af hvilke talrige nu havde stiftet hjem og bolig her: "Men af sted skal de åbenbart. Selv om man er brødre, men der er alligevel forskel. De er lidt mørkere i hudfarven, taler et andet sprog, kan lugte anderledes og er undertiden flittigere og nøjsommere end danskeren. Og så står der i øvrigt i deres pas, at de ikke har dansk indfødsret. Derfor er det nu på tide at få dem ekspederet ud af landet nu, da der på nogle områder er opstået en begrænset arbejdsløshed blandt de arbejdere, der har pas og nationalitet i orden."²² Det borgerlige Danmark var ikke sen til at påkalde den "internationale solidaritet", når dets politik gjorde arbejderklassen trængt! Samtidig sættes "ansvarligheden" i egne rækker i et grelt lys ved den kendsgerning, at bladet "Arbejdsgiveren" i årene efter 1973 er totalt tavs om de mange problemer med fremmedarbejderne, efter at deres tilstedeværelse ikke længere var profitabel - mens der i næsten hvert eneste nummer 1970-73 blev udtalt ønsker om så mange fremmede som muligt så hurtigt som muligt.²³ Alligevel var, som det ses, allerede før 1973 insinuationerne om "racisme" og inhumanitet mod opponenter på plads.

I 1972-73 pressede arbejdsgiverne da også på for at få tildelt flere arbejdstilladelser, da de endnu havde brug for arbejdere i last- og jernindustrien og i hotel- og restaurationsbranchen. DA og SID forhandlede sig da frem til en aftale om 12-måneders ansættelse af fremmedarbejdere mod, at de fik sikret en række goder - herunder uopsigeligthed de første tre måneder. Parternes forskellige interesser kom til udtryk i DA's ønske om 10.000 tilladelser, mens SID kun ville acceptere 2.000. Da krisen efter et par år var en realitet, nåede der "kun" at blive realiseret 2.400 12-måneders ansættelser.²⁴ Derimod viste den stadigt åbne mulighed for *familiesammenføring* hurtigt sin skæbnesvangre kraft: Af de godt 4.000 opholdstilladelser, som blev givet efter indvandrings-"stoppet" 5/11 70, var de 3.328 familier.²⁵

Allerede da var det sociale pres ubærligt. En avisoverskrift kunne således i sommeren 1970 melde: "Københavns kommune udelukker gæstearbejdere fra herberger". Det kommunalt ledede Centralkontor for hjemløse Mænd afviste selektivt de fremmede, for som kontorets leder udtrykte det: "Der ville ikke være plads nok til vore egne, hvis vi lod gæstearbejderne komme til."²⁶

I den store toneangivende analyse "'Fremmedarbejdere som faktor i dansk økonomi" (1973)²⁷, der kom frem til, at indvandringen ville

²²Berl. Tid. 24/2 72

²³Jf. gennemgangen af "Arbejdsgiveren" i disse år i "Danskeren" 1989 nr. 2 s. 5

Efter H. Haue i bogen "Danmark for danskere?" (1985), s. 23

²⁵"Flere udlændinge trods indrejsestop", Politiken 2/6 72

²⁶Aktuelt 20/6 70

²⁷Af redaktør, cand. polit. Harald R. Martinsen og

give "meget store" økonomiske fordele, blev der uden forbehold kalkuleret med, at fremmedandelen af befolkningen i løbet af ti år med familiesammenføringer skulle vokse til 3% eller 140.000 personer. Forfatterne erindrede dog vel at mærke om, "at det er en forudsætning for tilvandringer af fremmedarbejdere, at der er ledige arbejdspladser." Som nævnt var denne forudsætning i 1973 forlængst i allerhøjeste grad vaklende, hvilket sagligt begrundede lønmodtagernes skepsis. I statens såkaldte "Perspektivplan II" fra 1973 siges ligeud, at de samfundsmæssige omkostninger ved en fortsat import af udenlandsk arbejdskraft på længere sigt vil overstige den merproduktion, disse fremmedarbejdere vil producere. Og som en rapport fra Undervisningsministeriet allerede havde påpeget i 1971: "Selv om anvendelse af udenlandsk arbejdskraft er fordelagtig for den private virksomhed, behøver den ikke at være det set fra samfundets synspunkt."²⁸

En undtagelse fra den generelt fremmedskeptiske linie i arbejderbevægelsen var trods alt dette tydeligvis allerede tidligt Anker Jørgensen, der fx. i Aktuelt 16/10 70 omtalte kurser for fremmede specialarbejdere med følgende ord: "Det er uhyre vigtigt for at fremme integrationen, at disse kurser finder sted, og at de gribes an på den rigtige måde." Ligesom han senere har ønsket det med flygtninge, ville Jørgensen altså se fremmedarbejdere, som kun skulle være her højst et par år, *integreret!* Han fortsatte i Aktuelt: "Forudsætningen for, at arbejdsmarkedet skal slippe godt igennem en stor invasion af fremmedarbejdere, er, at vi møder dem med et helt sæt af initiativer, som har til formål at få gæstearbejderen til at glide naturligt ind på arbejdspladsen og i samfundet." Dette ville såvist ikke tilskynde til senere hjemrejse...

I Specialarbejderforbundets pjece om fremmedarbejderpolitik med titlen "Samme vilkår" (1970), som Anker Jørgensen havde skrevet forord til, var der dog et forslag, som heller ikke gavner den angiveligt ønskede hurtige integration, nemlig faglige kurser på *indvandrernes eget sprog*. Dette forslag blev betegnende nok overtaget af VS i 1980 og ville kombineret med de fremmedes forbliven selvsagt kun fremme opbygningen af et egentligt multikulturelt samfund.

Som formand for Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund bevirkede Jørgensen med en henvendelse til arbejdsminister Dinesen i februar 1972, at den planlagte hjemrejse for ca. 1.500 gæstearbejdere blev udsat, indtil der kom lempeligere regler på området. Anker Jørgensen skrev i sit brev, at der var behov for en "tolerant" holdning til gæstearbejderne, af hvilke mange nu var etableret med familie i Danmark. Følgen af hans initiativ var da også utvivlsomt, at de nu forblev i landet.²⁹

Det må dog siges, at han selv blandt sine egne ikke stod helt alene i denne kurs, således udtalte sekretær i specialarbejderforbundets A-kasse Carl Damstedt Andersen ifølge Aktuelt 19/6 70: "Det er rigtigt, at vi i visse egne af landet har ledig arbejdskraft, men vi ved også, hvor svært det kan være at flytte arbejdskraften. Det ville være urimeligt f.eks. at

civilingeniør Chr. Estrup

²⁸"Fremmedarbejderne og fritidsundervisningen", s. 14

²⁹Jf. Berl .Tid. 26/2 72

forlange af en arbejder i Nordjylland, at han skulle flytte med sin familie fra eget hus til København, hvor han måske kun kan få en lejlighed til det femdobbelte af, hvad hans boligudgift hidtil har været." Så måtte det da være endnu mere urimeligt at flytte folk helt fra Tyrkiet eller Pakistan, både geografisk og økonomisk betragtet!³⁰

For at lette denne flytning opførte man *barakbyen på Avedøre Holme*, hvis lavstandard bygninger det skulle være økonomisk muligt for de nytilkomne at bebo. Da Københavns amt ville støtte byggeriet med 700.000 kr., måtte såvel en socialdemokrat som en SF'er i amtsrådet stemme imod. De påpegede rammende, at der derved indledtes diskriminering med modsat fortegn, bl.a. fordi fremmedboligerne nu blev billigere end Ungbos værelser.³¹ Men alt dette var åbenbart en mindre "urimelighed" end at få nordjyder til København...

I tråd med Anker Jørgensens linie stod fra første øjeblik også *Birte Weiss*, som umiddelbart efter hans regeringsovertagelse udtalte sig om det efter hendes mening positive ved den ændring af lov om udlændinges adgang til landet m.v., som var nødvendig grundet indtrædelsen i EF pr. 1/1 73. "For samtlige udlændinge", sagde hun i Folketinget 17/10 72, "indeholder lovforslaget den meget positive forbedring, at der er tale om en bedre retsbeskyttelse p.g.a. indførelse af en klageadgang i spørgsmål om opholdstilladelse og udvisning. Det er et fremskridt, som man må glæde sig over ud fra den tankegang, at de fremmedarbejdere, som kommer til landet, skal have en god og demokratisk behandling."

Heroverfor gjorde *Sigurd Ømann* (SF) bl.a. opmærksom på, at man mere burde udnytte de *nordiske* muligheder for arbejdskraft. SF's bekymring over fremmedarbejderløsningen fandt dog sit største udtryk året efter, da partiet fremlagde et forslag til folketingsbeslutning om *langsigtet indvandringspolitik*.

Debatten om en "langsigtet indvandringspolitik"

Forslaget blev på SF's vegne præsenteret i Folketinget 16/5 73 af professor, dr. phil. *Kristine Heltberg*. "Åbner man for fremmed arbejdskraft", påpegede hun, "må man indstille sig på, at man åbner for en indvandring. Også af denne grund er det vigtigt at overveje problemerne og ikke at slippe en udvikling løs, som man ikke kan styre."

En række hjemlige muligheder må komme først, sagde hun videre: "Det er især de dårligst indrettede arbejdspladser, der ikke kan få hjemlig arbejdskraft. Rationalisering, automatisering, forbedring af arbejdsforholdene og lettere og mere fordelagtig adgang for kvinder til at tage arbejde, deltidsarbejde for ældre og svagere m.v. - alt dette er muligheder, der ikke er taget op til virkelig og grundig overvejelse. Så længe det ikke er sket, har vi ikke udnyttet de eksisterende arbejdskraftreserver. Lukker man op, før de er udnyttet, vil det betyde, at en række problemer

³⁰Om denne flytnings konsekvenser i *hjemlandene* berettes der i en stor reportage i Information 25/5 77, hvor det konstateres, at masseudvandringen de sidste 15 år har skabt "helt uoverskuelige problemer" for Tyrkiet, Jugoslavien og Pakistan, såsom "underudvikling, affolkning, fattigdom, ulighed, undertrykkelse"...

³¹Aktuelt 18/6 70

på arbejdspladserne ikke bliver løst, til ubodelig skade for helbredstilstanden og arbejdsstrivselen på arbejdspladserne, på længere sigt også til skade for erhvervslivets udvikling. Hvorfor rationalisere og forbedre arbejdsklimaet, forøge lønmodtagernes indflydelse og fremme lønudjævningen, hvis man kan få arbejdskraft udefra? For de dårligste og svageste arbejdspladser ligger her en mulighed for en slags sovepude til skade for alle parter."

Da en grundig diskussion om, hvilken kurs Danmark ville slå ind på fremover, således i højeste grad var tiltrængt, måtte Heltberg glæde sig over, at arbejdsmarkedets parter var gået sammen om en nærmere drøftelse af spørgsmålet efter DA's henvendelse med ønsket om ophævelse af indvandrerstoppet. Hun kunne ikke se andet, end at *hvis* man ville benytte sig af fremmedarbejderløsningen, var den eneste realistiske mulighed en reel ligestilling af de fremmede på arbejdsmarkedet.³²

I debatten om forslaget i Folketinget 1. juni erkendte arbejdsminister *Erling Dinesen*, at Krag-regeringen i første halvdel af 1972 gav de herværende fremmedarbejdere lov til at blive i landet uanset beskæftigelsessituationen, og selv om deres arbejdstilladelse var udløbet. "Man fandt, at det var rimeligt af menneskelige og sociale grunde; selv om vi havde en betragtelig arbejdsløshed på daværende tidspunkt, fik de altså lov til at blive her." Det drejede sig da om ca. 5.000 personer, oplyste han.

Erik Andersen (S) kunne imidlertid slå Socialdemokratiets fortsatte principielle holdning fast: "Det er Socialdemokratiets fremmedarbejderpolitik at søge at begrænse indvandringen mest muligt, og vi er her enige i de betragtninger, der er fremført i bemærkningerne til forslaget om, at det danske samfund og vel i og for sig også fremmedarbejderne er bedst tjent med, at det er den teknologiske udvikling, der skal drive velstanden frem i det danske samfund og i mindre grad udnyttelsen af indvandret arbejdskraft." Hvilken afstand i dette standpunkt til den nutidige tale om "berigelse" og ikke mindst til en Mogens Lykketofts erklæring om en stadig og stor indvandrings "nødvendighed"!

De konservative med Palle Simonsen som talsmand stod derimod på linie med DA fast på ønsket om en "midlertidig" lempelse af indvandrerstoppet. For Venstre udtalte *Robert Christensen*, at hvis det fælles europæiske arbejdsmarked i visse situationer ikke er tilstrækkeligt, "må vi modtage arbejdere også her fra det, vi kalder tredjelande, altså lande uden for fællesmarkedet." Når modtagelsen af fremmede skal ske, skulle det efter Venstres mening være under kontrol, ikke mindst af hensyn til de fremmede. "Men kontrollen skal også være af hensyn til os, for vi skulle gerne have nogle fremmedarbejdere her til landet, som på en naturlig måde går ind i vort miljø, ind i vor kultur", sådan at de ikke med Christensens ord kommer til at danne "noget i retning af ghettoer"...

I sine slutningsord i den store debat udtrykte Kristine Heltberg glæde over den mangesidige debat men tilkendegav samtidig sin frygt for, at den trufne beslutning om at oprette et udvalg under Socialministeriet til analyse af fremmedproblematikken "kunne komme til at virke som en sendrægtig forsinkelsesmaskine". Hun håbede imidlertid, at hensigten med udvalgsarbejdet var, "at det skal fremmes mest muligt, og at det skal modvirke det, som jeg er mest bange for af alt, nemlig at udviklingen ikke kun herhjemme,

³²Folketingets forhandlinger 1972-73, sp. 6340f.

men også i udlandet på et eller andet tidspunkt pludselig skal stille os over for et problem, vi ikke er forberedt til, nemlig et problem om en pludselig masseindvandring udefra."

Det, som ifølge Heltberg pinte hente meget, var altså spørgsmålet om, hvorvidt arbejdet med fremmedproblemet "vil være tilstrækkelig effektivt og hurtigt til at gøre landet forberedt på en udvikling af den art, som vi har set den næsten over hele Europa. Jeg tror ikke, det er realistisk at regne med, at Danmark kan stå som en slags ø i et hav af folkevandring. Det er jo det, der er ved at ske: en folkevandring fra de mindre til de mere industrialiserede dele, ikke blot i Europa, men over hele verden. En sådan global udvikling må vi være forberedt på".³³

Trods denne desværre næsten enestående forudseenhed er det dog værd at bemærke, at Heltbergs ærinde altså ikke var en principiel afvisning af den truende folkevandring, men lige så meget en forberedelse af dens rette modtagelse. SF havde tidligt været fremme også i denne retning, således da partiets repræsentant *Kurt Brauer* 26/5 71 i Folketinget stillede forslag til justitsministeren om, hvorvidt han ville overveje at tilbyde frit lejde for fremmedarbejdere, der opholdt sig illegalt i Danmark. Justitsminister *Thestrup* måtte da afvise forslaget, da "der er mange, der ønsker at komme her til Danmark, og vi har begrænset antallet, også i høj grad af hensyn til vore egne arbejdere."

Alligevel står debatten om en langsigtet indvandringspolitik som et interessant vidnesbyrd om, at der lige fra begyndelsen var gjort opmærksom på de fulde konsekvenser af den begyndende fremmedkurs.

Omvurderingen af alle værdier

Med disse ord af Nietzsche kan man passende betegne den proces, som fandt sted i tiåret 1973-83. I denne periode blev det - i det mindste i ledende kredse - umærkeligt accepteret som en selvfølgelighed, at Danmark ikke alene som en slags nødvendighed skulle beholde de relativt få gæstearbejdere, men endog skulle gøre en dyd af denne onde nødvendighed og være et "åbent" foregangsland i tråd med den nye ideologi om en "globalisering" eller et (misforstået) internationalt samfund.

Som næsten altid var det her en enkelt lille snebold, som udløste det, der skulle blive en lavine frem mod 1983. Blot en enkelt konkret sag, som måtte komme før eller siden, ville være tilstrækkeligt for dem, der i nationalstasprincippet så den ideologiske hovedmodstander. Snebolden var her den mexicanske statsborger *Jaime Martinez*, som i 1977 af sikkerhedsmæssige årsager (pga. mistanke om terrorisme) blev udvist fra Danmark uden domsafsigelse. Sagen fik den radikale *Bernhard Baunsgaard* til 11/5 77 at spørge justitsministeren (*Orla Møller*), om han ikke overvejer et lovforslag om, at udvisninger altid skal prøves ved en domstol. Det overordnede ideologiske motiv i Baunsgaards bestræbelser var

³³Folketingets forhandlinger 1972-73, sp. 7433ff. Heltberg havde klart erkendt indvandringspressets grundlæggende årsag, der såvist ikke primært var flugt fra arbejdsløshed eller politiske forhold, men fra *befolkningsekspllosionen*, se fx. hendes artikel: "Overbefolkning - et af jordens alvorligste problemer" (Minavisen 20/4 74)

fra begyndelsen klart, således i hans spørgsmåls motivering: "Jeg vil gerne om baggrunden sige, at vor verden jo desværre stadig væk er opdelt i nationalstater. Det er vel helt klart accepteret af næsten alle, at nationens egne borgere har flere rettigheder end andre mennesker, og det varer desværre nok også rum tid, før vi kan gå over til blot at tale om medmennesker og ikke opdele i os og de andre."³⁴ Det var fra starten ikke verden som den er, men verden som den burde være, der var ledestjernen for dem, der ville reformere dansk udlændingepolitik.

Da justitsminister Orla Møller den 19. august 77 effektuerede udvisningen uden at orientere retsudvalgets øvrige medlemmer, erklærede Baunsgaard sig for "rystet". I en kronik præsenterede han atter sin typiske ideologi: "Danmark må som retsstat behandle ikke blot sine egne borgere efter menneskerettighederne, men også udlændinge."³⁵ Dette alt opløsende princip skulle vinde afgørende frem med 1983-loven. På det tidspunkt var forlængst Orla Møllers sunde fornuft glemt, da han over for Baunsgaards krav om at få alle udvisningsager bragt for en domstol påpegede, at det i sagens natur var umuligt at forelægge en domstol sådanne sager, fordi alle omstændigheder ved dem ikke kunne bringes frem. Så ville tvivlen altid komme den "anklagede", udlændingen, til gode.

Den kommende udvikling kunne anes af det kobbelt, der blev bragt til live i medierne ved udvisningen. Dagen efter denne fandt sted demonstrerede 1000 personer foran Justitsministeriet, og i Politiken 28/8 77 havde *Johannes Møllehave* et stort opsat smædedigt mod justitsministeren; med den sædvanlige lødighed fra den kant blev der i "digtet" refereret til terrormistanken mod Martinez:

"Den mindste skid gør mig paranoid
- jeg sender ham fandme til Mexico"

...

"Jeg er den danske usikre stat.
Jeg har brug for en mand af Orlas format,
der skalted og valted med ret og lov
i ly af mørket, mens alle sov."

...

Amnesty International, Mellempolkeligt Samvirke og en lang række partier, organisationer, fagforeninger, grupper og enkeltpersoner udsendte protester mod udvisningen, der ifølge Amnesty krænkede "de fundamentale menneskerettigheder". Allerede da Martinez blev anholdt i april 77, blev der oprettet en "støttebevægelse", som i løbet af et par måneder indsamlede 25.000 protestunderskrifter, der blev afleveret til justitsministeren. Da øvrigheden altså alligevel ikke gav efter for den slags pression, blev der den 4. oktober afholdt en demonstration foran Christiansborg, som samlede 2.000 deltagere mod udvisningen. For første gang havde "flygtningevenner" her manifesteret deres evne til at give deres protester udtryk - men altså med mindre held end så mange gange senere. Som udtryk for protesterne udkom også hele to bøger om "Mexicanersagen".³⁶

³⁴Folketingets forhandlinger 1976-77, 2. samling, sp. 4083

³⁵Aarhus Stiftstidende 24/9 77

³⁶Lars Bo Rasmussen: "Mexicanersagen", Roskilde Universitetsforlag 1977; Henrik Zahle (red.): "Udvist til Mexico", Modtryk 1977

På længere sigt førte protesterne dog alligevel til en succes af større principiel betydning, end nogen måske da havde turdet håbe: Mexicanersagen førte til nedsættelse af det fremmedlov-udvalg, hvis arbejde mundede ud i de betænkninger, der førte til loven af 1983.

Fundamentet støbes

Denne konkrete udvikling må dog ikke gøre blind for, at den åndelige åbning af grænserne så at sige var forberedt længe før. Allerede 4/7 1970 kunne Berlingske Aftenavis således meddele, at på grund af Danmarks tilslutning til FN-konventionen af 1965 mod racediskrimination mener det i den anledning nedsatte Waaben-udvalg (under ledelse af professor *Knud Waaben*³⁷), at der skal indføres skærpede love mod diskriminering - ikke mindst under indtryk af den øgede arbejdskraftindvandring. Kort efter fik § 266 b da også sin nuværende udformning. At hele "racisme"-forvrængningen af debatten er en importeret sag, anes også af, at ordet måske første gang blev trykt med store typer i pressen herhjemme, da *Enoch Powell* i 1968 holdt sin berømte tale mod indvandringen. Selv i Jyllands-Posten (3/5 68) blev da trykt en fra engelsk oversat artikel som "midtpunkt" under overskriften: "Enoch Powell - Englands racist nr. 1".³⁸

Også andre sværtningsudtryk, der burde have tilhørt en ellers svunden tid, begyndte da at vinde frem igen; som en læserbrevskribent måtte konstatere i Aktuel 24/6 70: "Hvis du er bekymret for narkotika, indsmugling og uro eller for, at mafia'en skal vinde indpas gennem de mange ukontrollerede udlændinges ophold, eller du mener der har været mange sager med udlændinges knivstikkeri, så er du fascist."

Denne - oftest udtalte - skolemesterholdning over for den vrangvillige menige dansker blev endog delt af stadigt flere indvandrere, der belært om deres "rettigheder" i modsætning til tidligere nu ikke længere fandt det klædeligt at opretholde en passende tilbageholdenhed og beskedenhed i deres nye værtsland. I dag er den ubeskedne mentalitet jo snarere reglen end undtagelsen - en af pionererne her var amanuensis *Sidki Ibrahim*, som i fyldige avisindlæg gav udtryk for sin uforgribelige mening om danskerne. I Berlingske Tidendes kronik 27/11 1969 hævdede han således vort i dag så velkendte behov for *berigelse*, for fornyelse i vor provinsielle tilbageståenhed: "Der er plads og brug for forskellige kulturelle grupper i Danmark. De giver danskernes liv nyt indhold, international forståelse og kulturel inspiration og innovation." Såvidt Ibrahim, der videre mente, at danskerne ikke kan "opretholde deres overlegne holdning over for gæster, der bliver i længere tid!"³⁹ Det var nærmest en trussel: "Ændres

Hvorfra de danske "racisme"-spekulanter fik deres inspiration, anes af, at Knud Waaben i 1966 udgav bogen "Den amerikanske neger og forfatningen" om de sortes retlige stilling i USA fra slaveriet til i dag

³⁸I 1972 blev den forvrængende sprogbrug stadfæstet af det økumeniske - primært antikolonialistiske - "Kirkernes Raceprogram" (se fx. Kristeligt Dagblad 9, 15, 19 og 31/5 72)

³⁹Efter at de "overlegne" danskere havde ladet hundreder af muslimer fejre deres højtid *bairam* i hallen på Københavns Rådhus i 1971, skrev fuldmægtig *Jørgen Jepsen* i en kronik i B.T. 28/7

indstillingen ikke, vil de for sent opdage, at de befinder sig i samme situation som f.eks. England og USA, hvor der bruges skrappe og brutale midler." Nedbrydes *skulle* den danske nationalstat med andre ord - med det gode eller med det onde.

For at bekæmpe sådanne udbredte "holdninger", som de "overlegne" danskere udviste (ikke holdningernes årsager), foreslog således allerede den første større "videnskabelige" rapport om emnet, "Gæstearbejder i København" (Mellemfolkeligt Samvirke 1970, af det senere EF-Parlamentsmedlem *Eggert Petersen* m.fl.), at der skulle igangsættes en "samfundsbearbejdelse", eller som det også blev udtrykt, "vi må prøve at tilpasse samfundet til dets idealforestillinger, også på dette område, hvilket primært må ske på demokratisk vis gennem debat, oplysning og uddannelse." Altså en kun "primært" demokratisk opdragelse af borgerne til idealet, som vel er identisk med de smukke formuleringer i FN's konventioner.

Denne velkendte tro på at kunne gøre Danmark til et lysende foregangsland er jo den i *virkeligheden* sandt overlegne holdning, såvel over for ens eget folk, som må bære byrden, som over for alle andre folk, med hvilke Danmark åbenbart ikke anses at dele de uafhjælpelige grundvilkår i syndens verden: Det onde, jeg ikke vil, gør jeg, og det gode, jeg vil, gør jeg ikke. Som cand. polit. *Erik Holm* dog klarsynet skrev i Jyllands-Postens kronik 20/12 1969 efter at have fastslået, at kun arbejdsgiverne, næppe samfundet som helhed, kan tjene på fremmedarbejderne: "Det er allerede tydeligt blevet bekræftet, at danskeren i sit adfærdsmønster over for det fremmedartede i forbløffende grad ligner alle andre mennesker, hvadenten de er amerikanere, sydafrikanere, russere, indere, nigerianere eller ægyptere." Har forfatterne til Mellemfolkeligt Samvirkes rapport - og alle deres efterfølgere på fremmedkursen - i uendelig arrogance virkelig forestillet sig, at danskerne ene eller blot først af alle folk skulle kunne frigøres fra menneskenes universelle træk og realisere deres "idealforestillinger"? Når virkeligheden før eller siden uundgåeligt trænger sig på, bliver repressionen til fordel for idealprojektet uundgåelig - hvilket altså allerede fik sin godkendelse med Mellemfolkeligt Samvirkes rapport.

At Enoch Powells succes, der som noget af det første rystede troen på den gnidningsfrie vej mod utopien, havde vakt politiske bekymringer også herhjemme, anes af Eggert Petersens ord ved fremlæggelsen af nævnte rapport: "Vi har i dag omkring 25.000 gæstearbejdere i landet. Fortsætter udviklingen - og det gør den, hvis vi ikke sadler om - har vi om få år 100.000 og engelske tilstande". Både han og Mellemfolkeligt Samvirkes formand *Ole Bang* betonedede ved samme lejlighed, at der må ydes noget ekstra for de fremmede, for at de reelt kan være ligestillede med danskerne. Det amerikanske særbehandlingsmareridt var nu på ønskelisten...

Og en velvillig modtagelse af dette projekt var ikke fjern: danskernes let vakte dårlige samvittighed fik nogle af sine første rystelser ved fremkomsten af Mellemfolkeligt Samvirkes rapport,

71: "Vi bevæger os mod et mere spændende, pluralistisk samfund - også i Danmark (...). Den muhamedanske gudstjeneste på Rådhuset, de mørklødede gæster, de fremmede tungemål er positive fornyelser i vor sterile soveby- og produktionskultur." De fremmede havde det ikke fra fremmede!

som ifølge Aktuelts leder 18/6 70 er "en rystende anklage om diskrimination på løn, arbejde og boligforhold"; andetsteds i samme avis blev den præsenteret med overskriften: "Chock-rapport: Vi behandler gæstearbejderne skidt".

Den sandhed, der grundet arbejdsgiveres ønske om hurtig profit var i dette, førte imidlertid som bekendt ikke til den eneste anstændige konklusion, nemlig ydmygt at erkende, at opbygningen af et multikulturelt samfund overskrider vore kræfter, hvilket skulle have ledt til en tilbagerulning af fremmedkursen. Tværtimod gjorde man tidligt en dyd af den indbildte nødvendighed og indførte de begreber og love, som lagde grunden for den påfølgende undgåelige udvikling.

En vigtig faktor for denne var som tidligere berørt ønsket om *tilslutning til EF*, hvilket må ses i en støtte ideologisk sammenhæng. Det fremgår klart af socialdemokraten *Knud Damgaards* ord, da han i Aktuelt 8/6 1970 anbefalede fremmedarbejdere frem for rationalisering ved at erklære, at vi må "vænne os til, at vi er en del af verden. Vi søger optagelse i Fællesmarkedet. Om det varer kortere eller længere tid med formaliteterne, er i denne forbindelse ligegyldig. Det afgørende er, at vi søger et fællesskab, hvor et af de bærende principper er: Fri bevægelighed af arbejdskraft. Det må med i vurderingerne!"⁴⁰

Ved fremlæggelsen af det lige så tidstypiske forslag om "racismeparagraffen" - og ovenpå fremlæggelsen af Mellempopleligt Samvirkes rapport - fremkom i Aktuelt 29/8 70 en stor synspunktartikel, der ved i sit "fremsyn" at udtrykke tanker, der først begyndte at blive realiseret et par årtier senere, klart lader komme op til overfladen, hvilken rent ideologisk, langsigtet ammunition mod nationalstaten og dens foragtede traditioner der blev støbt på denne tid. Forfatterne var international sekretær i den socialdemokratiske studiekreds "Frit Forum" *Steen Christensen* og journalist ved Aktuelt *Frank Alex Larsen* - forsåvidt ligegyldigt, idet de blot udtrykte det tankegods, der var ved at blive mondant i de "progressive" cirkler, som senere skulle blive samfundets arkitekter.

De to herrer erklærede under overskriften "Nu har Danmark sin chance til at forebygge race-uro" med deres importerede fraser, at det er "på høje tid, der gribes ind mod den spirende racisme i det danske samfund". Situationen er uholdbar, fortsatte de: "Tilstrømningen af mørke gæstearbejdere (indvandrere?) tager til, diskriminationen øges, men vi møder problemerne ganske uforberedte. Medmindre der gribes radikalt ind, undgår vi næppe alvorlige race-uroigheder." Den foreslåede "racisme-paragraf" (266 b) erklærede de for utilstrækkelig. "Der bør i stedet gennemføres et racelovs-kompleks, der effektivt forbyder diskrimination og ophidselse til racehad." Samtidig bør der ifølge de to oprettes et "dansk raceforsknings-institut"(!), der skal "fremme forståelsen af forholdene mellem racerne. Især skal det arbejde for integration af nationale, etniske og religiøse minoritetsgrupper i det danske samfund."

Dette i dag kun alt for velkendte projekt ville Christensen og

⁴⁰Damgaard er et markant eksempel på den socialdemokratiske splittethed. Han var således redaktør af bladet "Hjemmeværnet" 1946-87 og samtidig medstifter af og 1962-77 formand for en af de første fremmedlobby-organisationer, "People to People Skandinavia"

Larsen altså realisere ved hjælp af forbud og samfundshersen, idet de advarede imod, at det under den daværende lovgivning og udvikling kun var et spørgsmål om tid, før der opstod raceoptøjer af større omfang: "Vi er på de første trin af en udvikling hen imod 'engelske tilstande'. Det er på dette stadium, en langsigtet lovgivning mod race-diskrimination endnu har chancer for at forebygge uroligheder."

De to forfattere har lige som deres efterfølgere på fremmedkursen ikke et øjeblik tvivlet om, at det multikulturelle samfund med den rette planlægning og lovgivning kunne blive en succes. Den multikulturelle utopi som sådan er der såvist ingen fejl ved - *det er utopien selv, der er fejlen*. Over for den findes kun to "løsninger": stadig flere forbud og særbehandlings-tiltag eller en nogenlunde genskabelse af den traditionelle befolkningssammensætning via repatriering. Det er fortalerne for den sidste vej, som lige fra starten har udgjort den eneste egentlige opposition i fremmedspørgsmålet - og altid har de været uden for magtens og de toneangivendes cirkler, marginaliserede og udråbte.

Kritiske røster

Når man i dag som undskyldning for fremmedkursens *fait accompli* ofte hører, at ingen dengang vidste, hvad det hele kunne føre til, er det som før antydning vigtigt at gøre sig klart, at der allerede tidligt var advarende røster. Det måske første og samtidig mest principielle og dybtgående opgør blev foretaget af tidl. forlagsredaktør og assisterende presse- og kulturattaché i Paris og dansk repræsentant i Unesco *Jørgen Steenberg-Rasmussen*. Allerede i 1965 foranledigede han, at den franske jurist, historiker, filosof m.m. *Alfred Fabre-Luce* fik oversat en bog til dansk, under titlen "På Vej mod Overbefolkning. Kan vi være her om 30 år?" Heri blev det grundlæggende demografiske problem, befolkningsekspllosionen, klart erkendt som årsagen til det stigende immigrationspres mod i-landene.⁴¹

Om det konkrete danske problem gjorde Steenberg-Rasmussen i Berlingske Tidende 29/2 1972 opmærksom på, at det var meningen, at de fremmede kun skulle være *gæster*: "Af gæster forventer man, at de går, når festen er forbi, og den fest, Danmark indbød udenlandske gæster til, og hvortil endnu flere udlændinge inviterede sig selv, den fest er faktisk holdt op for længe siden."

Da der tværtimod vedblev at komme flere fremmede, havde Steenberg-Rasmussen i Vendsyssel Tidende 19/1 1975 artiklen "En indvandring, som udhuler danskheden!", hvor han advarede mod "den største folkelige og nationale fare, vi har kendt i vor historie". Rammende pegede han på et paradoks: "To gange har vi sagt nej til at få Sydslesvig tilbage med den begrundelse, at vi ikke ville have mindretalsproblemer i landet (...), men i dag er Danmarks politiske ledelse åbenlyst rede til at lade et gigantisk mindretal af os historisk, kulturelt, religiøst og racemæssigt vildtfremmede folk, hvoraf for øvrigt kun en ringe del har noget med begrebet 'arbejdere' at gøre, sætte sig fast i landet. Sker det, så overgår

⁴¹Jf. "Danskeren" 1992 nr. 5 s. 4. Om samme emne, se fx. overlæge *Svend Kratholms* kronik i Jyll.-Post. 8/5 73: "Danmark er overbefolket, hvornår ser vi mon faren?" Og i Kristeligt Dagblad 30/3 74 forudså *Frank Dahlggaard* på grundlag af udførlige beregninger, at i-landene efter årtusindskiftet vil leve "under et meget stærkt pres fra de overbefolkede udviklingslande"

der os en national katastrofe, som efter al erfaring er uoprettelig."

Videre hed det i artiklen, at hver enkelt dansker burde have ret til at øve direkte indflydelse på afgørelsen af, hvorvidt Danmark også i fremtiden skal være en folkelig enhed, eller om vi og vore efterkommere skal strides om hjemstavnsretten i landet med et mindretal på flere hundredetusinde mennesker, der "*aldrig* vil kunne glide umærkeligt ind i det danske samfund."

Problemet var ikke alene kulturelt, men i høj grad også økonomisk. I Jydske Tidende 7/3 1976 påpegede Steenberg-Rasmussen det urimelige i, at lovene i en krisetid blev administreret sådan, at de fremmede på grundlag af blot 26 ugers arbejde her i landet kan anse sig og deres familier for forsørgede resten af deres dage, først med 2½ års arbejdsløshedsunderstøttelse, dernæst med socialhjælp og alskens andre sociale ydelser. Og efter en kort årrække får de dansk statsborgerskab. Steenberg-Rasmussen kunne skitsere den nedslående situation:

"Folketinget overlader områder af Danmark til os kulturelt, religiøst og racemæssigt totalt væsensfremmede udlændinge, som formelt legalt eller klart illegalt kommer her til i titusindvis på et tidspunkt, hvor danskere, ligeledes i titusindvis, må udvandre på grund af arbejdsløshed. Det er f.eks. oplyst, at i april kvartal 1975 udvandrede 14.000 danskere. Samtidig indvandrede, så vidt myndighederne har rede på det, 11.000 udlændinge, hvilket vil sige, at der under iagttagelse af dyb politisk tavshed foregår regulær befolkningsudskiftning. Dette må rejse spørgsmålet om, hvad højforræderi egentlig er."

Dette spørgsmål blev yderligere aktuelt, da statsminister Anker Jørgensen i sin nytårstale for 1978 kom med bemærkninger om det danske folks "egoisme". Steenberg-Rasmussen fik da i Kristeligt Dagblad 14/2 78 offentliggjort et åbent brev til statsministeren, hvor han spurgte, hvad det er for en selviskhed, der sigtedes til:

"Er det som helhed det danske folk, der forrenter og afdrager udenlandske lån på en halv snes milliarder kroner udelukkende anvendt til at forære fremmede lande?

Er det de titusinder af danskere, der har måttet udvandre på grund af arbejdsløshed, samtidig med at adskillige hundrede tusinder af asiater og afrikanere m.v. har fået lov til at komme til Danmark og blive underholdt af det danske folk? (...) Er det de danske forældre til åndssvage børn, der erklærer, at de hellere vil dræbe børnene end se dem på danske åndssvageinstitutioner, hvor forholdene (...) er oprørende elendige? (...)

Er det de danskere, der må vente i måneder eller år på at komme under tiltrængt hospitalsbehandling, medens der for deres skattepenge bygges hospitaler i udlandet? (...)

Er det danskernes egoisme, der ligger bag den kendsgerning, at halvdelen af det danske udenrigsministeriums personale og budget anvendes til varetagelse af udlændinges, ikke danskeres interesser?

Er det det danske folks egoisme, der har gjort, at en hvilken som helst udlænding fra et hvilket som helst land kan rejse hertil med hele sin familie, hævde sig ubemidlet og med henvisning til bistandslovens § 1 forlange, simpelthen forlange, økonomisk og anden hjælp?"

Som svar på alle disse offentligt stillede spørgsmål modtog Steenberg-Rasmussen blot en kort kvittering fra ministersekretæren med oplysning om, at statsministeren havde "orienteret sig om Deres synspunkter". Steenberg-Rasmussen måtte

konkludere: "Det moralske mod, der skal til for at hævde pligten til at tage sig af sine egne forud for fremmede, er ikke politisk repræsenteret her i landet."⁴²

Da udviklingen blot fortsatte i den éngang fastsatte kurs, måtte Steenberg-Rasmussen i artiklen "Landsforræderi" (Taastrup Avis 2/12 81) påpege, at det uundgåeligt føltes som et sådant, når landets regering og Folketing nu har givet titusinder af vildt fremmede udlændinge, fortrinsvis muslimer, kommunal stemmeret m.v. Han måtte spørge, hvad man egentlig skulle med et militært forsvar, "når den indre magt - man kan også kalde det herredømmet over baglandet - i dyb stilhed tages fra os uden våbenbrug, medens vore soldater er udkommanderede til at bevogte grænserne?"

I alle disse kritiske år var det umuligt for Steenberg-Rasmussen at få noget længere indlæg i de store landsdækkende aviser, og problemer opstod også, da han 28/6 1983 i lokalavisen "Vestegnen" havde haft artiklen "Fremmedarbejderne må sendes hjem - for Danmarks skyld". Den kendte fremmedlobbyist *Bent Østergaard* fik trykt et modindlæg, men da Steenberg-Rasmussen indsendte et gensvar, kunne det ikke trykkes. Avisens chefredaktør var nemlig blevet ringet op og truet med, at redaktionen ville blive "sprængt i luften", hvis Steenberg-Rasmussen fik optaget flere indlæg. Så *Bent Østergaard* fik det sidste ord.⁴³

Udover Steenberg-Rasmussen kan af tidlige kritiske røster nævnes redaktør *Harald Mørdrup*, som fx. i *Jydske Tidende* 7/7 73 havde kronikken "De fremmede". Heri påpegede han, at de økonomiske konsekvenser af den begyndende folkevandring, "en af de største, verden har oplevet på så kort tid", er uoverskuelige: "Det er så afgjort spørgsmålet, om fremmedarbejderne betyder et økonomisk aktiv for værtslandet, selv om arbejdsgiver NN så kan udvide produktionen." *Mørdrup* henviste til argumentationen fra den svejtsiske industrimand *Schwarzenbach*, som var gået i spidsen for en bevægelse, der skulle begrænse det høje antal fremmedarbejdere i hans land. Over for påstanden om, at de fremmede er nødvendige for at opretholde den økonomiske vækst, havde *Schwarzenbach* svaret: "Så lad os standse væksten. Hvem ønsker det smukke Schweiz omdannet til et Ruhr-distrikt?" *Mørdrup* kunne også henvise til erfaringerne fra Frankrig: "Når afrikanerne rykker ind, forsvinder franskmændene; forretningerne dør, og kvarteret forfalder. Også det er en side af gæstearbejderproblematikken." Men han skrev uden at vinde gehør; de såkaldt "åbne" var også dengang de mest provinsielle, blinde over for erfaringerne udefra.

Mere fremsynet end de fleste i ledende stillinger var dog arbejdsformidlingschefen i hovedstadsområdet, cand. polit. *Lauge R. Kallestrup*, som mente, at kun velkvalificeret, uddannet arbejdskraft burde have adgang at slå sig ned i landet. "Som forholdene er nu, er der stor risiko for en ulovlig spekulation og udnyttelse. Nøjagtigt som med lavtlønnen, kan fremmedarbejderne benyttes til at smyge sig uden om fremtidsforpligtelsen: at

⁴²Kristeligt Dagblad 13/3 78

⁴³If. beretning fra Steenberg-Rasmussen. Se desuden hans indlæg i *Vestegnen* 17/3 81, *Dagbladet* (Roskilde) 24/6 85, *Berl. Tid.* 1/2 82, 8/10 84, 13/8 85, 28/3 89 og 30/11 90. Angående *Bent Østergaard* forsøgte han fem år senere at mistænkeliggøre professor *Ole Hasselbalch* på dennes egen arbejdsplads (*Jyll.-Post.* 24/5 88)

omstille erhvervslivet til stadig højere teknik og dermed en bedre levestandard", udtalte han i Aktuelt 11/6 1970.

Ni dage senere foreslog Kallestrup i samme avis, at indvandringspolitikken bliver en del af vor u-landshjælp i den forstand, at vi uddanner de ufaglærte fremmedarbejdere med det formål at sende dem tilbage som hjælp i den tekniske udvikling i deres eget land. "Arbejdsgiverne har helt klart set deres fordel i at få gæstearbejdere hertil, men ud over arbejdsgiverne er det et spørgsmål om det er en fordel for samfundet", sluttede han.

Forhv. højskolelærer *Henrik de Bang* kom i kronikken i Sjællands Tidende 23/7 73 med sit alternativ til denne asociale fremmedimport: "Man kunne undgå mange spekulationer ved at undlade at inddrage så forskelligartet arbejdskraft, som der er tale om, såfremt man gjorde som en svejtsisk fabrik, der oprettede en filial i Grækenland - fordi der var nu engang ledig arbejdskraft."

Cand. oecon. *Flemming Agersnap* havde tre år forinden udtalt, at fremmedarbejderne "kan blive en sovepude for landets erhvervsliv og at de økonomiske gevinster kan vise sig kortsigtede og derfor begrænsede." Han gjorde opmærksom på, at man i udlandet "har erkendt problemets dobbeltsidede karakter og at vi i Danmark burde undgå at begå de samme fejl."⁴⁴

Omtrent samtidig erklærede underviser i dansk for fremmedsprogede *Helge Goldsten* sig "overbevist om, at gæstearbejdere i Danmark hurtigt vil blive overflødiggjorte, dersom man vedtog en lov, der gjorde alt overarbejde og bonus i dette land til skattefrie indkomster." Goldsten berettede, at en dommer for nylig havde sagt til ham: "Jeg kan sagtens være tolerant overfor gæstearbejderne, for der er jo ingen fare for, at de kommer og overtager mit job, men hvis de danske arbejdere bliver arbejdsløse i tusindtal, vil arbejderne da kunne være tolerante? Jeg tror det ikke, og jeg forstår dem. Hvis de gør oprør, skal jeg dømmе dem. Det kan jeg faktisk ikke."⁴⁵

Og i anledning af Mellempøkkeligt Samvirkes konference i Køge om fremmedarbejderne, indledt 9/5 73, skrev socialrådgiver *Lilly Offenhäuser* i Berlingske Tidendes kronik samme dag: "Det ville være bedre om vi ud fra landets egne menneskelige ressourcer søgte en balance mellem forbrug og produktion. Det er urovækkende, at en stadig større andel af befolkningen sættes uden for produktionen, fordi de ikke kan hamle op med de stigende krav på arbejdsmarkedet. (Jfr. det accelererende antal invalide- og førtidspensioneringer)."

Det var såvist de svageste og mest udsatte grupper af danskere, der blev de første ofre for "den åbne dørs politik" - marginaliserede og gjort overflødige. Og det var *kritikerne* af denne udvikling, der kom til at blive udråbt som "inhumane" og "egoister"! Opstillingen af denne modsætning, som i halvfjerdserne blev udformet af kulturradikale og nymarxistiske ideologer, er måske dén sorteste infami i Danmarkshistorien.

"Flygtninge" og "nye danskere"

For at opnå den tilsigtede moralske frontdeling måtte der først knæsættes nogle nye begreber. Da det fra 1973 næsten blev umuligt

⁴⁴Aktuelt 15/6 70

⁴⁵Aktuelt 24/10 70

at komme til Danmark som fremmedarbejder, måtte de folk, som ville herind, i stedet søge at komme ind under begrebet "flygtninge", som følgelig blev væsentligt udvidet i forhold til Genève-konventionens oprindelige indhold. Og mens det i udgangspunktet var ment, at såvel gæstearbejdere og flygtninge kun skulle være her midlertidigt, blev begge grupper efterhånden inkluderet under betegnelsen "nye danskere".

Det er umuligt at fastslå, nøjagtig hvornår den sunde fornuft fik det afgørende knæk og var rede til at acceptere, at kun onde og snæversynede mennesker kunne forsvare den hidtidige tingenes orden. Snarere end at pege på en enkelt afgørende begivenhed må man betragte den multikulturelle ideologiske fremtrængen som en gradvis proces, der dryp for dryp fyldte den offentlige meningsmentale bæger. Præcis hvilken dråbe, der fik bægeret til at flyde over og afgørende væde jorden for den multietniske "nytænkning" (og dens "nysprog"), er det ikke muligt - og heller ikke afgørende - at sige. Alle de små dryp bærer deres del af "æren". Kun udvalgte eksempler fra den stadigt svulmende meningsstrøm kan gives.

Utvivlsomt bærer formiddagspressen med dens fokusering på det sentimentale og personlige en stor del af skylden for begrebernes udflydning. Således kan betegnelsen "nydansker" spores tilbage til en stor artikel i B.T. 7/11 1970 af journalisten *Denis Duperley*, der af bladet blev præsenteret som "nydansker på 10. år". Journalisten brugte selv konsekvent betegnelsen "nydanskere" om de fremmede; han ville ikke benytte ordet "gæstearbejdere", da han betragtede dette som en "uforskammethed både mod dem og os, det lugter langt væk af Vestens hykleri og patronisering."⁴⁶ En sådan her-kommer-jeg mentalitet som tak for gæstfriheden var som før nævnt dengang en sjældenhed, men den er jo siden kun blevet alt for velkendt, efterhånden som det er gået op for Duperley & Co.s efterfølgere, at en mere ubeskyet fremfærd ikke medfører sanktioner, men tværtimod belønnes.

B.T. meningsdannelse gik et skridt videre, da bladet i maj-juni lod en af sine journalister, *Erik Alexander* (nu ved "Ude og hjemme"), klæde ud som fremmedarbejder for at rapportere, hvordan en sådan blev behandlet af danskerne. "Jeg skammer mig over at være dansker", hed det med kolossale typer på forsiden som resultat af denne Günther Walraff'ske ekspedition. Og bladet fortsatte sin pionergerning ud i antiracismen ved at få en psykiater til at skrive om "årsagerne" til "fremmedhadet"; om de "følelser og bevæggrunde", der i *virkeligheden* ligger bag diskriminationen. De første skridt på vejen mod at gøre den nationale præference suspect var taget (skønt det dybere ideologiske forarbejde selvfølgelig forlængst var gjort, jf. den idéhistoriske indledning).

At der måske alligevel ikke var så meget at skamme sig over, viste en reportage i Berlingske Tidende 7/9 1975 af *Bent Henius*, der i tre dage ligesom Alexander havde ageret jugoslavisk fremmedarbejder på jobsøgning. "I disse tre dage hørte jeg ikke ét ukvemsord, mødte ikke én kold skulder", berettede Henius og konkluderede, at den tilfældige danskers holdning over for fremmedarbejdere er "venlig, imødekommende og hjælpsom." Samme år viste en undersøgelse af europæiske lande foretaget af det

⁴⁶Olof Palme foreslog i 1973, at alle indvandrere i Sverige kaldes "nysvenskere", hvilket givetvis også har været en inspirationskilde for hans danske eftersnakkere

franske dagblad *Le Monde*, at Danmark er et af de mindst "racistiske" lande i Europa.⁴⁷

Men allerede det nævnte eksempel med Erik Alexander viser, at man tidligt spillede på det af intellektuelle allerede velplejede generelle vestlige *selvhad* for at gennemtvinge en accept af "nydanskernes" forbliven (banebrydende var her bestsellerne af Frantz Fanon, Sartre m.fl.). Som den tyske dramatiker Botho Strauss - lidt sent - erkendte det i et essay i 1993, var det mest af alt dette selvhad, der "hilser de fremmede velkommen, for dermed, i det forhadte fædreland, endelig at åbenbare de berømte ('fascistoide') kendetegn, som det engang hed (og hemmeligt vel stadig hedder) i venstre-terrorens forbryder-dialektik. Intellektuelle er venlige overfor fremmede, ikke p.g.a. de fremmede, men fordi de er forbitrede mod vort eget og hilser alt, der ødelægger det, velkommen..."

Selvhadet blomstrede i fuldt flor i kronikken "Vort nationale hovmod" af Mellemfolkeligt Samvirkes *Ole Hammer* i Ekstra Bladet 5/7 73, hvori det krævedes, at de fremmede sidestilles med danskerne og sættes i stand til at opbygge en tilværelse her - endnu inden importen af *gæstearbejdere* var standset. Netop i denne tid havde Hammer en del presseindlæg til forsvar for de fremmede i anledning af, at en tyrk var blevet sigtet for mord efter sammenstød mellem danske "læderjakker" og tyrker i Helsingør i juni 1973. En kriminalkommissær udtalte i den anledning, at det ikke kun er i Helsingør, "kniven sidder løst hos gæstearbejderne." Hertil bemærkede Hammer i Aktuel 20/6 73: "Hvordan en politimand kan tillade sig at påstå, at 'kniven sidder løst' hos fremmedarbejderne, er ufatteligt. Fremmedarbejderne burde rejse injuriersag."

Derimod tøvede Hammer altså ikke selv med kort efter generaliserende at skrive om danskernes "nationale hovmod", men denne selvfølgelig forskelsbehandling *mod* landsmænd lå jo allerede implicit i den nogle år tidligere vedtagne "racismeparagraf" (§ 266 b), der kun beskytter *minoriteter* mod "forhånelser" osv. Endnu et element må påpeges i Hammers typiske og toneangivende holdning, nemlig at det overhovedet ikke overvejes, at politimandens "injurierende" udtalelse kan begrundes i erfaring, i *fakta*. Den samme holdning viste Hammer, da han i samme Aktuel-artikel kommenterede en artikel i B.T. med omtale af, at tyrker i Frederikssund spiser hunde: "Den racistiske holdning kan der ikke herske tvivl om." Spørgsmålet var heller ikke her for Hammer, om der var tale om sandt eller falsk, men om *godt* eller *ondt* i forhold til det "tolerante" samfundsideal - et typisk grundtræk for den siden så dominerende "politiske korrekthed". Minoriteterne er for denne pr. definition "offer", og selv når "offeret" bliver gerningsmand, som i Helsingør, er det politisk korrekt stadig at betragte som offer.

Det er jo den gammelkendte, i virkeligheden nedladende romantik omkring den "ædle vilde", der viser sig i en sådan frontopstilling, som allerede var undertonen hos Poul Henningsen (se nedenfor), og som senere af den politiske korrekthed i USA er blevet formaliseret i modsætningen "sun people" og "ice people". Solmenneskene er her de gode, de menneskelige, de omsorgsfulde. De er mere eller mindre mørklødede og har deres hjemstavn i Afrika, Asien og Latinamerika. Ismenneskene er de onde, de

⁴⁷Refereret i Fyens Stiftstidende 3/5 75

materialistiske, de egoistiske, undertrykkerne. Det er de hvide. Disse ideer kom fuldt modne til udtryk i en stor interview-artikel med fremmede i Berlingeren 14/9 75; et af deres udsagn blev brugt som overskrift: "Danskerne er sure, kolde og overfladiske". Og allerede i 1970 hed det i forbindelse med omtalen af Eggert Petersens tidligere nævnte rapport, at danskerne er "kølige" og "uinteresserede" i fremmedarbejderne, der behandles "som skidt" alle steder. En græker fastslog da stereotyperne med følgende svada: "Vi er selv varmbloedige, kontaktsøgende og vant til at interessere os for vore medmennesker fra det land, vi kommer. Er der noget at sige til, vi bliver skuffede?"⁴⁸

Den fremmede som begreb var tydeligvis ved at blive det nye ideal i den da intense 68'er-kamp mod det "kapitalistiske" samfund, som erstatning for det efterhånden noget tvivlsomme heltebillede af "proletaren", hvis danske udgave efterhånden var "borgerliggjort" og uden den ønskede kamplyst. Indvandrerne syntes endda selv at ville leve op til venstrefløjens forhåbninger.⁴⁹ Fremmedkursens fortalere blev fra denne tid i stigende omfang *de små hadere*; mennesker, for hvem loven i sig selv synes at fremkalde modstand, og hvis sjæleliv er opfyldt af en uafbrudt konspireren mod "det her samfund". Ude af stand til ethvert virkeligt samarbejde, parate til at tage stilling imod enhver orden, opfyldt af had mod enhver autoritet, finder deres uro og ubestændighed kun tilfredsstillelse i stadige tanker om og konspirativ beskæftigelse med tilintetgørelse af det til enhver tid bestående.

Da det tvivlsomme venstreintellektuelle ideal, den "demokratiske socialisme" i Chile, blev styrtet i september 1973, kom således de første "flygtninge" i moderne pseudo-forstand til Danmark - efter en rejse fra den modsatte side af jordkloden. Hidtil havde Danmark næsten kun modtaget folk fra det relative nærområde (ungarer, polakker). På trods af, at chilenerne var *flytninge*, der angiveligt var ivrige efter at komme hjem for at kæmpe for socialismen i deres land, skulle de åbenbart blive her som medarbejdere for socialismen herhjemme. Sigende stillede kommunisten *Hanne Reintoft* i Folketinget spørgsmål til socialministeren 10/3 76: "Vil ministeren indskærpe Dansk Flygtningehjælp at intensivere arbejdet med tilpasning af de chilenske flygtninge i det danske samfund, specielt med hensyn til deres arbejdssituation?"⁵⁰ Det skete, og de fleste chilenerne blev her også efter demokratiets genoprettelse, og nogle af dem, fx. *Gonzalo Vargas*, står til stadighed i front, når indvandringskritikere skal slås i hovedet med den moralske forhammer.⁵¹ Men det væsentlige: Her kom endelig nogle folk, hvor

⁴⁸Aktuelt 18/6 70

⁴⁹Jf. erfaringerne fra Sverige: "De fleste indvandrere i Sverige har stemt til venstre for midten" (kronik i Aktuelt 11/8 77). Forhåbningerne blev i Danmark opfyldt, da fremmede ved kommunalvalget i 1981 overvejende gik ind som aktive i VS, Socialdemokratiet og Det radikale Venstre (jf. Jacques Blum i Politiken 16/11 81)

⁵⁰Folketingets Forhandlinger 1975-76, sp. 6812

⁵¹Om Vargas, se fx. A. Dreslers kronik i Jyll.-Post. 18/2 88 og O. Hasselbalchs ditto 24/5 88

der kunne spilles på en utvetydig god/ond-kontrast, og der blev så sandelig spillet - på alle tangenter. Den venstreorienterede Chile-entusiast, journalisten *Jan Stage*, havde i Information 9/3 74 en stor reportage, hvor han bragte fremmedpolitiets modtagelse af chilenerne under mistanke - under henvisning til Genève-konventionen "kan politiets adfærd og forhørsmetoder forekomme besynderlig", skrev han insinuerende, og i forhold til Dansk Flygtningehjælps generelle velkomstord til flygtninge "står politiets holdning i skærende kontrast". Her fik Stage Dansk Flygtningehjælps generalsekretær *Arne Piel Christensen* med sig. "Danmark er et af de mest lukkede samfund, jeg kan forestille mig", udtalte Piel Christensen villigt i reportagen, og han fortsatte, at "Danmarks omdømme synes at være blevet skadet" på grund af en angiveligt langsommelig behandling af chilenernes sager.

Det synes at have været i anledning af Dansk Flygtningehjælps indsamling og kampagne "Flygtning 76", at flygtninge for alvor blev introduceret som et supplement til fremmedarbejdernes berigelse af den angiveligt snævre danske folkekarakter. I Frederiksborg Amts Avis 17/10 76 erklærede Arne Piel Christensen i forbindelse med kampagnen, at flygtningene skal "ind i det danske samfund", og at de er "en del af samfundet på godt og ondt".

Sigende var det også i anledning af "Flygtning 76", at juristen *Knud Aage Frøbert* i Jyllands-Posten 8. november dette år rejste spørgsmålet om, hvorvidt en politiske flygtning skal have en egentlig ret til at få politiske asyl. Frøbert medgav, at de internationale konventioner ikke forpligter staten til at give asyl - her gælder dens suverænitet (også i dag) fuldt ud⁵² -, men han så frem til, at Danmark stod frem med en anden praksis. Samtidig ønskede han endog en bredere definition af begrebet politisk flygtning.

Formanden for Folkekirkeens Nødhjælp *Jørgen Nielsen* fremførte denne nye "sag" - som i 1983 jo blev ført til en skæbnesvanger sejr - i en kronik i Kristeligt Dagblad 23/11 76. "Vi er - hvor mærkeligt det end lyder - ikke internationalt forpligtet til at tage os af asylsøgende og behandle dem humant", skrev han og foreslog ("ligesom Dansk Flygtningehjælp" - som Folkekirkeens Nødhjælp er en del af!) nedsat et nævn til behandling af flygtningesager. "Dertil kommer, at vi af principielle grunde burde have den betydningsfulde afgørelse omgærdet med retsplejelignende garantier, herunder en ret til appel."

Hvor lov og ret ikke levede op til idealet, måtte man sikre sig ved mere uformelle procedurer: Den "private" organisation Dansk Flygtningehjælp havde allerede fra 1966 i henhold til et "løfte" fra Justitsministeriet fået forelagt alle asylsager, hvor ansøgeren ifølge Tilsynet med Udlændinges (Fremmedpolitiets) vurdering ikke opfyldte betingelserne for asyl. Asylsøgeren kunne med fortrøstning se frem til Dansk Flygtningehjælps behandling som til en god appelinstans' - "velvijlen" var bl.a. sikret ved, at flygtningehjælpen i 1975/76 modtog ca. 30 mio. kr. alene til flygtninge i Danmark. Med Flygtningehjælpen som appelinstans - og med tildelingen i 1976 af en fast "åben kvote" til frit valg af flygtninge i nødsituationer - var der sikret en fast vækstsektor i den spirende "godhedsindustri".⁵³

⁵²Jf. også "Danskeren" særnr. oktober 1993 s. 10

⁵³Jf. Kristeligt Dagblad 23/11 76 og bogen "Hvad med Danmark?" (1987), s. 45

Det private initiativ fornægtede sig heller ikke, da Flygtningehjælpen i 1973 "rettede henvendelse" til udenrigsministeren om modtagelse af flygtninge fra Chile. I denne sag ønskede man - selvsagt af ideologiske grunde - at se Danmark indtage en hovedrolle. Der var med accepten af disse flygtninge skabt en ildevarslende præcedens: Fra nu af blev forkæmpere for "retfærdige" sager fra hele verden lukket ind under betegnelsen flygtninge, senere "nye danskere", og jo mere fremmede lande de kom fra, desto sværere blev det at skelne mellem flygtninge og "globalnomader", retfærdige og uretfærdige, fup og fidus. Kun var der ingen tvivl om, at man stod for det "gode", når man ville tage imod dem. Dette infame, sort-hvide verdensbillede blev ikke mindst tydeligt under de stadigt hyppigere fremmeddebatter i Folketinget.

Forespørgselsdebatten i november 1979

I efteråret 1979 afgav Justitsministeriets fremmedlovudvalg en betænkning, der som hovedemne havde de fremmedes angiveligt manglende "tryghed" i Danmark. Betænkningen rummede et sæt af forslag, der med justitsminister *Henning Rasmussens* ord gik ud på at give store grupper af indvandrere ret til ophold.

På baggrund af denne betænkning rejste *Preben Wilhjelms* (VS) den 20. november 1979 en stor forespørgselsdebat om indvandrernes situation⁵⁴. Wilhjelms mente, at der "gives alt for frit løb" for de "mange fordomme". Statsminister *Anker Jørgensen* afkræftede dog ikke disse angivelige fordomme ved at starte med at konstatere, at Danmark modtager flygtninge til "varig bosættelse". Han fortsatte dog med at nævne, at der fra tid til anden dukker "mindre smagfulde antydninger op om", at "indvandrerne i særlig grad skulle misbruge sociale ordninger og sundhedssystemet." Han ville i den forbindelse "gerne, så stærkt det er mig muligt, understrege, at sådanne spørgsmål er ikke dokumenteret. Derfor, men navnlig fordi påstande af denne art er egnede til at forgifte forholdet mellem en i forvejen udsat gruppe og den øvrige befolkning, må og skal sådanne tilløb til en hetz stoppes i starten."⁵⁵

Interessant nok var hovedargumentet for at stoppe denne "hetz" altså for Jørgensen ikke dens angiveligt fejlagtige faktuelle baggrund, men derimod de mulige politiske konsekvenser, de frie debatvilkår kunne medføre! For at skabe de rette vilkår for denne debat var der da også allerede i 1979 - som Jørgensen senere samme dag i Folketinget kunne fastslå - "gjort temmelig meget eller

⁵⁴Folketingets forhandlinger 1979-80, sp. 691-792. At det var Wilhjelms, der under parolen "retssikkerhed" kom til at føre an i den juridiske kamp for fremmedkursen, er et af historiens mange paradokser, når man tænker på hans afhandling "Civil ulydighed som middel til social forandring" (1984), hvor han forsvarer det ganske vilkårlige begreb "demokratisk retfærdiggjorte lovovertrædelser" - der forudsigeligt godkender alle tiltag, som Wilhjelms går ind for, men som det tilbagestående flertal af danskere endnu ikke har vedtaget som lovligt. Argumentationen er senere overtaget af organisationen "Flygtninge under Jorden", kirkeasylstøttere m.fl.

⁵⁵Vedr. det "udokumenterede" i sådanne påstande, se allerede forside-overskriften i B.T. 20/8 68: "Skattevæsenet: Vi kan intet gøre. Udlændinge koster Danmark millioner, de snyder for skat"

ganske meget for det, man kunne kalde en bearbejdelse af holdningen" i befolkningen.

Desuden så statsministeren "med forventning" frem til, at de udenlandske arbejdstagere "i stigende grad formår at gøre sig gældende fagpolitisk." Også tredjelands-fremmedes valgret og valgbarhed i lokalpolitik støttede han - det havde Socialdemokratiet i øvrigt gjort lige fra indmeldelsen i EF i 1973.

I tråd hermed kunne Socialdemokratiets politiske ordfører *Ole Espersen* da også i sit indlæg kun give udtryk for "meget stor glæde" over, at de fremmede ved næste lokalvalg kunne deltage. Han mente, at de "værdier", der med indvandrerne er tilført vort samfund, "både af økonomisk og af menneskelig karakter, forpligter det danske samfund over for vore indvandrere." Og han tilføjede, at en fjernelse af administrationen fra fremmedpolitiet "ville jo kun være i overensstemmelse med det almindelige princip, nemlig at indvandrerne i så vidt et omfang som overhovedet muligt skal behandles, som om de var danske statsborgere." Det var da rene ord for pengene i den moderne kamp mod dén diskrimination, der er grundvilkåret for selve en nationalstats eksistens.

Mimi Jakobsen (CD) gik dog sin vane tro et skridt videre, idet hun hævdede, at ifølge FN's konvention skal flygtninge "behandles endnu bedre end landets egne borgere, og det bør man nok mærke sig." Hun forstod dog ifølge eget udsagn godt, "at danske borgere kan føle sig noget forbigået, føle sig lidt snydt, hvis de i en masse år har været skrevet op til en lejlighed uden at kunne få den, og så kommer der nogle flygtninge ind, der naturligvis får lejligheden forud for dem." Dette finder Mimi på grund af de fremmedes rodløshed "helt rimeligt".

Sagligheden og lødigheden i hendes forudsætninger for at udtale sig i denne sag fremgår af hendes efterfølgende udtalelser om, at det er "forunderligt, at man ikke er nået længere i denne debat, i betragtning af den rejselyst, man har, og de rejser, som den danske befolkning i de allerbredeste lag er i stand til at foretage. At man ikke i højere grad har kunnet overføre nogle af disse erfaringer fra rejselivet til en opfattelse af gæstearbejderproblematikken, når man når hjem fra ferien, er jo også forunderligt."

Positive rejseindtryk blandt indtjeningsivrige turistværter som argument for støtte til det multietniske eksperiment! Rent bortset fra, at rejser kun giver mening, når der er noget at se ude, som der ikke findes hjemme.

Dog fandt Mimi Jakobsen gæstearbejderstoppet "rimeligt", så længe de nuværende indrejste ikke helt har assimileret sig "i den grad, de selv ønsker det." Ellers havde hun "ikke nogen ønsker om", at stoppet "skal fortsætte i al evighed."⁵⁶

Hos CD var der altså ingen sammenligning mellem danskes og fremmedes situation - til skade for danskerne. I SF'eren *Ingerlise Koefoeds* indlæg florerede de falske paralleller derimod - mærkeligt nok igen til skade for dansk selvforsvar. Således udtrykte hun ønske om styrket indsats for, at danske børn skulle kende mere til de fremmede, for, som hun sagde: "Vi kender vel alle mennesker, der har været jødebørn i Nazityskland, og nogle af os har hørt dem fortælle, hvor svært man har ved at acceptere sig selv som ligeværdig, når omgivelserne altid understreger for én, at man ingenting er."

⁵⁶Om Mimi Jakobsen, se også "Danskeren" 1988 nr. 1 s. 12, 1992 nr. 1 s. 9 og nr. 2 s. 2, 1993 nr. 2 s. 2 og nr. 4 s. 9

Forsåvidt en passende trøst for danske i bolignød, som så sandelig derved har fået deres betydningsløshed bekræftet af deres egne politikere...

Den radikale *Jens Jørgen Bolvig* kunne da på Folketingets talerstol også kun give udtryk for sin dybe bekymring - for de fremmede vel at mærke: "Nu i 1970'erne kommer talløse forfulgte mennesker og anmoder om en tilværelse i Danmark, men desværre er det kun meget få, der lykkes ind."

Også for *Ebba Stange* (SF) gjaldt bekymringen ensidigt de fremmedes finere følelser. Således skulle man efter hendes mening være meget varsom med ordet *integration*, ikke på grund af de ressourcer, som derved tages fra det danske samfund, men fordi "integration kan gøre kolossalt vold på noget helt grundlæggende personlighedsmæssigt hos de mennesker, vi prøver at integrere. Det er det andet, vi skal: vi skal lære at leve med etniske grupper i Danmark." At dette så i ganske bogstavelig forstand kan gøre "kolossalt vold" mod talrige danskere, er selvsagt af mindre betydning. I sine karakteristiske bekymringer over, hvad de fremmede egentlig selv vil, fremhævede Stange dog en sandhed, som bør stå til eftertanke: "Jeg tror, det er fantastisk afhængigt af den måde, de bliver behandlet på her. For vi kan behandle dem så dårligt, at vi jager dem ud."

Det stik modsatte var imidlertid Stranges og SF's ønske: "Vi mener, at udvisning i det hele taget skal bruges med meget stor varsomhed, når mennesker har været her i et års tid eller derover, sådan at man ved, at nu er det mennesker, der vil blive her." Det var faktisk både SF's og De radikales idé, at et års ophold skulle være nok til at sikre et permanent ophold, hvis den fremmede selv ønsker det. Ikke mindst SF gik allerede i 1979 også i spidsen for tanken om positiv særbehandling. Med Stanges ord mente partiet, "at de to grupper, danskerne og udlændingene, har væsensforskellige forudsætninger, og derfor skal de behandles forskelligt, hvis de skal have ligestilling." Desuden ønskede SF det muligt at tildele statsborgerskab efter kun fem og ikke syv års ophold. En af de få repræsentanter fra de gamle partier, der på dette tidspunkt selvstændigt rejste en mere principiel kritik af fremmedkursen, var den konservative *Ib Stetter*. Dagen før debatten 20/10 havde han anbefalet et stop for familiesammenføringer: "Oven i købet er der mange, som nu kræver, at vi også skal tage flere flygtninge. De får tilsyneladende en bedre behandling end vore gæstearbejdere. Men der vil komme de samme problemer med flygtningene."⁵⁷

Under forespørgselsdebatten blev der ofte henvist til en artikel af *Ib Stetter* i *Jyllands-Posten* 3/8 79, hvor der blev givet udtryk for, at der burde være mulighed for at udsende narkokriminelle, også efter de var blevet danske statsborgere. Venstres *Peter Brixtofte* regnede med, at den konservative ordfører *Hagen Hagensen* i Folketinget ville tage afstand fra Stetters tanker, men det ville han ikke. Brixtofte udtalte med dobbelt brod bl.a.: "De meget uheldige udtalelser fra højrefløjens udnyttede af VS med en kynisme, som gør det let at gennemskue, at nu skal også indvandrerne bruges i den politiske kamp mod det danske kapitalistiske samfund."

Efter denne rammende erkendelse fortsatte Brixtofte dog med de velkendte falske paralleller. Stemmeret til de fremmede ved lokalvalg var efter hans mening således "rimelig, idet

⁵⁷Information 20/10 79

indvandrerne ofte har samme tilknytning til deres egn som de fleste andre borgere. Danskerne har jo selv travlt med at vandre over kommunegrænserne, og indvandrernes tilknytning til det lokale samfund vil derfor være omtrent lige så stor som gennemsnitsdanskerens tilknytning." Uden småligt hensyn til virkelighedens forskelle blev en danskers flytning fra Helsingør til Helsingør her ligestillet med en muslims rejse fra Jordan til Ishøj!

Så var Hagen Hagensen langt mere virkelighedsbevidst med sine manende ord: "Det spørgsmål, som folketinget primært må tage stilling til, er, om vort samfund kan og vil påtage sig det moralske og økonomiske ansvar, som er forbundet med at modtage og eventuelt integrere statsborgere fra en række fjernt beliggende lande. Formålet med debatten må være at få lagt klart, om vort samfund kan magte en værdig løsning af dette mindretalsproblem i overensstemmelse med vor historiske tradition, eller om vi må erkende, at opgaven overstiger vore kræfter."

Disse nøgterne ord om problemernes egentlige størrelse var dog spildte over for forsamlingens flertal af ideologiske liberalister og socialister, for hvilke samfundshersen og individets tilpasning ikke er andet end et uproblematisk spørgsmål om at have god vilje.

Forhandlingen om regeringens indvandrerpolitik

I statsminister Anker Jørgensens åbningstale den 7. oktober 1980 hed det direkte: "Det er regeringens mål, at indvandrerne til Danmark skal optages i samfundet og finde sig til rette dér." Desuden blev et punkt i indenrigsministerens kommende redegørelse for regeringens indvandrerpolitik nævnt, nemlig ønske om at give tilvandrerne lokal valgret efter tre års ophold.

Den omfattende forhandling om nævnte redegørelse fandt sted i Folketinget 20/11 80 - præcis et år efter den sidste store debat om spørgsmålet.⁵⁸ Socialdemokraten *Jytte Andersen* satte tonelejet ved at indlede med følgende ord: "Det danske samfund fik gennem 1960erne og i begyndelsen af 1970erne tilført menneskelige og kulturelle værdier igennem indvandringen af fremmed arbejdskraft. Vi fik mulighed for en dialog imellem forskellige folkeslag og kulturer. Vi fik med andre ord chancen for at realisere vor internationale forståelse og solidaritet i vor egen hverdag. Betingelsen for, at denne chance kunne bruges, var og er naturligvis, at den danske befolkning er parat til at gribe den, at samfundet formår at åbne sig, og at både vi og indvandrerne formår at leve i gensidig respekt og forståelse." Politikken skulle ifølge Andersen ikke dreje sig om, at indvandrerne skal blive danskere, men om, "at de hos os har muligheden for at bevare deres særpræg og identitet."

Ovenpå denne kategoriske benægtelse af, at danskerne vedblivende skulle være herrer i eget hus, stod Venstres *Peter Brixtofte* op og erklærede, at regeringen og venstre er "enige om målsætningen for indvandrerpolitikken, og der er også enighed om langt de fleste midler"! Ifølge Brixtofte appellerer Glistrup derimod "til de laveste instinkter i mennesket med sine usaglige angreb på indvandrerne."

Ebba Strange kunne forventeligt fortsætte den gode stemning. "Mit udgangspunkt er, at vi skal være glade for de udlændinge,

⁵⁸Folketingets Forhandlinger 1980-81, sp. 2505ff

der vil bo i Danmark", sagde hun. "Det skal vi, uanset om de har tænkt sig at blive boende her i kortere eller i længere tid. Vi skal lære at betragte det som en berigelse af vores egen kultur, at vi har mulighed for at lære andre kulturskikke at kende, andre sange, andre danse, andre madvaner, andre måder at opfatte tilværelsen på." At indvandring skulle være en nødvendig forudsætning for at lære disse ting, er ikke let at forstå, ejheller Stranges efterfølgende udtalelse om, at det i virkeligheden er "lidt trist" at have indvandrerstop. På ethvert niveau, hvor indvandrerpolitik skal tilrettelægges, skal det efter hendes mening gøres "efter forhandlinger med indvandrerne selv og deres organisationer."

Heri synes det, at den ansvarlige for regeringens redegørelse, indenrigsminister *Henning Rasmussen*, var enig. Med glæde kunne han således fastslå, at der i folketingsalen næsten var enighed om, at indvandrerne var kommet for at blive: "De skal have lov til at være her i videst muligt omfang på deres egne vilkår", fortsatte han. "Vi skal give dem en anstændig behandling, og vi skal sørge for, at andre mennesker også uden for denne sal i videst muligt omfang giver dem en rimelig, anstændig, menneskevenlig behandling."

Langt fra alle ville dog gå så langt som *Bernhard Baunsgaard*, der under forhandlingerne stod op og kritiserede udlændingenes daværende lovgrundlag i Danmark. Det gjorde dem ifølge Baunsgaard til "en slags andenklassens medborgere, som det gælder om at slippe af med hurtigst muligt og lempeligst muligt uden større ulejlighed." Det drejer sig dog "i alle tilfælde om mennesker, og det er det afgørende for mig", fortsatte den radikale frasemager, som understregede, "at netop i vekselvirkningen mellem indvandrerens kultur og dansk kultur er der mulighed for at skabe noget nyt til berigelse for os alle her i landet. Derfor skal vi være glade for denne mulighed." Lige så lidt som andre tilhængere af den aktuelle "berigelse" gjorde Baunsgaard dog nærmere rede for, nøjagtig *hvori* denne består. I sin kamp for et bedre retsgrundlag for berigerne var han også så langt ude, at han kunne erklære: "Forskellen mellem det forslag, regeringen fremsatte om indgrebet mod forsørgelseskontrakterne, og fremskridtspartiets forslag om 'tyrkerdrænet' var for mig ikke så stor, at den er værd at fæstne sig ved. Det var diskriminerende forslag begge to." Hvis der er en sag, hvor de radikale virkelig kan siges at svare til deres navn, er det indvandrersagen!

Dette viste sig også, da de konservatives *Henning Dyremose* udtalte, at de fremmede efter hans mening skulle kende dansk sprog og kultur, før de fik stemmeret. Baunsgaard imødegik dette med et karakteristisk udsagn: "Når man stiller krav til mennesker om, at de skal kunne et eller andet - så kan det være den store eller den lille tabel - og ikke bare tager dem som det, de er, mennesker, og accepterer, at de dermed får rettighederne, så er jeg forlængst stået af." Angående princippet om overhovedet at stille betingelser sagde Baunsgaard videre, at "det var det, man brugte mod negrene i de sydlige stater i USA"!

Senere samme dag i Folketinget, hvor Venstresocialisterne fremsatte en hel række forslag om "forbedringer" af indvandrerens forhold, viste det sig endog, at Baunsgaard ville gå *videre* end VS, der kun talte for at gøre det lettere at få statsborgerskab efter *ansøgning* derom. Baunsgaard mente, at "det ville være rimeligt", at når man har været her i fx. 7 år, at man så får uopfordret *tilbud* om at blive dansk statsborger - det skulle ikke

være nødvendigt at søge om det.

Hele tiden lå infamien parat hos Baunsgaard over for dem, der ikke var enig i hans ekstreme forslag. Som begrundelse for at være enig med VS i, at valgretten ved lokale valg burde udvides til alle nationaliteter i landet, udtalte han således: "Jeg tror nemlig ikke på, at lyshårede, blåøjede mennesker er så meget bedre end sorthårede, brune eller sorte, hvad jeg sidst fik en fornemmelse af at der var nogle i denne sal der mente." Fra Baunsgaards fornemmelser til det, der rent faktisk blev sagt, var der imidlertid et stykke vej.

Den eneste, der under forhandlingen om regeringens redegørelse nærmede sig race-argumenter, var *Arne Melchior*. "Intet samfund kan leve af indavl", erklærede han frejdigt. "Det er klart, at jo mindre en nation, jo mindre en gruppe af mennesker er, desto mere gælder det, at man har brug for podninger, at man har brug for inspiration, at man har brug for fornyelse. Hvor skal den komme andetsteds fra end udefra?", spurgte han, tilsyneladende uden at kende begreber som indre skaberkraft og åndspåvirkninger udefra.

Han nævnte derpå en række kendte danske slægtsnavne med fremmed klang og fortsatte med at bekende, at han selv var "7. generations dansker". Uden hensyn til realiteterne, ganske ud fra sine egne idiosyncrasier, redegjorde han videre for, hvorfor indvandrere "kan bidrage til deres nye samfunds udvikling rent statistisk måleligt (!) i højere grad end gennemsnittet af den fastboende befolkning, eftersom de jo bringer erfaringer, erindringer, praksis og traditioner med sig som et supplement til den kultur og den civilisation, der findes på det sted, de nu er kommet til. Derfor er det naturligt, at langt de fleste lande og bestemt dette land (...) kommer til at acceptere, at indvandrerne generaliserende sagt er en endog meget betydelig fordel for det samfund, hvor disse nye mennesker har slået sig ned. Hvis dette er rigtigt bedømt, er det altså et dementi af de beskyldninger, der går imod indvandrerfamilier eller -personer for især at gøre sig skyldige i misbrug, især at gøre sig skyldige i kriminalitet."

Man ser jo her et typisk eksempel på, hvordan en række rent ideologiske antagelser, der udelukkende hviler på "fakta" i talerens eget hoved, kan føre til en med urokkelig overbevisning udtalt konklusion, der direkte kan afkræftes af erfaringen.

Melchior talte videre og videre og videre; bl.a. parodierede han den danske homogenitet, der er forudsætningen for den harmoniske udvikling af vort demokrati, med ordene: "Der er intet formål for et frit samfund i, at alle mennesker spiser de samme retter til samme tid og synger de samme sange på samme måde, men der er fordel ved i den åndelige udvikling såvel som i den fysiske, at linjerne ikke forløber parallelt, men brydes, således at der opstår nye gnister og ny inspiration derudaf." Ak ja, hvor mange danskere er efterhånden ikke rent fysisk faldet som ofre for de angiveligt berigende multikulturelle "gnister", som Melchior her priste?

Han sluttede med fra Folketingets talerstol at fremføre et "digt" af Erhard Jakobsen, bl.a. med linjerne:

"Danmark er et lidet land,
det har vi sunget så tit.
Vi har mad og god forstand,
men af smil vistnok for lidt.

...

Lad os sige til hver fremmed her:
vi har også plads til dig!"

Utroligt nok fik Melchior støtte til sin fremstilling af de fremmede som uskyldsrene berigere i den redegørelse af indenrigsministeren, der var til debat. Heri hed det: "Enhver tale om misbrug af vore sociale ordninger fra fremmedarbejdernes side er uden hold i virkeligheden." En så kategorisk påstand *må* imidlertid nødvendigvis være agitation og propaganda - når man siger *enhver* tale påstås jo 0,00% svindel hos utallige tusinde mennesker, hvis reelle forhold i mange tilfælde ikke engang kan kontrolleres. Kun Fremskridtspartiets *Knud Lind* vovede imidlertid under debatten at agere det lille barn i kejserens nye klæder. Således gjorde han opmærksom på, at der på side 11 i retsudvalgets bilag 15 af 1979 til betænkning nr. 882 om udlændingelovgivningen afgivet af Justitsministeriet 17/12 77 står: "De stærke menneskelige motiver, der ligger bag ønsket om ophold, er formentlig årsagen til, at udlændinge i så vidt omfang, som det er sket, har misbrugt de gældende undtagelsesregler for at få ophold, f.eks. indgåelse af skinægteskaber, afgivelse af urigtige oplysninger om alder og slægtskabsforhold m.v."

Linds påpegning af fremmedes snyd og misbrug medførte følgende salve mod ham fra Peter Brixtofte: "Jeg synes, det er pinligt, og jeg vil sige helt klart, at vi tager helt afstand fra tonen og indholdet i hr. Knud Linds indlæg."

Ja, det var netop pinligt - vel at mærke at ingen andre turde bryde den gode *tone*. Jytte Andersen var dog lykkelig; midtvejs i debatten udtalte hun, at "vi kan være tilfredse og meget glade for, at der er overvejende enighed om, at indvandrerne skal respekteres, som de er. Der har ikke været udtrykt noget ønske om, at indvandrerne skulle fralægge sig deres kulturelle identitet og deres kulturelle særpræg, og det synes jeg er meget positivt." Enigheden om kursen mod det multikulturelle var med andre ord næsten total.

Debatten om VS' forslag

Samme dag som debatten om indenrigsministerens redegørelse for regeringens indvandrerpolitik fremsatte VS som nævnt en række forslag til folketingsbeslutning, først et om *indvandrernes retsstilling*.⁵⁹ Ifølge dette skulle det bl.a. være umuligt at udvise fremmede, uanset hvilken kriminalitet de gjorde sig skyldig i, blot de opfyldte nogle minimale kriterier om tilknytning til Danmark. Da Preben Wilhjelm stod på Folketingets talerstol og forsvarede sit forslag, beklagede han sigende nok, at *Bjørn Elmquist* ikke var Venstres ordfører den dag. "Jeg havde glædet mig meget til det, fordi hr. Bjørn Elmquist i en debat, vi havde ude i Vridsløse for et stykke tid siden, gav udtryk for temmelig klare holdninger, der var meget, meget progressive, på dette område i forhold til, hvad venstre ellers tidligere konkret har sagt."

Under behandlingen af det næste VS-forslag om uddannelsesaktiviteter for indvandrerne, der bl.a. gik ud på, at alle børn under 4 år skulle have gratis ophold i daginstitution, indvendte Fremskridtspartiets ordfører *Børge Halvgaard* rammende, at det foreliggende forslag er et paradeforslag, "der tydeligvis bærer præg af forslagsstillernes ansvarsløshed over for det danske samfund, ikke mindst i betragtning af de økonomiske og beskæftigelsesmæssige vanskeligheder, vi har. Jeg er valgt til dette folketing af danske til at varetage Danmarks og danske

⁵⁹Folketingets Forhandlinger 1980-81, sp. 2601ff

borgeres interesser, og det vil stride mod min overbevisning, såfremt jeg på mit partis vegne ville støtte et sådant forslag, der langt overskrider, hvad det danske samfund evner."

Sådan frimodig og principiel tale om det, der burde være danske politikeres ufravigelige grundlag, var de andre partiers ordførere tilsyneladende stolte over ikke at gøre sig "skyldige" i. Således fandt Bernhard Baunsgaard det "meget væsentligt", at VS påpegede nødvendigheden af "særlige foranstaltninger" for indvandrerbørn og -unge for at sikre disses fortsatte skoleuddannelse og videreuddannelse. Der var fra starten bred principiel støtte til sådanne særbehandlingstiltag.

Det næste forslag fra VS handlede om indvandrerens *retsstilling på arbejdsmarkedet*. Her afviste selv den konservative *Grete Fenger Møller* den for nationalstaten konstituerende tanke om national præference ved at erklære, at "det er selvfølgelig klart, at der ikke må diskrimineres mod indvandrerne på arbejdsmarkedet." Igen var Fremskridtspartiets ordfører, denne gang *John Lawaetz*, ene om at skabe besindelse om virkelighedens begrænsninger og derved fremstå som "de onde". Det ville nok være en uforskammethed at spørge VS, hvad deres forslag om undervisning i fremmedsprog koster, sagde Lawaetz således. "Men jeg har f.eks. hørt, at der undervises på 20 fremmede sprog i København. Det vil man nu bringe længere ud, idet man forestiller sig vejledning, ekstra kurser og specialuddannelse på 20 forskellige sprog. Nu ved jeg godt, at det ikke interesserer hr. Steen Folke og hr. Wilhjelm, hvad det overhovedet koster, og at de derfor ikke er interesseret i at høre på det eneste parti, der bringer noget så prosaisk på bane, om det lille land har råd til det med de 20 sprog." En sådan realistisk overvejelse er nok et eksempel på det, som mange politikere på denne tid indigneret kaldte "kolde vinde", som blæste mod realiseringen af en såkaldt human fremmedpolitik. For ideologer kan enhver modsigelse af deres *gode vilje* jo kun være et udtryk for ond vilje og ikke blot for en anden, ligeberettiget (og slet ikke en etisk højere) prioritering.

Ud over den økonomiske begrænsning i udgangspunktet påpegede Lawaetz desuden, at forslaget om mere fremmedundervisning vil betyde, at der skal mange nye til landet, idet der så bliver "behov" for 1000 fremmedsprogede lærere. Dét er jo netop et aspekt ved den nu så velkendte, politisk skabte onde cirkel: Der bliver i stadig stigende omfang peget på de "nyttige" funktioner i samfundet, som de fremmede efterhånden udfylder - for at tage hånd om de problemer, som deres egne selv har skabt! Så vil "behovet" for fremmede rigtignok fortsætte sin uendelige vækst...

VS fremførte sit næste forslag om indvandrerens "sociale rettigheder"; bl.a. skulle socialkonventionen for borgere fra de nordiske lande, der havde ret til pension m.v. efter tre års ophold her, udvides til at omfatte alle udlændinge i landet. Da måtte trods alt også den konservative ordfører, *Agnete Laustsen*, mande sig op og sige fra. "I erkendelse af at den danske befolkning i dag står over for fald i levestandard og besparelser, som rammer dybt ind i områder, som er betydningsfulde for det danske velfærdssamfund", måtte hun spørge: Har vi på denne baggrund råd til denne udvidelse af vor socialforsorg for indvandrerne?

En omvendt prioritering stod Bernhard Baunsgaard for under debatten om det sidste forslag fra VS den 20. november 1980 - om indvandrerens kulturaktiviteter. Baunsgaard håbede, at den

ansvarlige minister "kan få held til at finde nogle flere penge."⁶⁰

SF's *Ingerlise Koefoed* gik forsåvidt videre end forslagsstillerne - og varslede de senere kun alt for velkendte toner om folkeopdragelse, idet hun erklærede, at hun i forlængelse af kulturtilbud til de fremmede savnede "de nødvendige fremstød for den danske befolkning. Hvor er der penge til alle de teatre, der over hele landet skal vise børn og voksne, at det er opspind, at de 50.000 indvandrere, hvoraf over halvdelen er under 14 år, har stjålet arbejdet fra de 175.000 arbejdsløse? Hvem støtter de forfattere, der skal fortælle, så alle kan forstå det, at indvandrerens kriminalitet ikke er højere, nærmere tværtimod, end danskernes? Hvem afser programtid og penge på en lang, lang række fjernsynsudsendelser, som for tid og evighed kan overbevise også alle folketingets medlemmer om, at ingen er bedre eller dårligere end andre pga. hudfarve, nationalitet eller forsøg på at finde et levebrød og en tilværelse i et land, der er rigere og mere velbjærget og mere sig selv nok end det land, som man selv kommer fra?"

Her er programmet for hele den massivt finansierede opdragelse af den ønskede "globale generation" jo opstillet uden at lægge fingrene imellem, som man senere har ment det nødvendigt for at få det til at glide ned.

Kritiske spørgsmål i Folketinget

Efterhånden som "berigelsen" stadig klarere viste sit sande ansigt, blev ministrene stillet over for flere og flere spørgsmål denne vedrørende, også uden for de dertil indrettede debatter. Som sædvanlig var det Fremskridtspartiet, der i hovedsagen måtte agere djævelens advokat over for den fromme idealismes mange planer, hvilket fik statsminister Anker Jørgensen til at kalde det "Dansk Nationalegoistisk Parti" - et typisk eksempel på, at den naturlige nationale præference vendes til noget negativt. Som om, at det først at ville tage hensyn til *sine egne* kan sidestilles med "egoisme", hvilket er kun at tage hensyn til *sig selv*.

Jørgensens "udråbning" fandt sted 31. maj 1979, efter at Lawaetz (Z) bl.a. havde stillet følgende særdeles relevante spørgsmål fra Folketingets talerstol: "Vi har 538 udenlandske narkoforbrydere siddende i vore fængsler à 300 kr. om dagen; det koster 59 millioner kr. pr. år. Har vi råd til det? Hvorfor sender vi dem ikke hjem til de straffe, de fortjener, i stedet for at give dem ferieophold i danske fængsler på skatteborgernes regning?"⁶¹

Over for såvel ministres som fremmedlobbyisters stadige påstande om, at indvandrerne ikke er mere kriminelle end danskere, måtte Knud Lind i Folketinget 4/2 81 referere til oplysninger fra Sverige: "Mens indvandrerens andel i befolkningen er 4,6 procent, er deres andel i mord og drab 22,3 procent, i grov mishandling 22 procent, alfonseri 18,8 procent, i grov narkotikahandel 17,1 procent og i grove, røveriske overfald 44,1 procent." Han måtte

⁶⁰Det er vigtigt at gøre sig klart, at "storsindetheden" med danskernes ressourcer ikke var en personlig karakterbrist hos Baunsgaard; den gælder De radikale som parti. Jf. Baunsgaards radikale efterfølger i Folketinget, *Kirsten Lee*, i B.T. 18/6 90: "Der er intet belæg for at snakke om, hvor meget flygtningene koster det danske samfund."

⁶¹Folketingets Forhandlinger 1978-79, sp. 11966 og 12094

derfor spørge justitsministeren, hvor høj kriminalitetsprocenten var for udlændinge i Danmark.

Herpå svarede justitsminister Ole Espersen ikke direkte: "De oplysninger om det årlige antal registrerede lovovertrædelser i Danmark, som offentliggøres f.eks. i politiets årsberetning, omfatter ikke gerningsmandens nationale tilhørsforhold, og det er således ikke muligt at give de ønskede oplysninger om forholdet mellem kriminalitetshyppigheden hos forskellige kategorier af udenlandske statsborgere."

Mens utallige mulige og umulige informationer ellers registreres om hver eneste borger, kan det kun betegnes som skandaløst, at man skulle noget ind i 1990'erne før en egentlig registrering efter forskellige nationalitetsgrupper begyndte at tage form. I januar 1981 havde Knud Lind således på samme måde forgæves søgt at få oplysninger om kriminelles nationalitet og om, hvorvidt de mange indrejste britiske statsborgere på denne tid var af pakistansk oprindelse.⁶²

Det næste utrolige eksempel på politisk "genialitet" viste sig, da boligminister *Erling Olsen* i Folketinget 25/3 81 måtte give sit ord til Fremskridtspartiets *Helge Dohrmann* på, at han ikke ville arbejde videre med sine planer om at oprette specielle fremmedghettoer. Regeringen overvejede faktisk på dette tidspunkt at tilbyde tilflytterne egne byer, således at man fx. får en tyrkisk bydel med bestemmelse om, at der kun må bo 10 procent danskere. Erling Olsen forestillede sig, "at indvandrerne bygger efter deres hjemlands byggestil, således at bybilledet kan få et tilskud af fremmed kultur og fremmed byggeskik." Han gjorde opmærksom på, "at regeringen ikke længere kan overse de store samværsproblemer som opstår efterhånden som boligområder bliver invaderet af indvandrere." Den eneste løsning herpå anså han at være de nævnte indvandrerbyer, hvor der aldrig måtte bo mere end 10% danskere! Kun Fremskridtspartiet råbte i Folketinget vagt i gevær mod denne reelle afgivelse af dansk område, som derved aldrig - formelt - blev ført ud i livet.⁶³

Et andet tegn på kapitulationen over for den mildt sagt snigende multietnisering var, at regeringen i 1981 udlejede en 15.000 kvadratmeter stor grund på Amager til 1000 kr. pr. år i 50 år til en muslimsk komite, bag hvilken der stod en række ambassader, som ville opføre et islamisk kulturcenter på grunden. Gamle trossamfund i Danmark, bl.a. det jødiske og det katolske, udtrykte da stor forbløffelse over denne særbehandling af muslimerne, og Kristeligt Folkepartis *Christian Christensen* fremdrog i Folketingets spørgetid 26/8 81 en anden parallel, nemlig at den

⁶²Folketingets Forhandlinger 1980-81, sp. 5187 og 6897f

⁶³Erling Olsens planer bl.a. refereret i Politiken 20/3 81. I 1989 tog man dog et i praksis identisk initiativ i Albertslund, hvor man ville indføre "danskerkvoter" for at sikre, at mindst 90% af beboerne i en karré er *udlændinge*. I Informations leder 6/12 89 blev der udtrykt glæde over dette initiativ. Det blev i lederen fremhævet, at hvis folk er utilfredse og "føler sig omringet" af udlændinge, så kan de jo bare flytte... I Politiken 15/4 92 blev projektet om egentlige flygtningebyer taget op igen af professor, arkitekt *Viggo Møller-Jensen*, der så frem til, "at Danmark kort efter årtusindskiftet måske har 10 mio. indbyggere."

amerikanske kirke nyligt havde måttet forlade sit hidtidige domicil pga. for høj husleje - selvfølgelig uden at få tilbud om favorable lejevilkår. Christensen var desuden mistænsom over for motiverne for tildelingen af moskegrunden: "I henhold til oplysninger fra dagspressen begyndte udenrigsministeriet at søge efter en grund til de muslimske lande to måneder før energiminister Poul Nielson indledte sin rundrejse til flere arabiske lande med henblik på indgåelse af en aftale om statsligt olieindkøb."⁶⁴

Udenrigsminister *Kjeld Olesen* benægtede lidenskabeligt denne sammenhæng og erklærede, at tildelingen af grunden alene udsprang af ønsket om at "bistå" de 25-30.000 muslimer i Danmark. Christensen måtte da spørge, om den favorable behandling var udtryk for en glædelig, generelt mere positiv behandling af trossamfund herhjemme. Hertil kunne statsminister Anker Jørgensen kort og klart svare nej. Dengang som i dag var det kun muslimer, der blev genstand for positiv diskrimination. Det hører med til historien, at trods de kritiske spørgsmål fra Chr. Christensen var Fremskridtspartiet alligevel det eneste parti, der gik imod indgåelsen af lejeoverenskomsten med muslimerne.

Infami mod saglig kritik

Hvad de offentligt støttede opinionsdannere formåede som gensvar mod de stadigt hyppigere udtrykte alvorlige bekymringer - såvel i som uden for Folketinget -, havde Jørgen Ditzel, programmedarbejder ved *Danmarks Radios indvandrerredaktion*, allerede leveret et karakteristisk eksempel på i en kronik i B.T. 9. juni 1979. Han advarede her mod "indvandrer-hetz" og sammenlignede kritikere med nazisterne. Kronikken sluttede: "Der er 15 mio. indvandrere i EF. Mænd, kvinder og børn. Til underretning. Uanset hvor højt der brøles, kan de IKKE SENDES HJEM, eller nogen andre steder! Vi SKAL lære at leve sammen. Det opnås ikke ved hjælp af racisme og diskrimination. Pas på. Racistiske holdninger har ført til 'Endlösungen'."

DR havde allerede på dette tidspunkt en ganske kontant interesse i "minoriteternes" forbliven: I 1978 oprettedes deres indvandrerredaktion (dens programmer udvidedes i 1981). Som en af de første interessenter i den siden florerende godhedsindustri måtte dens repræsentanter med voldsom retorik oppuste et skræmmebillede for så meget som muligt at kunne ekspandere med en angiveligt nødvendig "oplysnings"-virksomhed.

Jørgen Ditzel var blandt de fremmeste DR-medarbejdere til at støtte konsolideringen af fremmedkursen. Han hævdede i *Information* 21/6 82, at det kun er rimeligt, at "den tolerance, vi udfolder med hensyn til opdragelse, moral, familie- og samfundsliv, politiske opfattelser m.v., som vi officielt nærer over for hinanden som danske, udstrækkes til også at omfatte udlændingenes ditto opfattelser." Enhver forskelsbehandling er jo i årtier konsekvent blevet gjort suspect af Danmarks Radio, og Ditzel fandt da også i nævnte artikel, at det udelukkende var op til *gæsternes "ønsker"*, ikke værternes, om de ville blive her i landet eller ej: "Udlændinge med fast bopæl i Danmark må (...) gøre op med sig selv om de *ønsker* at blive i netop dette samfund", skrev han og tilføjede, at hvis de *ønsker* det, skal konsolideringsprocessen

⁶⁴Folketingets Forhandlinger 1980-81, sp. 13500ff. Se fx. også Berl. Tid. 28/7 81, Weekendavisen 31/7 81 samt "Danskeren" 1990 nr. 3 og nr. 6

"støttes aktivt af det danske samfund"!

En anden DR-medarbejder, som stadig højere grad har markeret sig som en af fremmedkursens ledende forsvarere, er *Georg Metz*. Særlig misbrugte han sin stilling som redaktør af radioprogrammer til at føre sit personlige, hadefulde korstog mod Søren Krarup efter dennes gennembrud i fremmedebatten i midten af firserne. Da Krarup således i *Jyllands-Postens* "Midtpunkt" 17/8 1987 skrev om en bankbestyrers vidneberetning om asylsvindel, stemplede Metz denne skildring som usandfærdig. Han havde inviteret flere "eksperter" i studiet til at bedyre, at et optrin som det af Krarup skildrede, hvor en libanesisk "flygtning" hævdede penge for at tage på ferie i hjemlandet, ikke kunne finde sted...

I de elektroniske mediers fiktive verden kan virkeligheden selvsagt med tilsyneladende dyb saglighed så let som ingen ting fremstilles som det omvendte af det, den er - hvilket chefen for DR-TV's "dokumentargruppe" siden 1991, *Preben Wilhjelm*, har leveret velkendte eksempler på. Direkte forsøg på benægtelse af sandheden som det ovenfor skildrede af Metz er dog sjældne. Når man erindrer Metz's måde at være oplæser på i TV-A, hans hånlige ansigtstrækninger, der tydeligt viste hans lede ved at skulle præsentere indslag med stof eller personer, som han helst havde set bortcensureret, og når man erindrer hans tid ved radioens "Ugerevnen", hvor det altid var det samme forudsigelige og i forvejen toneangivende, der blev givet plads, et rendsammen af sammenspist, indforstået, kulturradikal bedrefølelse, udmøntet i forhånelser, latterliggørelse og tendentiøs behandling af alt og alle, som ikke behagede kredsen af "de rigtige", så har man derimod et blot markant eksempel på den almindelige metode anvendt af Danmarks Radio mod meningsafvigere, ikke mindst på fremmedområdet.

I en positivt indstillet radioanmeldelse af programserien "På vejen", som Metz stod for en uge i oktober 1991, blev hans stil - i såvel de elektroniske som i de trykte medier - egentlig beskrevet ganske rammende: "I en rablende, absurd strøm af ord spiddede han det voksende fremmedhad her i landet med en næsten desperat, sort humor, der passede perfekt til fremmedhadets anderledes sorte farlighed."⁶⁵ Som så mange andre journalisters ordstrøm næres den hos Metz i alt væsentligt af selvopfundne skræmmebilleder og ønske om værn af "udsatte grupper", der angiveligt ikke kan svare for sig selv.

Som nævnt tog DR allerede indvandrerne under sine beskyttende vinger i slutningen af halvfjerdserne. Hvor liden reel substans der da var i talen om indvandrerens truede og udsatte situation, fremgår bl.a. af et interview med formanden for SID's fremmedarbejderudvalg, *Kaj Buch*, i *Information* 31/3 79. Mod påstanden om, at fremmedarbejderne har fået de dårligst betalte jobs, svarede Buch: "Det er direkte forkert. I 1969-70 var det rigtigt, at nogle af de dårligst lønnede virksomheder, de der ikke kunne få dansk arbejdskraft, fortrinsvis søgte at få udlændinge. Men det er ikke rigtigt, at udlændingene i dag er beskæftiget på de dårligst lønnede virksomheder."⁶⁶

⁶⁵Rolf Bagger i *Berl. Tid.* 12/10 91

⁶⁶Også i 1969 kunne det dog i en overskrift i *B.T.* (14/5) hedde: "Udlændinge: Vi har det godt i Danmark, største problem er sproget og en ordentlig bolig". Hvad det sidste angår, bør man dog notere iagttagelsen i analysen "Fremmedarbejdere som faktor i dansk

Ikke alene var de fremmedes position således langt fra så udsat, som det af mange blev hævdet, men den stigende kritik af deres tilstedeværelse fandt konkrete klagepunkter i den stigende kriminalitet og svindel blandt dem. Fx. kunne Berlingske Tidende 6/5 79 berette, hvordan deres sygesikringsbevis "forsvinder", idet det overlades til en turist fra hjemlandet, der så kan få gratis behandling her. Og mange misbrugte skattefradraget for underholdsbidrag til (opfundne) familier i hjemlandet.

Da Mogens Glistrup den 11. august 1980 på TV udtalte sig om de fremmedes misbrug af systemet, fik det journalist *Herdis Skov* til at skrive en kronik, der kom i B.T. to dage senere. Hun bekendte her, at hun "har fået en voldsom lyst til at lægge hænderne om hans hals og klemme de sidste grusomheder ud af ham." I fremmedkvartererne i København var der jo "lige så dejligt som at gå i en fremmed gade sydpå og indsnuse atmosfæren." Denne rent *æstetiske kosmopolitisme*, typisk for en blaseret overklasse, kommer som hyppigt indvandringsargument med tiden til at fremstå i stadig stærkere kontrast til den menige danskers betrængte hverdagskår, efterhånden som fremmedkursen tilspidses.

Den snigende tilvænnning

Tilspidsningen er imidlertid ikke nogen kontinuerlig proces. I lange perioder foregår fremmedgørelsen næsten ubemærket, og mange mennesker gennemgår en tilvænningsproces, så det fremmede umiddelbart kommer til at føles "naturligt", det hjemlige fremmed. Fx. skrev den gamle SF'er og højskolemand *Poul Dam* i Weekendavisen 28/5 1982: "På et fortov på Nørrebro hører man hyppigere indvandrernes sprog end dansk. Forleden gik jeg i mine tanker og hørte stemmerne uden at fæstne mig ved dem, indtil jeg pludselig vågnede op: Jeg passerede nogle, der talte dansk. Choket skyldtes ikke, at det gik op for mig, hvor mange indvandrere der bor på disse kanter. Det havde jeg vidst længe. Men jeg opdagede, at jeg havde vænnet mig til at bo i en kosmopolitisk by. Det var egentlig et meget rart chok."

Når tilvænningsprocessen først er så vidt fremskreden hos en tilstrækkelig stor del af den oprindelige befolkning, er der næppe noget håb mere for modstand mod fremmedkursen. Så er man nået til det sørgelige punkt, der allerede nu kan opleves ved at besøge Europas storbyer: Alle steder den samme "kultur" fra hele verden, som drukner de tidligere særpræg og den atmosfære, der var værd at rejse ud for. Nu kan man lige så godt blive hjemme. Men blind over for denne reelle homogeniseringsproces udbryder *Dam* i sin artikel: "Lad os glæde os over forskellighederne." Samtidig gør han opmærksom på det naive i at tro på en hurtigt integration: *Achton Friis* mødte endnu i 1920'erne efterkommere af kartoffeltyskere, der stadig talte det tyske, som deres forfædre havde bragt med sig til Alheden 150 år tidligere.

Der er et dybt tragisk element i denne tilpasning til multikulturelle. Hvad kan dog få ellers gode danske mænd og kvinder til begejstret at støtte en sådan ellers uhørt udvikling, der er godt på vej til at berøve os Danmark som et dansk hjem for det danske folk? Har propagandaen med fraser og falske argumenter

økonomi" (1973), hvori det s. 15 hedder, at fremmedarbejderen "ønsker at bruge mindst mulig til bolig. Dette er en konsekvens af, at han (eller hun) først og fremmest ønsker at få en så stor opsparing til rådighed som mulig."

virkelig været så massiv, at mange - ligesom de pilgrimsrejsende i Sovjet i trediveerne - slet ikke ser det, der er foran deres øjne, men derimod den mentale fiktion, som ifølge ideologien er sandheden? I Sovjet rejste man gennem hungerramte områder og beundrede velstanden; i Europas storbyer i dag vokser kriminaliteten og slummen - og man hylder "berigelsen". For mennesket konstitueres verden og dens fænomener af *ord*, hvilket kun alt for ofte fører til, at disse tager magten og skaber "virkeligheden".

Hele det grundlæggende arbejde med at omdefinere begreberne, så de passer til en ønsket virkelighed, er opgaven for fremmedkursens intellektuelle håndlangere - et toneangvende akademikerkleresi af "forskere", "eksperter" og "kommentatorer" af enhver art, som via magten over opinionsmidler sidder inde med *definitionsretten* over begreberne i den offentlige debat. Og ikke mindst over deres værdiladede undertoner: Hvilke er "stuerene", "etiske", "humane" osv. - og hvilke det modsatte? *Fædreland* har længe tilhørt ironiens overdrev; nu er også brug af *nationalstat* ved at være ensbetydende med støtte til folkemord.

Omvurderingen af alle værdier accelererer, fordi arbejdet med det, efterhånden som hele samfundet lægges om til den nye kurs, i sig selv fører til mere magt og flere stillinger af samme slags som dem, der har banet vejen. Og for overhovedet at få adgang til den definerende elite skal man selvfølgelig være grundlæggende enig i dens værdier og samtykke i den overordnede kurs. Det nye samfunds arkitekter kan såvist godt være rygende "uenige" i procedurespørgsmål eller taktik - men om det strategiske *mål* er der ingen diskussion.⁶⁷

"Indvandrerne er kommet for at blive. Og det forandrer vort samfund", fastslog således kort og bestemt *Holger Bernt Hansen*, formand for Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd, i 1986. Ud fra disse indiskutable præmisser er der selvsagt "behov" for megen såkaldt forskning - som Bernt Hansen udtrykte det, er der "tusindvis af spørgsmål, vi trænger til at få belyst"⁶⁸. Ønsket om mere forskning er tilfulde blevet opfyldt; i de senere år er der i Danmark kommet ca. en rapport eller bog om emnet hver dag, alle byggende på og bekræftende den samme grundlæggende præmis - fremmedkursen. Alle begreber bliver selvfølgelig med tiden farvet af denne tilsyneladende objektive forudsætning, hvis definerede "naturlighed" dog aldrig bliver andet end et politisk *valg*.

Indenfor et sådant mentalt fængsel kan det nogle gange virke helt befriende, når *virkeligheden* pludselig trænger sig på med sin friske voldsomhed og brutalitet og afslører teorierne som det, de er.

De første "multietniske" rystelser

Den 27.-28. august 1982 var der voldsomme og ret blodige sammenstød på Nørrebro mellem unge danskere på den ene side og tyrker og jugoslavere på den anden, hvor i særdeleshed en dansker kom

⁶⁷Se fx. en karakteristisk lidenskabelig, ja endog hadefuld intern debat mellem Jacques Blum og nogle kolleger om fremmedundervisning i "Dansk pædagogisk tidsskrift" nr. 5-6, 1981

⁶⁸"Indvandrerforskning - nyt arbejdsfelt for DJØF'ere"; djøf-bladet nr. 7, 1986

alvorligt til skade. Motiverne og forløbet var langt fra klare, men særlig en række socialdemokratiske folketingsmedlemmer var straks fremme med deres "analyser" og formaninger i noget, der ligner en organiseret kampagne:

Søren Hansen erklærede således i Politiken 2/9, at vi oplever en "stigende racisme", og at begivenhederne på Nørrebro truer det "dyrebareste" vi ejer: Demokratiet og humanismen. Lige så højtravende hævdede *Inge Fischer Møller* i samme avis to dage senere, at man kan "drage paralleller tilbage til 20'ernes og 30'ernes Tyskland, da angrebene på jøderne tog fart."

Denne farlige og umotiverede inddragelse af *jøderne* som en del af fremmedspørgsmålet, som så ofte er set siden, fandt også sted i et større indlæg af formanden for Socialdemokratiets indvandrerudvalg *Vibeke Storm Rasmussen* i Aktuelt 17/9 82. "Der har været antisemitisme i Danmark tidligere", skrev hun bl.a., "men den har ikke haft den rigtige baggrund at udvikle sig på. Jøderne har ikke i vort århundrede været en isoleret gruppe, som levede på uforståelig vis og hvis livsmønster og adfærdsform virkede truende på os danskere og vores værdier."

Nej netop, men hvorfor så overhovedet nævne dem? Som Storm Rasmussen rigtigt fortsætter, er de nye fremmede i modsætning til jøderne minoriteter, "som ikke blot religiøst adskiller sig fra os danske, mens hvis hele kulturbaggrund er os meget fremmed, og hvor der er kulturforskelle, som ikke kan integreres i vort samfund." I modsætning til så mange senere i debatten erkendte hun endog, at der er nogle "reelle modsætningforhold mellem nogle af minoriteternes ønsker og danskernes." I alt for fuld overensstemmelse med den senere debat måtte hun imidlertid ud fra denne erkendelse konkludere, at for at hindre yderligere eskalering var ikke hjemsendelse af gæsterne, men derimod en "aktiv forebyggelse mod racisme i Danmark" nødvendig: "Der skal sandsynligvis træffes en række udgiftskrævende dispositioner, hvis det skal sikres, at indvandrerne ikke isolerer sig, og at det danske samfund åbner sig mod sine nye borgere."

Som et sidste eksempel på indlæg af socialdemokrater i forbindelse med Nørrebro-urolighederne kan nævnes MF *Kristian Albertsens* i Aktuelt 20/9 82, hvor fordømmelsen af trængte landsmænd florerer side om side med de falske paralleller:

"Vi danskere betragter os næsten som et specielt udvalgt folk, der forudsætter, at vi fuldt ud godkendes med vore vaner, vor livsform og kultur o.s.v. af andre folk verden over. Vi ville ikke kunne begribe om danskere i USA, Syd-Afrika, Australien, Canada, New Zealand o.s.v. ville blive udsat for diskrimination - ja vi ville straks reagere og protestere voldsomt om det skete. Lad os tænke os, at nogen af regeringerne i de nævnte lande eller andre steder i verden, hvor der måtte forekomme ledige danske indvandrere, at disse straks blev hjemsendt til Danmark.

Det er jo faktisk det, som Glistrup og hans eftersnakkere lægger op til skal ske med de relativt få indvandrere, der er ledige i Danmark."

Selvfølgelig må danske statsborgere og rejse hjem fra udlandet, når de ikke kan forsørge sig selv dér. Men Albertsen fortsætter gladeligt med flere "paralleller", idet han pludselig snakker om *flygtninge*: "Vor historie opviser adskillige eksempler på, at vi har åbnet vore grænser for grupper af indvandrere eller for mennesker, der blev forfulgt i deres hjemland, fordi de var jøder, reformerte, antinazister eller antikommunister eller hvad det nu måtte være."

Socialdemokratiets "nye borgere" holdt sig selvfølgelig ikke selv tilbage for selvretfærdigt at puste til den anti-danske ild. Fx. erklærede formanden for foreningen af tyrkiske arbejdere i Danmark, Mehmet Ozcan, at regeringen er nødt til at komme med stærke straffe-paragraffer mod "racistiske provokationer".⁶⁹

Socialdemokratiets planer

På trods af de nyligt overståede konfrontationer mellem dansk og fremmed kunne Vibeke Storm Rasmussen frejdigt skrive i Aktuelt 3/1 83: "Jeg tror, at mange vil komme til den erkendelse, at mange indvandrere har langt flere fællestræk med danskerne, end de har med hinanden." I hvert fald fastslog hun Socialdemokratiets sædvanlige holdning, at der skulle føres *samme* politik over for alle. Og dog ikke *helt* den samme: I partiets organ "Ny politik", juli 1982, skrev hun i sin artikel "Brug for initiativer på indvandrerområdet": "Det kan ikke ignoreres, at der med indvandringen i Danmark er kommet en række nye 'danskere', som i allerhøjeste grad har brug for en håndsrækning af de gamle 'danskere', hvis de - til alles fordel - skal kunne falde til i vores land og deltage i fællesskabet." Særbehandling var tidligt på Socialdemokratiets program. Selv hvis den skulle foretages med umiddelbare omkostninger for de gamle "danskere" - i gåseøjne!

En ivrig påberåbelse af "respekt" for indvandrernes kulturnormer er et gennemgående træk i Storm Rasmussens indlæg fra disse år, dog senere overgået af *Birte Weiss*, som i en kronik i Det Fri Aktuelt 13/4 1989 fremhævede, at det *ikke* er integrationens mål at gøre indvandrerens til en gennemsnitsdansker "med ligusterhæk, rodede familieforhold og 1,5 barn pr. kvinde" - hvilket jo åbner for interessante demografiske perspektiver. "Privatlivsnormerne er i det hele taget ikke et anliggende for lovgiverne", var Weiss' principielle begrundelse for den vidtgående "tolerance". Særlig tankevækkende argument her efter afskaffelsen af revselsesretten - som det vel at mærke også stiltiende accepteres, at indvandrere stadig benytter sig af pga. deres "kulturmønstre", endog i deres skoler. Lighed og lighed er såvist to ting for Socialdemokratiet.

At der skulle herske lighed mellem danskere og fremmede i danskernes eget land, var der dog aldrig tvivl om i partiet. I lederen i "Ny politik" for december 1987, skrevet af bladets redaktør *Jimmy Stahr*, fastslås det således, at man "skal være solidarisk med de svage" - hvilket vel at mærke i realiteten ikke betyder, at man skal være solidarisk med landsmænd. Videre skriver Stahr nemlig, at "ud fra denne holdning må vi føre debatten med tvivlerne, skeptikerne og de bange. Vi må prøve at forklare dem, at vi har plads til de fremmede, og at vi er et åbent samfund, der skal tage mod mennesker fra andre kulturkredse - ja, at vi simpelt hen ikke kan undvære dem." Derfor, fortsatte Stahr, er det allervigtigste budskab i det tema om "danskere, flygtninge og indvandrere", som Ny politik tog op i dette nummer, "at partiet starter en massiv oplysningskampagne - og lad os så starte med at kalde tingene ved deres rette navn: En oplysningskampagne mod racisme og fremmedhad."

Intet lå partiet, som angiveligt er "folkehjemmets" forsvarer, fjernere end at vende fremmedkursen - tværtimod skulle de, der benægtede, at det 1000-årige Danmark "ikke kan undvære" stadigt flere muslimer og afrikanere, bankes på plads!

⁶⁹Politiken 1/9 82

I samme nummer af Ny politik gives eksempler på propagandaen i praksis. Således beretter *Ritt Bjerregaard*, hvordan hun på møder altid prøver "at understrege, at nogle af flygtningene er veluddannede og kan bringe alle os danskere, ja hele vor kultur, noget nyt og spændende. At det er en udfordring, og at det er godt for Danmark!" Videre skriver hun, at det "er nødvendigt at forklare, at de nedskæringer, den borgerlige regering gennemfører i disse år over for de svageste i samfundet, ikke har noget at gøre med, at flygtningene eller indvandrerne får disse penge."⁷⁰ Og *Thorild Simonsen* gav i en artikel råd om et vigtigt aspekt i propagandaens taktik - det rigtige ordvalg: "Vi må aldrig anvende ord som 'bekvemmelighedsflygtninge' og lignende, men tværtimod i enhver given sammenhæng fremhæve, at flygtningene er her, fordi de er tvunget hertil af meget tungtvejende grunde og efter en indgående prøvelse af deres sag."⁷¹

Simonsen så ingen ny trussel i de fremmedes kultur, thi det danske samfund "er jo i forvejen på mange måder allerede multikulturelt". Han ville ikke afskrække asylsøgere og flygtninge ved at give dem blot i mindste måde ringere forhold end danskere: "Standarden må som minimum svare til den, vi byder danske bistandsklienter, og vi må altså være på vagt over for overdreven smålighed ved udmålingen af bevillingerne til Dansk Flygtningehjælp og i bedømmelsen af kommunernes udmålingspraksis." Over for denne sukkerlokning af alverdens fattige kunne han altså samtidig pure benægte eksistensen af bekvemmelighedsflygtninge. Så naiv - og nu minister! Simonsen var såvist ikke den rette til, som han gjorde, at foreslå "statslige initiativer til folkeoplysning, der kunne udrydde de mange myter, fordomme og misforståelser, der så åbenbart endnu lever i befolkningen vedrørende flygtningene." Afslørende sluttede han sin artikel i Ny politik med at erklære: "Vi må aldrig blot kunne mistænkes for forsøg på at appellere til holdninger og fordomme, der ligger milevidt fra vort partis idegrundlag, men tværtimod bekæmpe og argumentere imod disse holdninger med alle de midler, vi har til rådighed." Med *alle midler* ville man altså nu bekæmpe de meninger, der ikke svarede til partiets *idegrundlag*. Men hvad nu hvis *kendsgerningerne* lå nærmere de uønskede meninger end de vilkårlige "ideer"? Så blev det logisk propagandaens opgave at skaffe virkeligheden af vejen...

Alt i alt forstår man udmærket årsagen til de fremmedes politiske ståsted, som *Svend Auken* med umiskendelig stolthed bekendtgjorde i det nævnte nummer af Ny politik: "Der er ingen tvivl om, at det parti, som fremmede i dette land føler sig mest knyttede til, det er Socialdemokratiet." Lige så forståeligt er det, at partiets samlede medlemsantal i samme periode faldt mod et historisk lavpunkt.

Socialdemokratiets principper under fremmedkursens konsolidering var blevet fremlagt af Storm Rasmussens forgænger

⁷⁰De svært beregnelige, ikke-offentliggjorte samlede udgifter til fremmede i landet synes i 1989 at have nærmet sig 15 milliarder kr., eller 3.000 kr. pr. dansker (se fx. "Danskeren" 1987 nr. 2 s. 4 og 1988 nr. 3 s. 9)

⁷¹Sammenlign med FN's flygtningekoordinator for Vesteuropa Jonas Widgren, 1991: "Hovedproblemet...er den enorme vækst i antallet af asylansøgere, som ikke har noget berettiget krav på asyl" (cit. efter "Danskeren", særnummer okt. 93)

som formand for partiets indvandrerråd, *Jytte Andersen*, i "Ny politik", august 1981. Heraf fremgik det bl.a., at for at opnå "reel ligestilling" med danskerne skulle der iværksættes "en række særlige foranstaltninger for indvandrerne, som bortfalder, når ligestillingen er opnået." Som bekendt er der iværksat en række sådanne foranstaltninger i de seneste år, ikke mindst på arbejdsmarkedet, men ligesom i den aldrig standende ligestillingskamp mellem kønnene synes der her at være skabt en veritabel industri, der lever af evigt nye klagepunkter, såvist som samfundet altid er i forandring, skabende nye misforhold. Som Andersen udtrykte det i sin programartikel: "Indvandrerens ophold i Danmark griber ind i hele vort samfundssystem. Deres ophold giver os en mulighed for en kulturel udvikling af vort samfund, og kun fremtiden vil vise os, om vi magtede at skabe de nødvendige forudsætninger for denne udvikling."

Ja, hvis det går galt, er det for socialdemokraten ikke det multietniske projekt som sådan, der dømmes, men derimod danskernes manglende evne og gode vilje til at skabe forudsætningerne for det. Man kender tankegangen fra en for nylig sammenbrudt utopi.

Hetzen mod fremmedpolitiet

I Socialdemokratiets blad "Ny politik" fik VS'eren *Anne Grete Holmsgård* i februar 1980 spalteplass til forsvar for en sag, som partifællen *Preben Wilhjelms* allerede i årevis havde kørt i Folketinget. I den rapport, der da netop var kommet fra Justitsministeriets udlændingelov-udvalg, efterlyste hun forslag om et selvstændigt indvandrernevn, adskilt fra politiet. "Det er i sig selv retsmæssigt krænkende at alle indvandrersager varetages af fremmedpolitiet", mente hun. Særlig kritisk var hun over for, at Tilsynet med Udlændinge havde meget vide beføjelser for selv at afgøre sager om arbejds- og opholdstilladelse. Hun angiver selv, at Tilsynet i 1978 traf afgørelse i 36.000 sådanne sager, hvoraf 1.300 førte til afslag, hvilket dog ikke tyder på nogen restriktiv praksis. Kampen mod Fremmedpolitiet synes da også i højeste grad at have været et udslag af den VS/Wilhelmske rent ideologiske kamp mod alt, der har noget at gøre med politiet, selvfølgelig i "retssikkerhedens" navn.⁷² Holmsgård udtrykker i den nævnte artikel tanken, når hun skriver, at udlændinges retssikkerhed hænger sammen "med en mere generel politisk kamp. Det er kampen mod hele den udvikling i samfundet, hvor statsmagten styrkes på bekostning af selv de mest elementære demokratiske rettigheder." Fremmedpolitikens angiveligt skærpede praksis var således for Holmsgård ikke nogen tilfældighed. Tværtimod hang den sammen med, "at de demokratiske rettigheder bredt betragtet undergraves i takt med krisens skærpelse og fortsatte eksistens."

Åbenbart har dette dramatiserede nymarxistiske konspirations-klynkeri lydt besnærende for ledende socialdemokrater. Den 17. november 1980 havde *Jytte Andersen* i hvert fald en artikel i Information med den sigende overskrift "Indvandrerens normer skal respekteres - så meget som muligt." Hun udtrykte her bl.a. ønske om at få indvandreradministrationen

⁷²Alene det, at der sad flere forhv. eller nuværende chefer for Fremmedpolitiet samt repræsentanter for Justitsministeriet i det i 1977 nedsatte fremmedlov-udvalg betød således i Wilhelms øjne, at det var "spækket" med "obstruktører"! (Wilhjelms i "Ny politik", maj 1983)

væk fra fremmedpolitiet, hvilket da også var gjort til Socialdemokratiets mål i partiets arbejdsprogram samme år. Og i sin tidligere nævnte programartikel i "Ny politik", august 1981, talte Andersen om en angivelig følelse af "utryghed" som følge af frygt for udvisning blandt indvandrerne, en frygt, der er "stærkt medvirkende til at mindske indvandrernes interesse i at gå ind i det danske samfunds institutioner, lære dansk, deltage i samfundets demokratiske processer etc. Med andre ord er den ringe retsstilling og den ringe retsbeskyttelse en bremseklods for en fornuftig gennemført indvandrerpolitik."

Dette mærkeligt bagvendte argument - at manglende interesse i danske forhold skulle belønnes med større retssikkerhed -, er så meget meget besynderligt, som Andersen ikke engang turde sige, at indvandrernes frygt for udvisning var velbegrundet. Det var deres følelse af usikkerhed, der var afgørende. Når danskerne føler usikkerhed over for noget, plejer kuren fra politikernes side jo at hedde "oplysning", men for de fremmedes skyld skulle der altså nu ifølge Andersen gøres noget ved selve sagen - som ikke overraskende var fremmedpolitikets administration af udlændingeloven. Hun ville endog "gerne kraftigt understrege", at indvandrernes retsstilling og retsbeskyttelse skal styrkes, "og den skal styrkes nu".

Det synspunkt fik støtte i Aarhus Stiftstidendes kronik 11/3 82, "Danskerne må lære at leve med flere kulturer", og i Politikens kronik 21/5 82, "Staten styrker den spirende racisme", begge forfattet af de to håbefulde unge jurastuderende *Mette Hartler* og *Morten Kjærum*. "Det er lagt op til udlændingene selv at føre bevis for deres ret til ophold her i landet", klagede de to. "Den praksis, der føres, bygger på en mistæneliggørelse af udlændingene - og det gennemgående princip er, at man hellere holder 10 udlændinge ude, som er berettigede til ophold her i landet, end man lader én uberettiget slippe ind." Den ganske ujuridiske jongleren med ord, at nogle berettigede lades ude, når det egentlige i klagen er, at de netop - helt efter loven - ikke gives ret til at komme ind, var en fiffighed, som snart også skulle anvendes af mere kendte juridiske eksperter.⁷³

For eksempel da en stor artikel i *Aktuelt* (2/12 82) lagde op til diskussionen om den foreslåede største ændring ved en kommende ny udlændingelov, nemlig overgangen af administrationen fra fremmedpolitiet til en civil instans. Artiklen var et interview med professor *Hans Gammeltoft-Hansen*, formand for *Flygtningehjælpen*, og en argentinsk flygtning i Danmark, og da den sidstnævnte berettede om sin ankomst hertil, kom kernen i begges budskab frem: "Politiet er bare så skide ubehageligt. Men det gælder ikke specielt for det danske politi. Det gælder lige fra Sovjet til Chile." Gammeltoft-Hansens budskab var - med et andet ordvalg - det samme som argentinerens: en mere "human"

⁷³Morten Kjærum blev snart selv en af disse kendte "eksperter". Som leder af Dansk Flygtningehjælps asylafdeling skrev han i 1986 en skarp kritik af den angivelige lovstramning 17/10 dette år, under en titel med den sædvanlige indbyggede perfiditet: "Afvisningsprocedure i Danmark - eller hvordan en humanitær flygtningepolitik blev afviklet på 10 dage" (i Dansk Flygtningehjælps skrift "Aktuel asylpolitik og humanitære principper set i lyset af lovændringen 17. oktober 1986")

udlændingepolitik forudsatte en overflyttelse af sagerne til en civil instans.⁷⁴

Allerede før VS/Wilhjelm's angreb på fremmedpolitiet havde generalsekretæren for Dansk Flygtningehjælp *Arne Piel Christensen* taget politiets ansvar for flygtninge "op til ny vurdering", som det hed i overskriften til hans store artikel herom i Berlingske Tidende 9/2 74. Tankevækkende refererede han heri til praksis i andre lande med at "lægge kendsgerninger op til en vurdering og afgørelse i et folkevalgt organ (en politisk afgørelse) eller i et specielt etableret nævn." (Min fremhævelse, PNB). Det blev som bekendt karakteristisk nok den sidstnævnte løsning, der blev realiseret herhjemme. Piel Christensen sluttede ellers sin artikel med som begrundelse for en fjernelse af fremmedsagerne fra politiet at nævne, at "ansvaret for afgørelsen ville placeres alene hos en instans, der mere direkte kan kræves til ansvar for en ført praksis eller politik på området." I stedet fik vi det officieuse, uigennemskuelige Dansk Flygtningehjælp/Flygtningenævn-kompleks uden ansvar og folkelig kontrol endsige aktindsigt.

Et af de mest lidenskabelige angreb mod fremmedpolitiet blev typisk nok fortaget af programchef i Danmarks Radio *Jørgen Schleimann*. I sin kronik "Dansk uret for udlændinge" (Jyll.-Post. 30/9 77) karakteriserede han nævnte politi med følgende ord: "Inkompetence er det, der karakteriserer sagsbehandlingen. Ukendskab til verden udenfor Danmark og dermed manglende hensyntagen til følgerne af effektuerede udvisningsordrer. Ufølsomhed i behandlingen af sager, der ofte er særdeles problemfyldte, og som ikke sjældent udspilles på en baggrund af uforskyldte menneskelige lidelser. Manglende evne til at skelne mellem stort og småt. Manglende vilje til at sondre mellem tørre retsfor skrifter og eksisterende dispensationsmuligheder. Det har længe været et problem, at justitsministeriets 2. ekspeditions kontor og Tilsynet med Udlændinge forvaltede udlændingelovgivningen med et alt for stort mål af bureaukratisk usmidighed, arrogance og magtbrynde. I dag har det udviklet sig til en skandale."

Som støtte for sit angreb refererede Schleimann til fire konkrete sager, der var blevet taget op af Ekstra Bladet og Politiken. Mest omtalt - også af Schleimann - var en sag om to libanesere, en kvindelig druser og en mandlig muslim, der var blevet gift i Danmark. For at få ophold havde manden imidlertid været gift proforma med en dansker, og kvinden var kommet til landet illegalt. Derfor var de blevet udvist, skønt familien til den kvindelige druser erklærede at ville forfølge parret i Libanon for at få blodhævn for det religiøst utilladelige ægteskab. Fremmedpolitikets chef Søren Sørensen havde da bemærket: "Jeg vil ikke udelukke, at de kan blive offer for en hævnaktion i Libanon. Men det kan ikke være et dansk problem." De ville nemlig ikke blive offer for en politisk forfølgelse men for en privat hævn, der også er forbudt i Libanon.

Formelt har Sørensen ret, kommenterede Schleimann i sin kronik, men "hvad med at tage et menneskeligt hensyn, hvad med at bevare proportionssansen? Ikke på vilkår. Ikke i fremmedpolitiet." Parret har misbrugt de danske regler og skal derfor udvises, vrængede

⁷⁴Om Gammeltoft-Hansen, se videre i "Danskeren" 1989 nr. 1 s. 2 og 4, nr. 3 s. 2; 1990 nr. 4 s. 7; 1991 nr. 2 s. 2 og nr. 6 s. 7 samt 1992 nr. 6 s. 7

Schleimann, fuld af den velkendte selvgode indignation.

I et interview med Søren Sørensen i Weekendavisen fjorten dage efter blev libanesersagen fremstillet fra et dansk perspektiv, hvad Schleimann jo ikke havde gjort: "En dansk kvinde, der har været gift med en libanese, ønsker skilsmisse. For det har vist sig, at libaneseren har haft sin forlovede hjemmefra boende på et værelse. Hun er nu gravid i 8. måned. Libaneseren havde udgivet hende for sin søster og fået hende hertil på turistvisum. Da ægteskabet er ophørt, er grundlaget for hans arbejdstilladelse og opholdstilladelse borte. Samtidig har han medvirket til, at hans forlovede opholdt sig her ulovligt, idet hun kun havde turistvisum på tre måneder. De står begge til udvisning, men siger så, at de er udsat for at blive myrdet hjemme." Nogle andre afhørte libanesere siger omvendt, at der ingen risiko er, beredte Søren Sørensen videre. På baggrund af datidens lovgivning kunne tvivlen ikke komme parret til gode.

Desuden må Sørensen i forbindelse med bl.a. denne sag gøre opmærksom på, at der med de fremmedes misbrug af lovgivningen er opstået "en helt ny forbrydelse" herhjemme, nemlig bigami. Mange udlændinge, der gifter sig med danskere, har nemlig en kone derhjemme. Det danske bryllupskontor forlanger kun en erklæring på tro og love. "Der er ofte menneskelige tragedier gemt i disse sager. En kvinde på 40, der i årevis havde siddet alene med to børn, var pludselig lykkelig med en smuk mand i huset. Men det var vist ikke af kærlighed, han havde giftet sig. Snart sad hun grædende tilbage. Uden mand." Det var betegnende nok ikke disse konsekvenser, Schleimann og andre fremmed fortalere indignerades over.

I interviewet med Søren Sørensen ses klart, på hvis side i debatten lødigheden og logikken var. "De diskrimineres for at vi kan have vor selvstændighed" hedder interviewets overskrift, og i disse ord er hele det nationale princip, som fremmedkursen svigter, jo formuleret. Det er da helt rigtigt at danskere har rettigheder i Danmark som udlændinge ikke har, sagde Sørensen i interviewet. "Det kommer af, at vi har nationalstater, der tjener deres egne - altså indbyggernes interesser. Når der er mangel på arbejdskraft lukkes der op for indvandring, når der er arbejdsløshed, stoppes der." Som Sørensen desuden rammende påpegede, er der "ikke lovhjælp til at løse u-landsproblemer gennem den danske bistandslov."⁷⁵ En sådan "løsning" er tydeligvis konsekvensen af hans kritikeres holdning. Sørensen erkendte dog, at de nationale interesser altid vil tørne sammen med de menneskelige. Den eneste "løsning" ville være at fjerne alle landegrænser. "Så ville de rige lande blive fattigere, men de fattige rigere", fastslog Sørensen - men dette havde han ikke fået mandat til at realisere.

At netop denne radikale "løsning" var idealmodellen for fremmedpolitikens kritikere, fremgår af slutordene i Schleimanns førnævnte kronik, hvor han udtrykte ønske om en "mindre traditionsbunden" administration af fremmedloven. Noget skal der

⁷⁵Fremmedpolitikens nøgterne holdning giver stadig aktualitet til Mogens Glistrups forslag i bladet "Fremskridt" 1985 nr. 43 om at reducere hele fremmedlovgivningen til to sætninger: "Politiet kan bestemme, at en person uden dansk indfødsret ikke skal have ret til ophold i Danmark." (Se også hans redegørelse i bogen "De fremmede i landet", 1991 s. 291)

gøres, når vi selv så at sige inviterer udlændinge ind ved en meget lempelig grænsekontrol, erklærede Scleimann med tankevækkende åbenhjertighed: "En sådan liberal indrejsepolitik kan der meget vel argumenteres for, men den forudsætter til gengæld så også, at vi udviser en tilsvarende frisindet holdning over for de udlændinge, der i stadigt større tal slår sig ned hos os."

Tendensen i argumenterne til støtte for fremmedkursen fremgår ligeledes i en artikel i Information 27/1 78 om fremmedarbejdernes retssikkerhed, forfattet af *Finn Korzen* fra institut for etnologi og antropologi ved Københavns Universitet. "Det forekommer mig", skrev Korzen, "at den intensiverede jagt på illegale indvandrere indebærer en farlig tendens. Når fremmedpolitiet over for en bestemt samfundsgruppe anvender metoder, som er på kanten af, hvad vi andre ville finde rimelige, hvis de blev anvendt mod os, så bliver denne samfundsgruppe kriminaliseret." Pointen var jo imidlertid netop, at fremmede efter dagældende lov ikke var en "samfundsgruppe" blandt danskerne. Som Korzen indigneret refererede Søren Sørensens "selvrådige" - men i virkeligheden nøgterne - svar på denne kritik: "Når vi i øjeblikket er strikse...hænger det selvfølgelig sammen med arbejdsløsheden herhjemme."⁷⁶

Dette angreb blev fulgt op af en vidtløftig kritik af fremmedpolitikens "umenneskelige" fremfærd, betegnende skrevet af *Hjalte Rasmussen*, formand for "dansk selskab for Europa-forskning" og generalsekretær for *Federation internationale pour le droit Européen*. Denne betydelige herre udtrykte desuden bl.a. ønske om afskaffelse af gældende udvisningspraksis samt hurtigere adgang til statsborgerskab, politisk medindflydelse m.m. I sit svar herpå satte Søren Sørensen den danske politik på området op i et tiltrængt perspektiv - i et lige så tiltrængt afdæmpet sprog:

"Hjalte Rasmussen anførte, at Danmark fører an blandt EF-landene med hensyn til protektionisme og medmenneskelig udfrysning. Denne påstand er urigtig. Tværtimod er Danmark formentlig det EF-land, der efter den økonomiske tilbagegang i 1973 har truffet de mindst indgribende foranstaltninger til beskyttelse af arbejdsmarkedet. Således fører flere EF-lande en væsentlig mere restriktiv politik end Danmark med hensyn til at tillade familiemedlemmer til fremmedarbejdere at indvandre, og flere EF-lande har bl.a. ved skærpede straffebestemmelser søgt at nedbringe antallet af fremmedarbejdere. I Danmark er antallet af fremmedarbejdere da heller ikke som i flere andre EF-lande formindsket efter oliekrisen."⁷⁷

I reaktionerne i EF-apparatet på den af Sørensen anførte europæiske udvikling ligger utvivlsomt også årsagen til meget af styrken i kampen mod det danske fremmedpoliti. Således kunne *Jyllands-Posten* 21/2 78 meddele: "EF undersøger i øjeblikket, hvad der fremover kan gøres for de udenlandske arbejdere. Man vil søge at ligestille dem mere med landenes egne borgere." Ligesom vor indmeldelse i EF i 1973 havde gennemtvunget "forbedringer" i udlændinges retsgrundlag herhjemme, må EF's stadige udbygning og pression regnes som en ideligt voksende faktor gennem årene, skønt

⁷⁶Politiken 26/10 77

⁷⁷Hjalte Rasmussen i Berl. Tid.s kronik 20/4 78; Sørensens svar i Berl. Tid. 26/4 78

påvirkningen officielt først bliver massiv omkring 1990.⁷⁸

Kampen på den hjemlige front mod det angiveligt "inhumane" fremmedpoliti tog karakteristisk den måske afgørende vending i 1979 med en undersøgelse af de såkaldte kriminologer Vagn Greve og Beth Grothe Nielsen fra "Kriminalistisk Institut" (den "videnskabelige" fløj af Preben Wilhjelms politiske felttog). Bl.a. denne undersøgelse blev refereret af en stort opsat artikel i Politiken 25/2 1979 under overskriften "Fremmedpoliti knuser liv med et pennestrøg". I denne direkte ondsindede artikel af journalisten Ole Schierbeck blev hele det artilleri kørt i stilling, som skulle bruges i den tilstundende kamp. Fremmedpolitiets chef Søren Sørensen blev præsenteret som "48.353 menneskers onde ånd", og ud fra hans udsagn om, at to trediedele til tre fjerdedele af alle familiesammenføringsager giver anledning til grundige undersøgelser, konkluderer Schierbeck forarget: "Mistroen er således reglen." Hvis der endelig skulle have været en kritik mod dette, burde den jo have lydt, at en sådan mistro tværtimod burde være en *selvfølgelighed* i et relativt velstående lille land over for indrejseønsker fra repræsentanter for fattige kæmpefolk.

Den samme virkningsfulde men malplacerede indignation udviser Schierbeck ved referatet af de to nævnte kriminologers undersøgelse: "Fremmedpolitiet har den bekvemme holdning (som er let at administrere), at enhver brug af narkotika og hash er misbrug og derfor fører til udvisning uden tøven."

Fremmedpolitiet, konkluderer Schierbeck, er kort sagt den verden, hvor "det er løgn, hvad du siger, indtil det modsatte er bevist", hvor normen er mistro og frygten en naturlig del af hverdagen. "Medmenneskelighed parkeres i de frastødende gader." Således kunne de principper, der med saglig begrundelse altid har ligget bag administration af immigrantstrømme, præsenteres for at skabe et våben i den kamp, der snart skulle lægge hele den ubærlige bevisbyrde på de danske myndigheders skuldre. Enhver urimelig tilsnigelse og infami over for fremmedpolitiet i dets vanskelige opgave var retfærdiggjort af det "humane" mål.⁷⁹

Dette fremgik også klart af Ole Espersens kampagne for samme mål - hvorved han blot på et nyt område anvendte en taktik, som han tidligt var blevet kendt for. Da han i begyndelsen af 70'erne forsvarede, at studenter på Københavns Universitet besatte rektors kontor, idet der i kraft af sådanne ulovlige demonstrationer "sættes noget i gang", skrev dr. jur. Jesper Berning således, at Espersen hører til dem, "der ser deres interesse i at udnytte studenternes og den øvrige befolknings ukendskab til den retlige situation og bevæger sig derfor udelukkende på et følelsesmæssigt plan for at ophidse en stemning..."⁸⁰ Netop samme fremgangsmåde er jo siden anvendt af talrige politikere, ikke mindst flere af Espersens ledende partikolleger (jf. Birte Weiss' idelige ubegrundede påkaldelse af "internationale konventioner").

⁷⁸Om starten på den åbenlyse "racisme"-snak i EF, se "Danskeren" 1988 nr. 4 s. 6

⁷⁹Ole Schierbeck blev senere sigende nok medredaktør af Politikens "fakta"-bogserie "Hvem - Hvad - Hvor", i hvilken misinformation om fremmedspørgsmål kom til at florere (jf. "Danskeren" 1991 nr. 4 s. 20 og 1994 nr. 1 s. 6)

⁸⁰Cit. i Politiken 1/11 81

Fremmedpolitiet har, medgav Espersen i Berlingske Tidende 20/4 83, det vanskelige opgave taget i betragtning, stort set løst sine opgaver "godt og tilfredsstillende".⁸¹ Den væsentligste grund til at overflytte administrationen til et civilt organ kunne derfor ikke være saglig utilfredshed, men derimod, "at mange udlændinge, der ikke er vant til politi af vor slags, finder det forkert og noget diskriminerende, at de som en befolkningsgruppe, der naturligvis er mindst lige så lovlydige som andre, i årevis skal være underkastet et polititilsyn." Om sandheden i påstanden om udlændinges lovlydighed, se senere. Væsentligere er det her at hæfte sig ved, at argumentet simpelthen støtter sig på, at de fremmede selv finder ordningen "forkert og noget diskriminerende" (i forhold til hvem?), og at Espersen i det følgende blot opstiller det som sin principielle "holdning", at det ikke bør være politiets opgave at afgøre, hvem der skal opholde sig i Danmark. "At noget er praktisk er jo ikke ensbetydende med, at det er rigtigt." Igen: "Rigtigt" i forhold til hvad? Til Espersens ideologiske forestillinger? Der synes at skulle noget stærkere og mere konkrete argumenter til, når nu han selv endda erkender, at den daværende ordning var den mest praktiske.

Han forsøger sig med et sådant sagligt argument, idet han slutteligt skriver, "at det er urimeligt at lade politiet være belastet af beslutninger på et område, der er præget af forhold, som politiet ellers intet har at gøre med."⁸² Efter gennemførelsen af udlændingeloven i 1983 kom politiet imidlertid til mere end nogensinde af bruge mandskab på behandling af udlændingesager. 1982-86 voksede politistyrken med 550 mand, heraf blev de 250 beskæftiget udelukkende med de stadig flere udlændingesager.⁸³ Ingen saglige argumenter kunne altså i sidste instans støtte den kamp, som Espersen & Co. ensidigt i de fremmedes favør førte for at fratage politiet tilsynet med udlændinge. Deres sejr førte til uhørte omkostninger for det danske samfund, hvis etniske homogenitet fik et skæbnesvangert knæk - blot for at tilfredsstille en politikritisk ideologi og teorien om grænseløse "rettigheder". Disse idiosynkrasier skulle triumfere - for enhver pris.

Som Ole Hammer, Mellempolkeligt Samvirke, udtrykte det i Kristeligt Dagblad 28/9 82: "Skulle det vise sig at være rigtigt, at fremmedpolitiets opgaver om føje tid vil blive reduceret - ja, måske ligefrem blive flyttet andre steder hen - har kampen ikke været forgæves."

Porten på vid gab: Danmark under 1983-loven

Det fremmedlov-udvalg, som var blevet nedsat i december 1977 efter den tidligere omtalte "mexicaner-sag", fremkom i november 1979

⁸¹Også indenrigsminister Henning Rasmussen havde (i Folketinget 20/11 80) erklæret, at Tilsynet med Udlændinge udfører "i alt væsentligt deres arbejde på en tilfredsstillende måde"

⁸²Dette argument blev også anvendt af andre i debatten, se fx. journalist Gretelise Holm i Politiken 5/4 82

⁸³Berl. Tid. 3/10 86

med sin første delbetænkning. I modsætning til ved den endelig betænkning tre år senere var der første gang to mindretalsudtalelser fra det ni mand store udvalg. I 1979 tilhørte flygtningehjælpens *Hans Gammeltoft-Hansen* og udvalgets formand, højesteretsdommer *Peter Christensen*, begge et mindretal på fire, der ikke tog mulighederne for misbrug af en mindre restriktiv fremmedlov alvorligt, idet de mente, at fremmedarbejderstoppet i forvejen satte snævre grænser for indrejse:

"Denne lukning af Danmark for det altovervejende flertal af udlændinge har i sig selv en dominerende kvantitativ virkning. I forhold hertil spiller mindre forskelle i udformningen af de administrative regler om f.eks. familiesammenføring en perifer rolle. En meget effektiv administration og fintmaskede regler, der udformes yderst restriktivt for at eliminere en mulig risiko for omgåelse, vil derfor nok have en vis principiel betydning, men næppe nogen kvantitativ effekt i forhold til selve fremmedarbejderstoppet. Samtidig vil regler af denne karakter ofte have til følge, at en række udlændinge afskæres fra at opnå fast ophold i landet, uanset at dette i øvrigt måtte anses for velbegrundet". Derfor anbefalede dette mindretal bl.a. "passende gennemsnitsregler" frem for "restriktive minimumsregler".

Dets påstand om, at en mere restriktiv lovgivning næppe vil have effekt på fx. omfanget af familiesammenføringer, må senere erfaring tilsige at skulle tages med et gran salt. Over for dette mindretals udtalelse stod da også en anden udformet af 3 udvalgsmedlemmer, heriblandt forhv. chef for Tilsynet med Udlændinge, politimester Søren Sørensen. Disse 3 udtalte bl.a.:

"De stærke menneskelige motiver, der ligger bag ønsket om ophold, er formentlig årsagen til, at udlændinge i vidt omfang som det er sket, har misbrugt de gældende undtagelsesregler for at få ophold, f.eks. indgåelse af skin-ægteskaber, afgivelse af urigtige oplysninger om alder og slægtskabsforhold m.v. For at opretholde kontrollen med indvandringen er det nødvendigt at undgå at give regler, der skaber mulighed for nye misbrug og omgørelser, som det er lykkedes at lukke i den førte administrative praksis. Hvis der opstilles mere rummelige gennemsnitsregler frem for minimumsregler, vil det blive en umulig opgave for administrationen at udskille visse sager fra andre, når henses til, at stærke menneskelige hensyn som regel altid taler for en tilladelse."⁸⁴

Disse advarsler mod for stort spillerum til de "humanitære" opholdstilladelser m.v. var der tildels taget hensyn til i regeringens forslag til en ny udlændingelov, som blev fremlagt den 20. januar 1983 af justitsminister Erik Ninn-Hansen, udarbejdet efter indstillingen fra fremmedlov-udvalgets flertal med (nu højesteretspræsident) Peter Christensen i spidsen. Inden loven blev vedtaget samme sommer, havde den imidlertid været gennem en proces, som førte til, at det var et langt mere "åbent" forslag, udarbejdet af nævnte udvalgs mindretal med bl.a. Gammeltoft-Hansen, der i realiteten blev vedtaget.

Fremskridtspartiets retspolitiske ordfører Knud Lind beskrev i bladet "Fremskridt" 15/2 85 denne proces, der "resulterede i, at der ved andenbehandlingen blev stillet ca. 90 ændringsforslag til ministerens lovforslag, som indeholdt 62 paragraffer. I de mange ændringsforslag var der en klar flertalsholdning for en

⁸⁴Cit. efter Informations gengivelse 19/11 79

kraftig liberalisering af udlændingeloven og et fast ønske om at fratage politiet kompetence og sagsbehandlingen i udlændingesager (...). Den kaotiske andenbehandling blev efter ønske fra fhv. statsminister Anker Jørgensen afbrudt til fornyet udvalgsbehandling af loven, og herunder indgik Socialdemokratiet og regeringen et forlig, der betød, at Socialdemokratiet fik 95 procent af sine ændringsforslag igennem. Tilbage blev der ca. 5 procent i form af administrative almindeligheder." Rigspolitichefen måtte da også i sin høringsudtalelse til det færdige lovforslag advare om, at dets familiesammenføringsbestemmelser vil "bevirke, at indvandrerstopet nærmest får illusorisk karakter."⁸⁵

Det betød dog ikke, at *de radikale* var tilfredse. Med rette kunne selv Svend Auken senere konstatere, at disse i flygtningepolitikken "støtter den ukontrollerede adgang".⁸⁶ I en kommentar i Politiken 3/6 83 beklager Bernhard Baunsgaard således, at den "af indvandrerne så heftigt ønskede overflytning af behandlingen af deres sager til et andet ministerium" end Justitsministeriet ikke vil ske. Desuden var det for Baunsgaard skæmmende pletter på den nye lov, at udlændinge fortsat kunne udvises uden dom, og at indvandrere med arbejdstilladelse vil kunne udvises pga. lovovertrædelser indtil 2 år efter deres ankomst. Som han samme dag havde udtrykt det i Folketinget umiddelbart før lovens vedtagelse: "En indvandrer er for mig et menneske, der har været her 1 år."⁸⁷

I samme sidste debat før Folketingets sommerferie udtalte Venstres ordfører, karakteristisk nok *Bjørn Elmquist*: "Vi får slået fast med syvtommersøm, at vi må fastholde vort indvandrerstop." Som Fremskridtspartiets Knud Lind imidlertid påpegede, ville indvandringsstopet blive undermineret af reglerne i § 9 om familiesammenføring.

Elmquist støttede imidlertid entusiastisk loven, fordi den gav Danmark bedre samvittighed i den store kamp for menneskerettigheder ude omkring i verden. Vi kan nu sige, "at vi i hvert fald herhjemme i vort eget hus gør, hvad vi kan for ikke at diskriminere på national basis", fastslog han stolt - endelig havde nationalstatstanken fået sit banesår.⁸⁸

På samme facon skrev Ole Espersen i Aktuelt 4/3 83, at lovgivningen skal afspejle, at vi lever i en tidsalder, der er præget af en "større sammenblanding af nationaliteter" end

⁸⁵I modsætning til flertalsindstillingen gik Gammeltoft-Hansen & Co. ind for, at også personer uden for kernefamilien skulle kunne familiesammenføres

⁸⁶Ny politik, december 1987 s. 17

⁸⁷Folketingets forhandlinger 1982-83, sp. 12847ff.

⁸⁸Samme argument som Elmquist brugte *Lise Østergaard* i "Ny politik", maj 1983, hvor hun anbefalede fremmedlov-udvalgets mindretals forslag, idet "vi på grund af de humane traditioner, som vi er kendt for i udlandet", bør "vise et godt eksempel overfor det internationale samfund". Derefter kritiserede Østergaard Ninn-Hansens forslag, fordi det er "åbent for fortolkning" - som om ikke al lov må praktiseres på grundlag af *skøn*

tidligere. Mere reelt havde det dog været, hvis han åbent havde skrevet, at han gik ind for en lov, der fremmede og ikke ville modvirke denne "kendsgerning". Espersen skrev videre vedr. arbejdet for den nye udlændingelov: "For at danne os det bedste grundlag vil Socialdemokratiet i de kommende måneder holde møder med de forskellige indvandrerorganisationer. Vi vil sørge for, at indvandrerne uanset, at lovforslaget allerede er forelagt folketinget, får en adgang til at præge det endelige resultat, der vil være lige så godt, som hvis den sædvanlige fremgangsmåde var blevet fulgt."

Ja, det var en rent ud rørende og usædvanlig omsorg, der i denne tid blevet ydet for at give de fremmede indflydelse på en afgørende lov for landets fremtid - sjældent har man søgt på samme måde at opnå danskernes generelle medvirken til en lov. Og da slet ikke til denne lov, skønt dens anliggende retteligt burde være løst internt mellem landsmænd, hvorefter resultatet præsenteres for dem, man vælger at have som gæster.⁸⁹

Man søgte direkte at undgå folkets indblanding og liste en for landet helt ny kurs igennem, idet den fælles "opfattelse" hos de fleste politikere var det indiskutable udgangspunkt for forhandlingerne. I april 1983 debatterede Folketinget således en redegørelse fra indenrigsministeren om indvandringspolitikken, i hvilken det bl.a. hed: "Det er regeringens opfattelse, at bestræbelserne på at integrere indvandrerne i det danske samfund skal fortsætte og forstærkes i de kommende år."

Under denne debat kom de holdningsmæssige linjer for dagen, som prægede den endelige udgave af den nye fremmedlov. Således henviste flere talere forarget til justitsminister Ninn-Hansens udtalelser i Jyllands-Posten 10/4 83 om, at indvandringen kunne true nationalstaten og forårsage raceuroligheder. For Socialdemokratiets *Torben Lund* var det "at puste til gløder, når man på forsiden af et af landets store dagblade bruger ord som 'trusler mod nationalstaten' og 'raceuro'. Det er et pege på et problem, som overhovedet ikke består, og det kan kun have én virkning, nemlig at problemet opstår." For Lund var der "hverken efter de gældende regler eller efter vedtagelsen af en ny udlændingelov noget, der tyder på, at der skulle opstå trusler mod den danske nationalstat eller raceuroligheder her i landet."⁹⁰ Altså udtalt knap trekvart år efter de blodige sammenstød på Nørrebro. Disse var næppe i Lunds tanker, da han udtalte, at Socialdemokratiet ikke ser noget problem i indvandrerens tilstedeværelse i Danmark. "Tværtimod mener vi, at de er med til at give os et mere nuanceret og levende samfund." Måske tænkte han alligevel på Nørrebro?

⁸⁹Retteligt burde dette skæbnespørgsmål forlængst have været afgjort ved en folkeafstemning, men som den konservative *Connie Hedegaard* i 1988 sigende udtrykte politikernes generelle betænkelighed herved, "er det illusorisk at tro, at nogen kan styre den debat, der vil komme forud for afstemningen." (Jf. Berl. Tid. 21/2 88). Folkestyre betyder åbenbart, at folket skal styres!

⁹⁰På samme facon kaldte Preben Wilhjelm (i Ny politik, maj 83) Ninn-Hansens udtalelser for "grov demagogi". Videre skrev han: "Hvis der er nogen, der i denne sag truer Danmark som nationalstat, så er det Ninn-Hansen"!

Den konservative *Henning Dyremose* kom med en tankevækkende bemærkning, som en kommentar til, at der i indenrigsministerens redegørelse ikke står noget om *flygtninge*: "Det, der imidlertid står, er det væsentlige, nemlig at flygtninge skal sidestilles med de øvrige indvandrere, og dermed er flygtninge jo omfattet af alle de andre ting, som man taler om i redegørelsen."

Ja, flygtninge har i realiteten i mange år været betragtet som indvandrere, som man var beredt til at lade blive permanent.

Ebba Strange (SF) gav i sit indlæg udtryk for, at indvandrerne er ofre for "undertrykkende officiel magtudøvelse", især i fremmedpolitiet. "Naturligvis skal vi støtte indvandrerne i den integration, de selv ønsker, i det tempo, de ønsker", tilføjede hun. Det bekymrede hende, at man ovehovedet begynder at tale om trusler mod nationalstaten i det, der "skulle være en seriøs debat". Her nærmer *Strange* sig det ideologiske kernespørgsmål, særlig når hun efterfølgende kommer ind på, hvad der egentlig har provokeret hende ved *Ninn-Hansens* udtalelser: "Bruger man begrebet nationalstat, har man efter min opfattelse - og lad det så være min opfattelse - brugt et begreb, der får os til at tænke i baner, der handler om, at vi i Danmark har nogle væsenskvaliteter, der er meget bedre end dem, de mennesker har, som kommer til os udefra, og disse kvaliteter føler vi truet, hvis der kommer for mange udefra."

Trods denne tidstypiske opfattelse af nationalstatstanken som noget i sit grundvæsen nærmest racistisk og utilladeligt diskriminerende gik *Strange* og SF dog ind for indvandrerstoppet ud fra rent økonomiske overvejelser, nemlig pga. den store arbejdsløshed: "Jeg synes, det er urimeligt at invitere mennesker til Danmark, når vi ikke kan sikre dem bolig, når vi ikke kan sikre dem rimelige vilkår. Derfor." Altså ikke på nogen måde fordi det ville krænke *danskernes* ret til et hjem, der er deres.

Samme grundtone prægede redegørelsens forfatters eget indlæg. Indenrigsminister *Britta Schall Holberg* sagde bl.a.: "Det er altid vigtigt, når vi har debatter, at vi er så nuancerede som muligt, at vi er åbne for påvirkninger udefra. Man kan jo bare spørge, hvad vort danske samfund ville være, hvis vi ikke havde fået de påvirkninger udefra, som vi rent faktisk har. Man kan ikke forestille sig et land, der er en sådan syltekrukke, at det bare lukker skodderne ned ud til omverdenen, og vi danskere kan jo også lide at rejse ud og opleve nye ting, se andre mennesker, se tingene gøres på en ny måde. Derfor er jeg meget enig i, at vi har brug for de impulser, vi kan få fra vore indvandrere."

Disse argumenter er jo helt nede på niveau med *Mimi Jakobsens* i 1979-debatten. Indvandringsåben ud fra turistargumenter... Men *Schall Holberg* fortsatte ufortrødent. Mod en påstand fra *Ebba Strange* om, at *Schall Holberg* gik ind for, at indvandrerne skulle "underordne" sig, svarede indenrigsministeren frimodigt: "Nej, det mener jeg bestemt ikke de skal, men jeg mener til gengæld, at danskerne skal acceptere indvandrerne, så hvis der er nogen, der skal underordne sig eller acceptere, er det begge parter."

At der end ikke i Fremskridtspartiets motiver var et principielt værn af Danmark som et dansk land for det danske folk viser sig i *Knud Linds* bemærkninger i Folketinget til *Ninn-Hansens* avisudtalelser: "Forskellen mellem det, justitsministeren har udtalt, og fremskridtspartiet er, at vi ikke er imod udlændinge ud fra nationale eller racemæssige synspunkter, men vi ser på problemet ud fra et økonomisk synspunkt, og vi siger, at hvis de

kan klare sig selv - sig og deres familie - så er det godt, så kan de blive her i Danmark, men vi ønsker ikke, at det skal belaste det danske samfund." Fremskridtspartiet var end ikke imod familiesammenføring, selve den skæbnesvangre lavine, "når de pågældende blot ikke ligger det offentlige til byrde."

For VS'eren *Anne Grete Holmsgård* var det "oplagt nonsens", når Knud Lind påstod, at indvandrerne ligger det danske samfund til byrde. Mere ret havde hun desværre, når hun fortsatte med at sige, at det "heldigvis" er sådan, "at der kun er én fortaler for det synspunkt herinde, i dag i hvert fald, og det er hr. Knud Lind."

Fremskridtspartiet stemte da også som det eneste parti imod den nye udlændingelov 3/6 83. De øvrige partiers ordførere roste den. Denne frontstilling skulle vise sig at holde indtil nogle af de rosende partier i oktober 1986 - i pludselig panik over erkendelsen af folkestemningen - blev lige så enige om at stramme op på det i 1983 vedtagne.

Opdragelse til åbenheden

Det store flertal i Folketinget var som sagt fast besluttet på at stå fast på den nye åbenhed. Det fremgik bl.a., da Fremskridtspartiet i slutningen af 1984 i Folketinget fremsatte et forslag om "Økonomisk bidrag til hjemsendelse af fremmedarbejdere og deres familier". Forslaget var inspireret af den kurs, som førende europæiske i-lande i de forgående år var slået ind på. Det blev meget kategorisk afvist af alle andre partier. Som Harry Haue skrev i bogen "Danmark for danskere?" (1985), tydede alt således på, "at langt de fleste indvandrere er kommet til Danmark for at blive, og at det derfor er nødvendigt at tænke i langsigtede baner, når der skal udformes løsninger af indvandrernes placering i det danske samfund." OECD kom endog ved denne tid frem til, at der under en ny højkonjunktur igen kunne blive behov for at trække på ikke-europæere som arbejdskraftreserve. Ifølge deres skøn ville den danske produktions- og befolkningsudvikling forme sig således, at der i 1990'erne igen bliver behov for fremmed arbejdskraft i dansk industri.⁹¹ I modsætning til Fremskridtspartiet kunne de åbenbart ikke forudse, at - som den konservative Helge Adam Møller i begyndelsen af 1998 beskrev udviklingen - "når antallet af udlændinge fra tredieverdenslande næsten tredobles på 22 år, så bliver problemerne også tredoblet."

I stedet gik de "ansvarlige" politikere og opinionsdannere fortrøstningsfuldt i gang med at præparere danskerne til den angiveligt nødvendige, permanente multikulturalisme ved at arbejde for større "forståelse" for indvandrernes baggrund, i særdeleshed de muslimske. I foråret 1983 bragte *Politiken* således en artikelserie om "vore indvandrere" og "det spirende fremmedhad i Danmark." Og ved et møde i Askov 28. februar 1986 lagde indenrigsminister Schall Holberg slet ikke skjul på, at hun med dette mål for øje har øvet pression mod programfolk og ledere i Danmarks Radio. Det viste sig, da hun i sin tale udtrykte vrede over, at dansk TV altid kun viste amerikanske eller danske film: "Det var langt mere nyttigt for danskernes forståelse af flygtningenes og indvandrernes forhold, hvis vi også fik film fra indvandrernes hjemlande. Jeg har derfor flere gange overfor

"Danmark for danskere?", s. 25

Danmarks Radio krævet, at vi får film fra tredielande på programmet."⁹²

Det var således ikke tilfældigt, når Politiken 31/3 83 i forbindelse med høringen af den nye udlændingelov efter førstebehandlingen kunne oplyse: "Et af de mere bemærkelsesværdige svar i høringsrunden kommer fra indenrigsminister Britta Schall Holberg (V), som undrer sig over, at forslagene ikke giver mulighed for at flytte indvandrersagerne fra politiets regie over til civile myndigheder." Denne mulighed anførte selv Politiken dog som et urealistisk indvandrerkrav - men virkeligheden kom som bekendt til at overgå fantasien.

De to herskende alternativer i fremmedpolitikken havde da for nylig åbenbaret sig i en debat i avisen Aktuelt. Her havde Schall Holberg 17/1 83 en stor artikel med overskriften: "Indvandrerne skal være med til at påvirke politikken". Mod de heri fremsatte forslag indvendte lederen af Socialdemokratiets indvandrerudvalg Vibeke Storm Rasmussen 26/1: "Er det ikke betænkeligt, at lade en debat om indvandrerpolitik foregå i et udvalg af indvandrere, i stedet for i en dialog mellem indvandrere og danske? Indvandrerpolitikken og dens konsekvenser er da også af betydning for danskere."

Enten skulle indvandrerne altså selv udforme den politik, der vedrørte dem, eller også måtte danskerne også få et ord med om sagen. At politik i Danmark udelukkende er et spørgsmål danske landsmænd imellem faldt åbenbart ingen af de "stridende" parter ind.

Storm Rasmussen skulle med tiden skulle blive mere betænkelig over for indvandringen, hvorfor hun da også blev afsat som formand for Socialdemokratiets udlændingeudvalg til fordel for den mere "åbne" *Ove Dalsgård*. I 1990 anbefalede hun endog stop for familiesammenføringer (vel at mærke af hensyn til *indvandrerne* pga. deres problemer på arbejdsmarkedet).⁹³ Schall Holberg fortsatte derimod gladeligt sin fremmedkurs - principielt såvel som reelt. I Frederiksborg Amts Avis havde hun således 12. december 1984 en kronik: "Historisk tradition for indvandrere i Danmark". Det velkendte budskab om danskerne, der i virkeligheden stammer fra Sverige, og om en "berigende" indstrømning af diverse (nabo)folkeslag gennem hele vikingetiden og middelalderen, blev her drejet endnu en tand. Danmark ville have været fattigere uden disse indvandrere, skrev Schall Holberg: "Det er derfor næppe for meget at sige, at en stor del af det Danmark, vi kender i dag, er blevet opbygget og udviklet af indvandrere og disses efterkommere." Overdrivelse fremmer forståelsen, siger man jo, men det er svært at se sammenhængen mellem svundne tiders sporadiske bosættelse af arbejdsomme repræsentanter fra nabofolk og nutidens muslim-invasion. Men i en kronik i Jyllands-Posten 14/2 85 gik Schall Holberg endnu et skridt videre: De fleste af os er i en vis forstand "indvandrere", hævdede hun her, tydeligvis

Cit. efter K. Pedersen: "Fremskridtspartiet - de første 25 år i dansk politik" (1997), s. 228

⁹³Søndagsavisen 11/11 90. At Søren Krarup på et tidspunkt var begejstret for Storm Rasmussens tanker om fremmedpolitik, var der dog ikke belæg for. Hun udtalte selv i "Ny politik", dec. 87, at dette var "forfærdeligt, fordi vi mener jo, at Flygtningehjælpen gør en masse godt"

helt uden proportionssans og skelneevne over for de tendenser, der skiller historiske epoker fra hinanden.

Magthavernes og mediernes ensidighed for at konsolidere den "uundgåelige" udviklings resultater fandt da også fra 1983 hyppigt nye udtryk. I september det nævnte år udgav *Europarådet* således en rapport, der berettede, at europæernes mest almindelige argumenter imod de fremmede var, at de "tager arbejde fra landets egne indbyggere, er tilbøjelige til at blive voldelige, og de er for stor en byrde på statskassen." Disse holdninger er både usande og urimelige, stod der i rapporten, udarbejdet af den svejtsiske jurist *Ricard Muller*. Der stod, at indvandringen havde stabiliseret sig længe før arbejdsløsheden begyndte at stige, at der procentvis er mindre kriminalitet blandt nordafrikanere end blandt franskmænd, og at indvandrerne får færre sociale goder. Som bekendt har indvandringen endnu i 1998 langt fra "stabiliseret" sig!

Europarådets rapport blev refereret i en stor artikel i *Aktuelt* 17/11 83, der i sig selv er tidstypisk. Den har overskriften "Europa i racismens favn" og indledes: "En understrøm af racefordomme og fremmedhad er ikke noget nyt i Europa, hvor Hitlers fanatiske antisemitisme opstod, og hvorfra der blev sendt hære, handelsfolk og missionærer ud i verden for at bære 'den hvide mands byrde' med at civilisere andre folkeslag." Der blev spillet på kollektivt europæisk selvhad og skyldfølelse over såvel kolonialisme og nazisme for at banke en accept af den multikulturelle fremtid på plads, og den moralske pegefinger blev holdt højt. Ikke mindst i de efterhånden talrige debatindlæg af Socialforskningsinstituttets afdelingsleder *Eszter Körmendi*, som fx. i en stor artikel i *Politiken* 15/6 83 sluttede: "At have overskud til at leve i fredelig sameksistens og respektere andre med afvigende social adfærd og kulturel baggrund og adfærd indenfor de grænser, demokratiet skaber, er en uundværlig forudsætning for vores selvrespekt." Her skulle den selvrespekt, der kommer af at værne om trængte landsmænd, tydeligvis overdøves af videre hensyn.

Selv fra højeste sted lød dog de "moderne" toner. Allerede i 1980/81 langede *Dronning Margrethe* voldsomt ud efter Fremskridtspartiet pga. dets holdninger i fremmedarbejderspørgsmål. Partiet blev ikke nævnt, men adressen var ikke til at tage fejl af. "I de efterfølgende år har Margrethe hver gang talt de nye danskeres sag, og i år kom så flygtningene ind, og ordvalget blev skarpere end nogensinde før." Således beskrev *Ekstra Bladet* udviklingen 3. januar 1985, kort tid efter Dronningens kendte nytårsord om de "dumsmarte bemærkninger" - som *Britta Schall Holberg* sigende mente ramte "lige i plet"⁹⁴.

Samme dag (3/1 85) satte *Politikens* lederskribent sig for at tolke majeståtens brug af ordet "gæstearbejder", som nu ikke mere var opportunt over for udviklingen: "Ordet lyder smukt, for gæster er som regel velkomne. Men enhver ved, at lige så velkomne gæster er, når de kommer, lige så uvelkomment er det, hvis de bliver for længe. Med den viden i baghovedet er det let at sige, at gæsterne nok var inviteret, men nu er gæstebuddet forbi. Vi er sikre på, at dronningen ikke ønskede at kalde på disse associationer." Heri havde avisen efter alt at dømme kun alt for ret. Bl.a. gik dronningen igen i 1988 i brechen for fremmedkursen ved på svensk

⁹⁴Jyll.-Post. 14/2 85

TV at kalde indvandringen "et farverigt krydderi".

En Politiken-kampagne

Når man gennemgår Politiken fra disse år, er der dog ingen tvivl om, at det lige så meget var dette toneangivende organ, der satte Dronningens dagsorden, som det tolkede den. Det terrorregime, som der da uimodsagt kunne udøves, fremgår fx. af den kampagne, avisen førte i juli 85. Den 21/7 kunne den berette, at "racediskrimination flourerer som aldrig før i Danmark". Nu var det angiveligt galt i de københavnske taxafirmaer. Særlig fremhævet blev et udsagn af en leder af et taxaselskab om, at "fremmedarbejdere kører taxa, ligesom de blinde slås" - et udsagn, hvis sandhed mange i øvrigt af egen erfaring siden har måttet sande. Men intet er jo mindre relevant end sandheden i en sådan sag. Politikens leder kunne 24/7 med vanlig formalisme docere: "Når der tales om, at fremmedarbejdere ikke er egnede, fordi de ikke kan finde rundt i byen eller ikke kan fastslå, hvad der bliver sagt, kan vi kun betragte det som udflugter. Der findes en prøve, man skal bestå for at blive godkendt som hyrevognschauffør. Den er ens for alle. Og alle har derefter samme ret til at arbejde som chauffør."

Nu var det hverken værre eller bedre, end at den uheldige taxaleder havde Politikens hus blandt sine store kunder, og avisens infame "forespørgsler" rundt til andre af hans faste offentlige storkunder, deriblandt Falck, førte forudsigeligt til, at alle måtte kræve, at han trak sine udtalelser tilbage, for at de ikke skulle skifte hyrevognsselskab. Og truet på sit brød med boykot fra et enstemmigt fordømmende Overdanmark måtte vognmanden så (25/7) benægte sine egne dyrte købte hverdagserfaringer til fordel for den ideologiske sandhed.

Farisæernes fremmarch

I det hele taget var det ved denne tid - i midten af firserne - at de moraliserende stereotyper havde rodfæstet sig i en sådan grad, at fremmedkursens modstandere af snart hele det toneangivende politiske spektrum kunne udråbes som umennesker. Ved 3. behandling af lov om ændring af udlændingeloven 31. maj 1985 kunne *Erhard Jakobsen* således fremkomme med følgende svada fra Folketingets talerstol:

"Der har ikke været så mange lejligheder, hvor hr. Bernhard Baunsgaard og jeg kunne optræde hånd i hånd, men det skal i hvert fald ske i dag.

Hvis der er nogen i befolkningen, der forsvarer den holdning, som er kommet frem hos fremskridtspartiet, så vil jeg betegne dem som ualmindelig afstumpede. Men lad det være. Folk må jo være som de vil. Det er ikke det, vi taler om her. Vi taler om, at når politikere sætter sig i spidsen for sådan noget, når de fører an i en kampagne, er de med til at rejse en sådan stemning. Vi har et større ansvar, fordi vi har en større virkeflade.

Derfor er det afgørende ikke, om flere eller færre mennesker er afstumpede, det skal vi ikke bedømme. Det afgørende er om vi er det, og jeg tror, det fremgår nu med al ønskelig klarhed, at der heldigvis kun er nogle få afstumpede i dette folketing."

Når man ikke vil påtage sig en opdragende skolemesterholdning over for folket og være godgørende på dettes bekostning, men blot udføre dets vilje, som man er blevet valgt til, er man altså "afstumpet". Som en anden Rousseau tror Jakobsen (og med ham det meste af Folketinget) sig stærkere humant følende end folk som

flest, mens der selvsagt i virkeligheden blot er tale om et prioriteringsspørgsmål: Skal de begrænsede midler bruges til ens egne eller til vildt fremmede?

Disse to eneste mulige alternativer var også baggrunden for det forslag, som Fremskridtspartiet stillede i Folketinget et halvt års tid før Erhard Jakobsens ovenfor anførte udtalelse, i december 1984. Partiet foreslog, at fremmedarbejderne skulle tilbydes op til 25.000 kr. i hjemrejsetilskud pr. familie; hvis dette tilbud blev afvist, ville de miste deres sociale rettigheder her i landet. Ifølge Britta Schall Holberg var dette forslag udtryk for en "farlig" tankegang⁹⁵, og, som hun skrev, var der da også blandt Folketingets øvrige partier "fuldstændig enighed om, at målet for den danske indvandrerpolitik er, at indvandrerne skal integreres, dvs. blive en del af det danske samfund." I tråd hermed meldte formanden for Kristeligt Folkeparti, *Flemming Kofod-Svensen*, i en kronik i Aarhus Stiftstidende 19/12 84, at der blev sagt et rungende *nej* fra alle andre partier i Folketinget til Z's "kyniske og primitive" forslag "mod indvandrerne". Disse har ofte beriget vor kultur, skrev Kofod-Svensen videre; han nævnte som eksempel de indkaldte arkitekter og kunsthåndværkere fra Frederik II's tid og fremefter, som forestod opførelsen af de "mange prægtige slotte og andre bygningsværker, der nu præger landet." Hvad kronikøren ikke nævnte, var sigende, hvilke pragtfulde mindesmærker den nuværende fremmedtilstrømning havde rejst. Men den "kristelige" partileder kunne dog næppe anfægtes af sådanne konkrete spørgsmål; han havde jo sin *holdning* og sit *menneskesyn*. Han var "overbevist om, at lukker vi døren i, bliver vi fattigere. Derimod bliver livet rigere, hvis vi er villige til at dele med andre." At konkrete landsmænd derimod kunne blive fattigere - og endnu mere nødlidende ikke hjulpet - for at tilfredsstille de ledendes luftige følelser, ændrede jo intet ved den "gode" hensigt. Og, som Kofod-Svensen skrev i en kronik i Jyllands-Posten med den rammende titel "Flygtningeholdninger", kan fremmedtilstrømning nok skabe nationale problemer, men "det er vigtigt at begynde med at se sagen fra flygtningenes side." Og så kan man jo logisk set kun byde velkommen til alle, der ønsker det. De trængte danskere kunne så trøstes over hans "kristne" konstatering: "Åben dør er rigdom"⁹⁶. Så må man jo prøve at leve af dén.

1985 var året, hvor indvandringsproblemet virkelig begyndte at dominere i pressen, ikke mindst i Jyllands-Posten, hvor *Søren Krarup* havde mange kritiske indlæg. Avisens egen holdning var dog allerede da ganske blakket. Således hed det i dens leder 23. juli dette år, at gæstearbejdere og flygtninge er "ud fra en snæversynet national vurdering" fremmede. Ud fra hvilken anden vurdering er fremmede da ikke fremmede?

I det hele taget var det de besynderligste argumenter, der i denne tid så dagens lys for at støtte Danmarks fremmedgørelse - altid usaglige, stærkt idiosynkatiske, direkte forvrængende fakta, ja ofte dybt selvmodsigende. Til de sidste må man regne de rent ud *racebiologiske* argumenter, der siden flittigt er blevet anvendt mod - racismen! Fx. psykologen *Carsten Nagel* i Politiken 3/12 85: "Vi må lære at se situationen - denne mangeartede berigelse af vor kultur - som en enestående chance for at få fortyndet blodet

⁹⁵Frederiksborg Amts Avis 12/12 84

⁹⁶Jyll.-Post. 22/2 88; Politiken 10/5 88

og undgå den indavl, der så ofte har gjort folk til landsbytosser."⁹⁷ Da sådanne argumenter efter godt otte års overforbrug trods alt var ved at lyde pinlige, kunne *Klaus Rifbjerg*, der tilsyneladende aldrig bliver klogere, som nævnt i indledningen stadigvæk til forsvar for indvandringen erklære: "Tilførsel af nyt blod er et sundhedstegn. Hvis vi kun dyrkede hinanden, havnede vi i indavl og incest med en farlig degeneration med deformiteter som hareskår, misvækst, skæve hoveder og korte arme til følge."⁹⁸

Forfatteres og "kunstneres" holdning

At Klaus Rifbjerg er blevet en "kulturel mastodont" her i landet, er i sig selv en tilstrækkelig dom over det kulturradikale Danmark. I 1988 havde han i *Politiken* en forarget og plat kronik om "racisme", hvor han på sædvanlig ganske ligefrem selvaflørende vis fastslog: "Tog man konsekvensen af egen formastelighed, ville billedet tegne sig på følgende måde: I stedet for kvoteringer gav man carte blanche og sagde, når det drejer sig om Danmark: Her er ingen grænser, lad komme, hvo som har lyst! Personlig kan jeg ikke se noget som helst galt i det." Ovenpå dette og en strøm af andre urimeligheder i kronikken måtte *Ulla Dahlerup* vise ham på plads med bl.a. følgende rammende ord:

"Som sædvanlig er du for selvoptaget til at fatte, hvad der rører sig i samfundet (...). Du tilhører den type intellektuelle, som i virkeligheden foragter det folk, de i politiske højtidsstunder siger, de vil give al magten til. Skrivebordsgeneraler, som gerne erklærer sig solidarisk med folket som begreb, men som hånligt foragter dele af folket, når folket ikke har de 'rigtige meninger'. Løb hen og luk dit vindue, virkeligheden trænger sig på."⁹⁹

Rifbjerg er et udpræget eksempel på den toneangivende, pseudo-oprørske attitude, der angiveligt "modigt" modsiger tidsånden, men som i realiteten er uhyre forsigtig med ikke afgørende at sætte sig imod de toneangivende og magthaverne. Rifbjergs forfatterskab er efter hans egen mening således ét stort opgør med "fimsen af fromhed" i de litterære kredse, et angreb på "den selvbeskuende og smagende fromhed, som ligger i en del af det danske åndsliv."¹⁰⁰ Og når det så kommer til dét skæbnespørgsmål, hvor flertallet af det menige folk føler sine livsvilkår truede, står Rifbjerg straks i spidsen for den sluttede falanks af "dannede", som uden tanke på omkostningerne udspyr fraserne om "åbenhed" og "tolerance"!

I tråd med Rifbjergs kronik-forslag stod hans kulturradikale åndsfælle *Paul Hammerich*, der i *Politiken* 22/7 1990 anbefalede "en konsekvent indvandrerpolitik til afløsning af indvandringsforbudet" (som om et sådant eksisterede). Som mål

⁹⁷Da Nagel til forsvar for fremmedkursen på samme facon i Ekstra Bladet 1/12 91 bl.a. kaldte danskerne "knoldesparkere" og "maddikefarvede", politianmeldte Den Danske Forening ham uden held under henvisning til straffelovens § 266 b. "Antidiskriminationsparagraffen" beskytter kun indtrængerne! (Jf. "Danskeren" 1992 nr. 6 s. 4)

⁹⁸Jyll.-Post. 11/1 94

⁹⁹Politiken 24/4 og 3/5 88

¹⁰⁰Jyll.-Post. 26/11 89

satte han 10 millioner "danskere" i år 2090! Det ville, fortsatte han begejstret, "kræve modtagelse og integrering af 50.000-100.000 udlændinge om året"... Tanker af lignende dimensioner har været fremsat af *Bettina Heltberg* ved samme presseorgan, der har Rifbjerg som åndelig guru.

Forfattere og kunstnere lever som bekendt netop af med overbevisningskraft at skabe fantasiverdener. Deres force er ikke nøgtern analyse og vurdering af sagsforhold, men tværtimod simpelthen det at skrive eller skabe ud fra egne idiosynkrasier, lidenskaber og idealer. Deres mentalitet er mere at skabe noget nyt end at forsvare den givne virkelighed. Deres profession gør dem til mestre i at forsvare en hvilken som helst ide over for hvem som helst. Måden, hvorpå en sag præsenteres, ikke sagen selv, er deres anliggende.

Det er klart, at sådanne mennesker bliver yderst upålidelige vejledere i konkrete politiske sager. Når de peger mod øst, er den sunde fornuft tilbøjelig til at gå mod vest. Også i indvandringsspørgsmålet her dette forhold gjort sig gældende. De anerkendte kunstnere, som her er gået sammen med folkets flertal, har kunnet tælles på én hånd. En stor del af de skønlitterære forfattere gik således sammen i maj 1986 om en annonce, der blev trykt i en række større dagblade. Den var udformet som et åbent brev til justitsministeren og var en opfordring til at give "asyl til og generel anerkendelse af de ca. 3000 asylansøgere, der i øjeblikket befinder sig både legalt og illegalt her i landet." De 107 underskrivere var "dybt foruroligede" over disse menneskers skæbne ved en hjemsendelse, og det danske retssystems behandling af dem forekom (selvsagt uden saglig begrundelse) forfatterne "tilfældig og undertiden direkte uansvarlig". De var endvidere "overbeviste" om, at asylansøgerne kunne betyde en "berigelse for det danske kulturliv og for samfundet som helhed."

Blandt underskriverne kan udover Rifbjerg nævnes *Suzanne Brøgger, Benny Andersen, Troels Kløvedal, Johannes Møllehave, Dea Trier Mørch, Halfdan Rasmussen, Pia Tafdrup* og *Kirsten Thorup*.

Blandt underskriverne på det åbne brev til justitsministeren kunne man besynderligt nok ikke finde *Henrik Stangerup* - et sørgeligt tegn på, at end ikke med denne fyldige liste af underskrivere var skaren af "retfærdige" forfattere udtømt. Få er nemlig mere "åbne" end Stangerup. For ham er Danmark en "iltfattig gummecelle", og han ser et ilde varsel i tilslutningen til "den højreorienterede racisme a la Søren Krarup", som angiveligt indirekte opfordrer til lynchning og pøbeltyranni: "Når man siger *Danmark for danskerne* - hvem fanden de så er - vi kommer allesammen et eller andet sted fra - så siger man, at det er i orden, der i morgen finder lynchninger sted."¹⁰¹ Hvis man skal følge denne kun alt for velkendte logik, ville det være danskerne helt forbudt at formulere nogen som helst protest, idet et selvforsvar per definition opfattes som et potentielt angreb. Eller som det franske ordsprog siger: *Cet animal est tres méchant: quand on l'attaque, il se defend.* ("Dette dyr er meget ondskabsfuldt: når man angriber det, forsvaret det sig").

Forbrydelsen at gøre modstand

Intet sted kom holdningen i det franske ordsprog klarere til udtryk

¹⁰¹Det fri Aktuelt 18/9 88

end i reaktionerne på Søren Krarups stadige strøm af kritiske indlæg. Da han i Berlingske Tidendes kronik 22/11 85 foreslog rejst en "skamstøtte" over Bernhard Baunsgaard, fordi dennes indsats for fremmedtilstrømningen nærmede sig landsforræderi, blev han således nærmest oversvømmet af en - ja, syndflod. Den radikale landsformand *Thorkild Møller* skrev ganske goddag-mand-øksekraft: "Vi har før hørt disse teorier om de rene racer, der ikke måtte blive blandet med urene elementer." Selvsagt havde Krarup intet ytret til støtte for omtalte teorier. Programsekretær i Danmarks Radio *Mikael Juul Sørensen* gik helt over gevind i sit raceri over Krarups "fascistoide formørkelser": "Hvad er vi danske - et sammenrend af forskellige nationers higen mod andre og videre horisonter", skrev han således i rent ud grænseløst selvhad. "I stedet for at galpe op over flygtningene, bør vi være glade for dem. Glæde os over den indsprøjtning af nyt, som ethvert fremmed menneske giver den tunge, danske bolledej." Ringeagtsytringer over for sine egne har som bekendt aldrig været omfattet af nogen anti-diskriminationsparagraf!

Et par uger efter fortsatte Juul Sørensen sine udgydelser over Krarup, idet han ikke, som han smagfuldt udtrykte det, ville begå fortidens fejltagelser med at være tavs over for fascismen: "Kan det være rigtigt, at Krarup repræsenterer så ensidige og fanatiske meninger, en så umenneskelig holdning. Jeg mener - JA!", fortsatte DR-programsekretæren, idet han henviste til H. Ofstads bog "Vor foragt for svaghed - en analyse af nazismens normer og vurderinger". Krarup skrev ifølge Juul Sørensen efter at have "vejret fremmedblod"; han "sniffede i den muffige dunst af fremmedhad, der driver over landet, og meddelte offentligheden, at nu måtte der gøres noget." Ligesom den radikale landsformand fortsatte Juul Sørensen sit goddag-mand-øksekraft, idet han sagde fra over for Krarups "racelære: at vi danske er de bedste, og at flygtninge er moralsk angribelige". Modsat Krarup benægtede han pure, at de fremmede på længere sigt kunne udgøre en trussel: "Der er intet, der tyder på, at de ikke vil udvikle sig til at blive lige så gode (og onde) danskere som os andre. Danmarkshistorien er fyldt med udmærkede eksempler på det - de polske indvandrere, hollænderne, jøderne, huguenotterne - for nu at nævne nogle grupper."¹⁰² Der vel at mærke tilhørte den europæiske kulturkreds og aldrig var flere end ganske få tusinde.¹⁰³

At en journalist kunne komme med sådanne urimeligheder, kan måske ikke være overraskende; værre var det, at principielt det samme fik autoritet ved at blive formuleret af en række universitetsansatte "forskere", som der i det følgende gives nogle eksempler på.

Jacques Blum

I midten af firserne foretog kultursociologen *Jacques Blum* en stor "videnskabelig" undersøgelse, hvis resultat var en opdeling af danskerne i seks "grupper":

- 1) En "racistisk" indstillet gruppe, der mener, at de fremmede er skyld i diverse sociale problemer, og at de bør udvises.
- 2) En gruppe præget af "etnocentri", samlet om udtrykket "Danmark

¹⁰²Berl. Tid. 28/11 og 13/12 85

¹⁰³Om fakta bag Danmarks "indvandringshistorie", se Søren Lind Jensens artikel "En myte punkteres" i Tidehverv, november 1997

for danskere". Den anser det for meget vigtigt, at danskere ikke kommer til at lide afsavn pga. de fremmede.

3) En gruppe præget af "Janteloven", der går ind for "skik følge eller land fly".

4) En gruppe, der oplever de fremmede som truende - som ikke ønsker, at de skal behandles dårligt, men som blot ikke vil have noget med dem at gøre.

5) En gruppe, der mener, at når skaden nu er sket mht. indvandringen, er det om at begrænse den og løse problemerne så pragmatisk som muligt.

6) Endelig en gruppe "præget af en meget høj grad af tolerance", idet den er villig til at betale en pris for, at indvandrerne behandles ligeværdigt og får lov til at leve, som de ønsker. I modsætning til de andre grupper er denne gruppe ifølge Blum "i høj grad kendetegnet ved, at mange af dem har et personligt kendskab til indvandrere og flygtninge samt en viden om de fremmedes situation i Danmark og forholdene i de lande, hvor de fremmede kommer fra."¹⁰⁴

Med denne - nøgternt betragtet helt vilkårlige - gruppering, fik den herskende klasse (= gruppe 6) en "videnskabelig" legitimering for sin adkomst til at styre og opdrage det implicit indskrænkede, småborgerlige folk. Ligesom de nationalliberale i midten af forrige århundrede er nutidens toneangivende "tolerante" for Blum de oplyste, veluddannede og vidende. Underforstået: Når blot man kender *fakta*, må man næsten nødvendigvis være positiv over for de fremmedes tilstedeværelse.

At dette selvsagt langt fra er tilfældet, fremgår bl.a. af, at Den Danske Forenings medlemmer er højere uddannede og mere berejste end befolkningen som helhed - og af, at adskillige fremtrædende akademikere netop ved deres specielle viden har erkendt fremmedkursens farer. Det værste er næsten, at dét har Jacques Blum også, men *alligevel* fremturede han i sin "tolerante" linie. Således skrev han i 1985: "Jeg skal ikke her komme ind på alle de problemer og vanskeligheder, der må være ved mødet mellem fremmede kulturer. Det ville føre alt for vidt. Det danske samfunds borgere må indse, at der venter en lang og sej tilpasningsproces parterne imellem. Det er nemlig ikke kun de fremmede, der skal tilpasse sig os. Det er bestemt også omvendt. For eksempel er der mange der skal lære, at *de fremmede* efter et stykke tid vil kunne indgå i direkte konkurrence om jobs, uddannelsessteder, boliger o.s.v. på lige fod med danske fra sociale lag, der for øjeblikket slet ikke kender til denne form for konkurrence."¹⁰⁵

At Blum trods sin støtte til fremmedkursen lige fra starten indså dens farer for danskerne, fremgår også af hans ord i Information 10/11 1981. Heri fastslog han, "at vi i Danmark i fremtiden må operere med begrebet *kulturkonflikt*, en måde at tænke på vi ikke har været vant til nogen sinde." Han var ganske typisk endda ikke sen til at vælte det fulde ansvar for sådanne konflikter over på *værterne*: "Danmark har ikke noget minoritetsproblem, men et majoritetsproblem", erklærede han således i Information 19/11 82, hvor han fx. blankt afviste, at det er indvandrerne, som isolerer sig: "Det er ikke specielt indvandrerfamilierne, der isolerer sig fra danskerne. Det er danskerne, som grundlæggende ikke bryder

"Danmark for danskere?", s. 50ff.

"Danmark for danskere?", s. 47

sig om forskellighed."¹⁰⁶

Om dette intolerante folk skrev han i 1982 bogen "Indvandrere og minoriteter. Fordomme og diskrimination i det danske samfund". Heri er beretninger fra jødefejden 1819 med vanlig infami sat op side om side med optryk af kritiske artikler mod den aktuelle fremmedkurs, og i bogens analytiske del gennemgår Blum sine velkendte teorier om "fordomme", "stigmatisering" osv. På trods af dette tilsyneladende ønske om at forstå og forebygge det multikulturelle samlivs skyggesider, kan han alligevel kun slutte: "Det kan ikke ofte nok pointeres, at konflikter er en nødvendig del af det menneskelige liv." Disse konflikter skal imidlertid "løses", men ikke "fjernes". Om danskerne synes om at blive påtvunget rollen som konfliktløser i unødvendigt opståede situationer, er ifølge Blum ikke spørgsmålet. Det danske folk er forsumpet i selvmord, alkoholisme, pillemisbrug og narkomani og har derfor brug for - om nødvendigt ufrivilligt - at lære alt det, som Blum tilsyneladende allerede ved: "I tiden fremover skal den danske majoritet til at lære noget - noget om sig selv, om hvad der er dansk kultur, men også om andres kultur, hvorledes ligeværdige mennesker med en anden kulturbaggrund løser deres livsproblemer på en måde, som til tider kan være helt forskellig fra vore."

Ja, alskens folk der er "ligeværdige" - med danskerne i det, der tidligere var Danmark. Hos Blum ses i særlig udtalt grad det velkendte argument med paralleliseringen af vildt fremmede med landsmænd. "Diskriminationen rammer også andre end fremmedarbejdere, bare ikke i samme grad", udtalte han således i Aktuelt 29/9 82. "Der er jo ikke nogen, der i ramme alvor kunne drømme om at smide f.eks. århusianere ud af København." Samstedts sagde han om urolighederne på Nørrebro i august 82, at de skyldtes, at "man" (dvs. danskerne) var "utilfreds med, at nogle tyrkere overtog 'vores' forretninger"; imidlertid "var sagen jo, at de handlende rent faktisk klarede sig bedre end danskerne. Bl.a. på grund af familiestrukturen, som er helt anderledes, og hvor alle hjælper med." Og når fremmede klarer sig bedre, er det åbenbart for Blum helt legitimt, at de fortrænger danskerne i disses eget land.

Fordi dette var ved at ske, var der ganske rigtigt en stigende uvilje mod fremmedkursen i folket. Derfor var Blum da også i foråret 1983 medstifter af en ny komité, der skulle forhindre, "at de racistiske tendenser udvikler sig som den rullende snebold."¹⁰⁷ Året efter fremhævede han i tråd hermed, at danskerne må "udvise tolerance" og lære, "at man godt kan være dansk med tyrkisk, pakistansk eller iransk baggrund (...). Hvor Danmark etnisk set var det mest ensartede land i Europa, er vi inde i en transformation. Vi er ved at blive europæiske med mange

¹⁰⁶I Aalborg Stiftstidende 9/11 80 indvendte en i Danmark bosiddende marokkaner rammende mod lignende påstande: "Men alle mennesker er racister. Vi marokkanere bryder os f.eks. ikke om franskmænd. Også gæstearbejdere er racister. Mange vil ikke lære dansk sprog, kultur og mentalitet nærmere at kende."

¹⁰⁷Politiken 20/3 83. Ifølge "Ny politik", maj 83, talte denne "Komite til tolerance og forståelse mellem danskere og indvandrere" foruden Blum bl.a. Lise Østergaard, Vibeke Storm Rasmussen, Ebba Stange og Knud Vilby

nationaliteter som baggrund."¹⁰⁸

Jacques Blums accept af denne angiveligt uundgåelige udvikling var total.

Uffe Østergård

Som en nødvendig komplementær indsats til dén "videnskabelige" opbygning af det multikulturelle, som Jacques Blum repræsenterer, står den mentale nedbrydning af det, der står i vejen, nemlig den nationale selvbevidsthed. Også dette må for at vinde autoritet ske med akademisk facade. I nedbrydningsarbejdet står herhjemme Århus-historikeren *Uffe Østergård* - i hvert fald kvantitativt - i spidsen.

Den tidligere (?) venstresocialist Østergård havde en række marxistiske historieanalyser bag sig, da han gik i gang med det, der tilsyneladende stadig er hans hovedopgave, nemlig nedbrydningen af nationalstaten med "videnskabelige" argumenter. Dermed er hans personlige udvikling (?) den typiske for de såkaldte nationalisme-forskere, der fra marxismen går over til at have "anti-nationalismen" som hovedemne. Også i sine metoder og forklaringsmodeller ligger "nationalisme-forskningen" selv i umiddelbar forlængelse af marxismen - og selvfølgelig er deres implicite rent politiske ærinde identisk.¹⁰⁹

I sin programmatisk prægede afhandling "Hvad er det 'danske' ved Danmark?" (Den jyske historiker 1984, s. 85-137) viser Østergård sit grundlæggende standpunkt såvel som svagheden i sin argumentation. Mens hans centrale ærinde er at nedbryde enhver "myte" om særegne folkekarakterer eller "nationale stereotyper", kan han alligevel ikke nære sig for at give danskerne en sådan - selvsagt negativ - karakter: "Den diskrete, men massive selvglyde er typisk dansk, hvis noget er det. Hvilke andre nationers indbyggere - måske bortset fra franskmændene - regner i fuldt alvor med, at det er dem, turisterne kommer for at besøge og ikke deres natur, historiske mindesmærker, mad, kvinder eller billige spiritus."

Østergård brillerer særlig blandt den store mængde "kulturforskere", der i disse år formår at præsentere indlysende platheder som særlig dybsindig og original "videnskab". Således hedder det i nævnte afhandling om det "danske" ved Danmark: "Når en person, en gruppe eller en klasse begynder at anvende betegnelsen 'folk' om en samling af individer på et bestemt geografisk sted, skal man være på vagt og undersøge sammenhængen nøje. Anvendelsen giver nemlig altid kun mening, når der er nogen, som ikke tilhører 'folket'."

Wow! Akkurat ligesom man må være på vagt, når nogle begynder at tale om de "stuerene", for så er der altid nogle, der betragtes som uden for dette gode selskab. Eller i det hele taget, når hvem som helst taler om noget som helst, for man kan kun anvende en betegnelse, hvis den betyder noget bestemt og ikke alt mulig andet. Det behøver man virkelig ikke at være "kulturforsker" for at vide.

Trods sin skepsis mod tanken om, at danskerne er et bestemt folk og ikke hele verden, må Østergård i sin afhandling alligevel

¹⁰⁸Berl. Tid. 7/10 84. Se desuden Søren Krarups rammende karakteristik af Blum i Tidehverv, maj 1994 s. 85f

¹⁰⁹Den internationalt ledende "nationalisme-forsker" er sigende den marxistiske historiker *Eric J. Hobsbawn*

medgive, at årsagen til den frie udvikling i Danmark skyldes, at det er "et lille, kulturelt homogent land." (s. 122). Hvordan det så kan være det, hvis det ikke er beboet af et bestemt, udadtil afgrænset folk, som han skeptisk refererer grundtanken i "nationalismens" ideologi. Den "videnskabelige" metode hos dansk "nationalismeforsknings" (kvantitative) stormester fremgår da også lidt for klart af følgende ord i afslutningen af hans afhandling: "Det er næsten umuligt at få standset analysen af det danske ved danskerne. Alt hvad jeg læser, og alle jeg snakker med, giver yderligere idéer, eksempler og citater, der absolut må med." Ja, "kulturforsknings"-industrien er idiosynkrasiernes og de "geniale indfalds" Paradis, hvilket da også fremgår af Østergårds stadigt svulmende produktion.¹¹⁰

Det akademiske selvhad

Ikke mindst ved landets universiteter florerer i nærmest eksponentielt voksende omfang ansættelser af folk, som entusiastisk står rede som medarbejdere på det nationale selvmords "udfordrende" projekt. En velkendt skikkelse fra denne skare ytrede sig, da professor Ole Hasselbalch i sommeren 1991 hævdede, at muslimerne vil blive i flertal i Danmark i løbet af næste århundrede. Da udtalte nemlig islam-ekspert fra Københavns Universitet *Jørgen Bæk Simonsen* i Berlingske Tidende 1/9 91: "Jeg vil med usvigelig sikkerhed slå fast, at det er løgn og latin. Husk på indvandrerstoppet i 1973. Den vækst, vi tidligere har set i de store muslimske indvandrergrupper, skyldes jo især familiesammenføringer med folk, der kom hertil før '73. De familiesammenføringer, de har mulighed for, f.eks. med børn under 18 år, er i sagens natur gennemført nu. Samtidig er antallet af personer, der faktisk får politisk asyl, drastisk faldet."¹¹¹

I "Nyhedsbrevet Islam" for oktober 1997 finder man imidlertid følgende konstatering: "I løbet af 1900-tallet er islam definitivt blevet en verdensomspændende religion. I Danmark er der i dag ca. 130.000 muslimer. Vi har derfor også i Danmark behov for et islamologisk studium på linie med det teologiske studium af kristendommen." Det hedder videre, at et sådant er under overvejelse.

Nyhedsbrevet redigeres af *Jørgen Bæk Simonsen*, som i et foredrag på Københavns Universitet Amager i oktober 1992 - ordret - fastslog, at der "ikke er en kæft der ved", hvor mange muslimer der er bosat i Danmark. Simpelthen fordi folk ikke registreres efter religion. Skønsmæssigt satte han imidlertid tallet til 68.000. Om dét bør tages for gode varer, er et andet spørgsmål, men det er tankevækkende, at den angiveligt ledende ekspert på området står inde for, at antallet af muslimer i Danmark alene i løbet af 1992-97 er omtrent fordoblet - særlig når han i 1991 mod Hasselbalch altså hævdede, at væksten i denne gruppe i alt

¹¹⁰Se videre om Østergård i "Danskeren" 1992 nr. 6 s. 5f

¹¹¹At man aldeles ikke behøver at regne med yderligere indvandring for at forudse den kolossale vækst i fremmedtallet, fremgik allerede af en stor fakta-artikel i Jyllands-Posten 21/2 78, hvori det hed: "Gæstarbejdere i de vest-europæiske industrilande får flere børn end landenes egne borgere. Derfor må man regne med, at om 20 år er en tredjedel af de yngste årgange børn af udlændinge."

væsentligt da var overstået.

Lige så opsigtsvækkende bør den fra "Nyhedsbrevet Islam" citerede konsekvens heraf være: At man i et kristent land overvejer at indføre studiet af islam på linie med kristendommen. Der bør over for disse udviklinger gøres opmærksom på, at islams globale udbredelse ikke, som nyhedsbrevet hævder, nødvendigvis er et "definitivt" fænomen, men derimod i høj grad op til de befolkninger, der nu er blevet "berigede" ved at komme indenfor dens magtområde.

Denne valgfrihed benægter imidlertid Bæk Simonsen. I hans bog "Islam i Danmark" (1990) betragtes islam simpelthen som "een af flere religioner i Danmark". Et syn, han også redegjorde for i foredraget "Islam og det multikulturelle Danmark" 8/5 90 under det afsluttende seminar for forskningsinitiativet "Islam i Nutiden" (1982-90), der blev finansieret af Statens Humanistiske Forskningsråd.

Der er i det hele taget aldrig vist karrighed med offentlig støtte og anerkendelse til de "forskere", der har vist sig rede til at stille sig i fremmedkursens tjeneste. Et tidligt eksempel på dette var kultursociologen *Christian Horst*, forskningsstipendiat ved Statens samfundvidenskabelige Forskningsråd, som i 1978 fik København Universitets guldmedalje for en afhandling, der i 1980 udkom som bogen "Arbejdskraft: Vare eller menneske?" Heri blev det bl.a. (som støtte til hetzen mod fremmedpolitiet) hævdet, at fremmedarbejdernes grundlæggende situation i samfundet er undermineret af en "særdeles svag retsstilling, hvilket medfører at disse grupper lever i en permanent angst med hensyn til fremtiden." Underforstået: for at fjerne denne "angst" skulle deres ophold her sikres. Hvilken politisk tendens, som universitetet fandt behag i at udmærke med en guldmedalje, fremgår klart af Horst følgende konstatering: "Racismen har fået vind i sejlene: National front i England, NPD i Vesttyskland, Det nye Højre i Frankrig, Fremskridtspartiet og Det konservative Folkeparti i Danmark." Det var på universiteterne, at definitionen af, hvad der er "ekstremt" og hvad der er "midten" i dansk politik, blev fastlagt - og senere fastslået som urokkeligt dogme i den forsimplede offentlige opinionsdannelse.

Den alt andet end objektive indfaldsvinkel hos "forskerne" fremgår også af argumenterne, da Chr. Horst og en anden medarbejder ved Institut for kultursociologi ved Københavns Universitet, *Jonathan Schwartz*, i Information 13/3 78 skulle redegøre for de mange fordele ved indvandringen. Her nævnte de ikke mindst, at fremmedarbejderne spillede en "meget aktiv rolle" under strejkebevægelsen i Vesttyskland i 1973, "bl.a. som strejkeledere, ved at stille krav til selve arbejdets organisering og ved at tage radikale kampformer i brug, f.eks. besættelse af arbejdspladsen. Tilsvarende eksempler er kendt fra maj '68 i Paris og fra England." Dem må vi ha' nogen flere af!, som det hedder i sangen...

Lødheden af den bevisførelse, som guldmedaljevinderen Horst & kollega anvendte i deres kritik af det kapitalistiske samfund, fremgår med al ønskelig tydelighed i deres udfald mod de angiveligt fremmedhadende danskere, hvor de som en afgørende støtte anfører, at "en tyrkisk arbejder har sagt", at "de danske arbejdere aldrig protesterer mod den diskriminerende behandling af fremmedarbejdere."

Og det skal jo nok passe. Altså at manden har sagt det.

Upartiskheden i den stadigt mere omsiggribende "forskning" i de fremmede fremgår lige så klart af bogen "Mexicanersagen",

udgivet af Roskilde Universitetsforlag. Omslaget forestiller en skikkelse i færd med at blive stranguleret af det danske flag. På omslagets inderside oplyses det, at en plakat med samme motiv - men med teksten "Nej til politisk udvisning" - kan bestilles hos Roskilde Universitetsforlag. Overskuddet ved salg af plakaterne går til "Mexicanerkomiteen".

Sandelig efterlevede man i "forskermiljøerne" tilfulde Marx' ord om, at verden ikke kun skal fortolkes, men også forandres! Og man arbejder stadig derpå.

Komiteen mod Flygtningeloven, Den Danske Forening - og deres modstandere

Hvor langt man var nået med forandringen af verden i 1986, og hvilke perspektiver selv ledende borgerlige politikere var rede til at acceptere, fremgår af et indlæg i Berlingske Tidende 3/10 1986 af *Per Stig Møller*, hvor han forsvarede indsamlingen "Flygtning 86". Denne havde ikke noget med flygtninge i Danmark at gøre, hævdede han, og desuden blandede man flygtninge- og indvandrerproblemet sammen: "De første er indstillet på at tage hjem igen. De sidste regner med at blive. Skulle alle blive, kan vi ikke bare negligere problemet, for så vil (...) Danmark om 10-15 år rumme 500.000 mennesker født i udlandet eller født af indvandrede forældre. Derfor trænger vi til en integrationspolitik, der nøje forholder sig til disse børns retsstilling og uddannelsesforløb."

Altså konservativ accept af udgifter til "integration" af en halv million vildt fremmede mennesker - som om en sådan overhovedet er mulig. Således har tyskere i selv et nærtstående land som fx. Polen jo bibeholdt deres identitet og kultur siden 1700-tallet, fordi de - ligesom vore nuværende muslimske minoriteter - har støtte fra en stor selvbevidst nation i ryggen. De nye 3. verdensgrupper bliver endog ideligt suppleret af ægtefæller m.m. hjemmefra.

Bekymringen for konsekvenserne af dette fik Søren Krarup til at sige fra over for den hovedsageligt "flygtninge"-integrerende Dansk Flygtningehjælps "Flygtning 86", og som resultat af den overvældende folkelige reaktion på Krarups annoncer blev "Komiteen mod Flygtningeloven" dannet i september 86. Som følge af den manifestation af folkeviljen, der her åbenbarede sig (angiveligt som følge af en usædvanlig stor fremmedtilstrømning i de forudgående måneder), blev der - under voldsom protest fra bl.a. *Amnesty International* - foretaget en stramning af 1983-loven i oktober 1986, men dog ikke mere end at Per Stig Møllers angivelse af en halv million fremmede i landet her 10-15 år senere synes at komme til at passe.¹¹²

At befolkningsflertallet pludselig fik mod til at udtrykke sin mening, fik selv Socialdemokratiet til op til folketingsvalget i 1987 at fjerne sig meget fra den linie, der havde præget udtalelserne fra Ole Espersen og andre medlemmer af folketingsgruppen under de mange debatter i de foregående 4-5 år.

¹¹²Om begivenhederne omkring Krarups kampagne i 1986, se hans artikel i *Jyll.-Post.* 4/10 86 samt hans bog "En måned i efteråret" (1987)

Da Anker Jørgensen et par dage før valget blev spurgt om sin mening vedrørende udlændinges adgang til landet, svarede han således, at vi jo ikke skulle lade os overrende.¹¹³ Det forhindrede imidlertid ikke partiet i at fortsætte sin støtte til fremmedkursen, da vælgerne havde stemt, og ikke mindst forhindrede det ikke Anker Jørgensen i gennem de kommende år at fordømme andre for udtalelser, der til forveksling lignede hans egen.

Fordi det var blevet muligt at tale om fremmedkursen som en del af den politiske dagsorden, førte Folketingsvalget i 1987 til et såkaldt grumset resultat, hvor bramfrie kritikere som Glistrup og Preben Møller Hansen blev styrket på bekostning af gamle, hæderkronede, "fornuftsstyrede" folketingsmænd. En sådan uorden og egenmægtighed fra vælgerne side var *Bjørn Elmquist* bekymret over: "Der er formentlig mange danskere, der går rundt og deler Fælles Kurs' og Fremskridtspartiets synspunkter på udlændinge, men det må være en informationsopgave for politikere og medier at ændre denne opfattelse."¹¹⁴ Elmquist lancerede her det projekt for opdragelse af befolkningen til de rette meninger, som man da allerede havde fået en forsmag på i Danmarks Radios "Orientering", der sammenlignede alle, som var bekymrede for Danmarks skæbne, med tyske nazister. Siden har et næsten enigt Folketing jo tilsluttet sig tanken om, at det er en offentlig opgave at ændre det store flertals vilje i stedet for at føre den ud i livet. Den pludselige opvågning af folkeviljen i 1986-87 medførte tiltag fra panikramte magthaveres side, som man kun kunne finde paralleller til i de propagandastyrede øststater, hvorfra Ole Espersen nødigt ville modtage flygtninge (se nedenfor).

En yderligere konsekvens af den folkerejsning, som Krarups initiativ havde medført, blev dannelsen af *Den Danske Forening*. Den 19. marts 1987 kunne Politiken med sædvanlig præcision oplyse, at der aftenen før under store uroligheder havde været et stiftende møde for et nyt parti, Det danske Parti, hvis "hovedformål er at få alle menneskelige fremmedelementer udrenset af det danske folk." Således blev foreningen første gang præsenteret af det kulturradikale Danmarks organ, som slog tonen an i den generelle infamering, senere næsten totale fortielse, som har været Den Danske Forenings skæbne trods stadig aktivitet gennem nu godt 11 år.¹¹⁵ Ved denne aktivitet blev eksistensberettigelsen mere eller mindre taget fra Komiteen mod Flygtningeloven, hvis sidste og vigtigste indsats blev udgivelsen af debatbogen "Hvad med Danmark?", der udkom 9. april 1987. Denne ene bog fik dog vel at mærke mere opmærksomhed, end det nogensinde er lykkedes Den Danske Forening at rejse.

Svaret på "Hvad med Danmark?": "Et levende samfund"

"Hvad med Danmark?" blev umiddelbart fyldigt omtalt i dagspressen og endog på TV, og et bogsvar lod heller ikke vente længe på sig. Samme år udgav Dansk Flygtningehjælp bogen "Et levende samfund", redigeret af organisationens informationschef *Finn Slumstrup*. Bogen vil i det følgende blive gennemgået udførligt som et

¹¹³Erik Ninn-Hansen: "Ret færd", s. 122

¹¹⁴Citeret i Jyll.-Post. 11/10 87

¹¹⁵Om den første tids terror mod foreningen, se fx. Sune Dalgårds kronik "Rødnazister" i Jyll.-Post. 17/5 88

typeeksempel på udfaldene fra hele det kobbel, som blev vakt til live af Krarups annonce-aktion og hvad deraf fulgte.

Slumstrup fastslår i sit forord, at flygtningedebatten slet ikke i første række drejer sig om de fremmede: "I langt højere grad har der været og er der tale om en debat om danskerne, og om hvilke udviklingslinjer vi ønsker fremmet i vort samfund." Han hævdede - forsåvidt korrekt - at forfatterne til "Hvad med Danmark?" var enige heri. Imidlertid er der en afgørende forskel: Mens forfatterne til "Hvad med Danmark?" ville diskutere *sagen* med deres landsmænd, diskuterer forfatterne til "Et levende samfund" forfatterne til "Hvad med Danmark?", som psykiatere diskuterer patienter under observation.

Poul Hartling lægger ud med et indlæg "Menneskesyn og asylret" - der er her tydeligvis tale ikke om *sagen* selv, men derimod om kritikerne, som skal pådømmes et "menneskesyn", der med Hartlings ord i modsætning til den "positive linie i menneskehedens historie" står for den negative: "Den isolationistiske, den nationalistiske. Efter den er fremmede uønskede. De er anderledes og altså ringere." Hvilket imidlertid eksplicit er blevet benægtet af forfatterne til "Hvad med Danmark?". Men som allerede Edvard Brandes sagde om forsvarstilhængerne: "Tro dem ikke!". Nationaltsindede antages altid at være ledt af dunklere motiver end de eksplicitte.¹¹⁶

Hvor Søren Krarup skriver vedr. danskernes truede situation, at "ingen skæbne er tungere end at være hjemløs og rodløs", svarer Hartling: "Det ironiske er, at de er jo ikke hjemløse, og det er en helt vanvittig overdrivelse, at nogen dansk er ved at blive det på grund af asylsøgerne." Et *hjem* er imidlertid først og fremmest stedet, hvor man selv bestemmer, hvornår gæsterne skal tage afsted igen, og denne ret er frataget danskerne, hvis flertal i 1987 forlængst følte grænsen overskredet. Og helt konkret er det siden dokumenteret, at danskere i hobetal er blevet gjort hjemløse pga. bosættelse af højere prioriterede indvandrere - og ikke mindst trænges selv de danske hjemløse nu ud af herbergerne af fremmede.¹¹⁷

Men Hartling kan ikke diskutere *sagen*. Han må slutte med en besværgelse: "Det er min overbevisning, at der hvor døren lukkes i, bliver man fattigere. Der, hvor man er villig til at dele med andre, bliver livet rigere." Dette smukke ord, som forudsætter, at man deler ud af *sit eget*, bliver dog en hæsliig parodi, når man deler *andres* ud på *egen "overbevisnings" vegne*. Men i stedet for at være *fløv* kan Hartling blot gentage sine insinuationer om modstandernes "menneskesyn": "Vi tænker for ringe om flygtningene, hvis vi blot ser på dem som underlødige væsener, der er ude efter vore fordele." Hvem af forfatterne i "Hvad med Danmark?" har nogensinde kaldt flygtningene "underlødige"? Men tro dem ikke!

I det næste indlæg i "Et levende samfund" taler den svenske "ombudsmand mod etnisk diskrimination" *Peter Nobel* om 1980'ernes "racister", der ikke vil "stemples som sådanne og derfor undgår ordet race. I stedet taler man fx. meget om udeneuropæiske kulturer og deres farlighed for vore egne." Også her brillerer fraværet

¹¹⁶Jf. sidste afsnit i nærværende bog. I øvrigt er det relevant her at vende brodden og erindre om "Hartling"-kontoen; jf. "Danskeren" 1989 nr. 5 s. 16

¹¹⁷Om hjemløshed og indvandring i Danmark, se fx. "Danskeren" 1995 nr. 6 s. 18f

af en diskussion om *sagen*; om muslimsk kultur virkelig kan tilpasses vestlig livsform. For at få sin "racist"-tese til at falde ind i logikken begynder Nobel derfor at tale om udfald mod adoptivbørn, der slet ikke har fundet sted fra seriøse indvandringskritikeres side. Insinuationer, insinuationer...

Dernæst har professor *Preben Stuer Lauridsen* et indlæg, der direkte former sig som et forsøg på gendrivning, eller snarere en latterliggørelse af påstandene i "Hvad med Danmark?" I dag er det dog et spørgsmål, hvem der har gjort sig latterlig. Således taler Lauridsen om en Erasmus Montanus-agtig tankegang, hvor det påstås, at der ved år 2000 i Danmark vil være 400.000 indvandrere, som ifølge "Hvad med Danmark?" gør vores børnebørn til et etnisk mindretal i et land, der ikke mere er Danmark. Allerede pr. 1/1 1996 opholdt der sig ifølge Indenrigsministeriet 222.746 udenlandske statsborgere i Danmark og 142.972 danske statsborgere med udenlandsk baggrund - ialt 365.718 personer. Året efter forudså Danmarks Statistik, at antallet af fremmede i landet vil fordobles i løbet af de næste tyve år. Den, der ler sidst, ler bedst - hvis der vel at mærke var noget at le af. Slutordene i Lauridsens indlæg om forfatterne til "Hvad med Danmark?" kan alt i alt med større ret benyttes af forfatterne til "Et levende samfund": "Det er beskæmmende at se en lille kreds af for så vidt veluddannede mennesker, hvis livserfaringer åndeligt talt synes at begrænse sig til en rejse tur-retur over Storebælt, udtale sig så nedladende og skråsikkert om andre menneskers skæbne."

En lignende bemærkelsesværdig manglende forudseenhed ses i fhv. programchef *Harald Engberg-Petersens* indlæg. Under overskriften "Trusler mod danskheden" skriver han om de fremmede: "Foreløbig er de 75.000 næsten tavse. Råber de af og til op, er det ikke for at få indflydelse på Danmarks fremtid, men blot for at få ret til at blive i landet." Kun et årti efter er mangfoldige af særlig pakistansk, tyrkisk og mellemøstlig herkomst placeret centralt i partier og medier uden at lægge skjul på deres yderligere ambitioner.

Det manglende fremsyn bliver rent parodisk, hvor Engberg-Petersen skriver om masseindvandringens uundgåelighed: "Om 40-50 år er de indfødte vesteuropæere ikke blevet stort flere end 400 millioner, men i tredielandene er de fire milliarder vokset til otte. Anstregelserne med at føde og huse denne uoverskuelige menneskemængde vil være mere end fordoblet. Det må være rent utænkeligt, at der ikke i denne fremtid vil komme et enormt pres på de efterhånden relativt underbefolkede områder i både Vest- og Østeuropa og Nordamerika." Relativt underbefolkede! For at befolkningstætheden på den 3. verdens 92 mio. km² skal være lige så stor som på Vesteuropas 2,9 mio. km², viser et simpelt regnestykke, at der skal bo over 12 milliarder i 3. verdenslandene, som endda råder over langt flere naturressourcer end europæerne!¹¹⁸

I bogens følgende indlæg, "Flygtningene og folkeligheden", giver lektor *Bjarne Troelsen* et karakteristisk eksempel på den *falske parallel*, hvor eksempler på forfølgelse af "fjender af folkeligheden" gives i form af kulturrevolutionen i Kina, Pol Pots

¹¹⁸Ved et debatmøde i Århus 20/1 1992 skulle dog også forhv. statsminister Anker Jørgensen gøre det synspunkt gældende, at vi må hjælpe med at aflaste den 3. verden for overskudsbefolkningen, ligesom Amerika i 1800-tallet aflastede Europa! (Jf. "Danskeren" 1992 nr. 2 s. 14)

regime og jødepogromerne i Tyskland. I alle disse tilfælde, konkluderer Troelsen, "er store befolkningsgrupper blevet forfulgt, henrettet, tortureret og fordrevet, fordi de opfattedes som fjender af folkeligheden. Det kunne se stærkt ud til, at det just er den lidenskabelige vilje til at hævde og forsvare folkeligheden, som skaber denne verdens flygtningeproblemer." Forfølgelse af rent *indenrigske* modstandere sidestilles her som sædvanlig med afvisning af indvandring - selv om hvis alle folk indskrænkede sig til denne sidstnævnte form for "forfølgelse", ville der ikke være nogle forfulgte.

Og selvfølgelig bruger Troelsen Grundtvigs åndelige opfattelse af folkeligheden som noget ikke "én gang for alle fastlagt, afgrænset og uforanderligt" som argument for fysisk indtrængen af menneskemasser. Man kan ifølge Grundtvig ikke "lukke andre ude" fra folkeligheden, skriver Troelsen. Nej, men igen: Man kan ikke lukke *landsmænd* ude, men så sandelig tyskere og andet udenvælts. Men Troelsen benytter Grundtvigs ord: "Til et Folk de alle høre, Som sig regne selv dertil" til den sædvanlige uproblematiske samfundshersermagi: Nu er jeg iraner - hokus pokus - nu er jeg dansker!

Den ensidige hævde af frihedsaspektet i Grundtvigs tænkning drives ud i det ekstreme: Troelsen skriver, at for Grundtvig kunne folkelighed og frihed ikke skilles ad, så derfor "kan folkeligheden aldrig bruges til at tage friheden fra andre (...). En sådan folkelighed kan aldrig blive totalitær, aldrig lukke nogen ude, som ikke ønsker det." Man tror eller håber i hvert fald ikke, at Troelsen vil drive denne teoretiske konsekvens ud i praktisk indvandringspolitik. Men håbet beskæmmes: Han hævder (s. 69) direkte, at hvis man afviser folk fra den anden side af jordkloden, må man konsekvent også afvise sydslesvigernes insisteren på dansk identitet!

Det længste indlæg i "Et levende samfund" handler om islam og er skrevet af lektor *Jeppe Sinding Jensen*. Han indleder med at afvise opfattelsen af islam som en monolitisk enhed, der står over for Vesten, men han gør dette med den velkendte konsekvens, der reducerer enhver diskussion in absurdum: "I den yderste konsekvens gælder det, at hvert menneske har sin egen variant af en religion eller ideologi, der er ikke to mennesker, hvis opfattelser og handlinger er helt ens."¹¹⁹

Alligevel formår Jensen paradoksalt nok at beskrive islam ganske sammenhængende - med en iøjnefaldende "forståelse" for den, som ikke har præget holdningen over for dansk kultur i bogens tidligere indlæg. Således skriver han: Selv om Islam er andet og mere end en privatsag, skal man ikke blive forbløffet over at finde muslimer, som har, hvad der for os ligner to slags moral, en som gælder hjemme, og en som gælder offentligt. For en vesterlænding, hvis bevisthed er præget af århundreders protestantisk tradition, kan det tage sig ud som almindelig dobbeltmoral, hvad det ikke er. Man skal passe på med at bedømme andre kulturers normer ud fra ens egne, det fænomen som i kulturvidenskaberne kaldes *etnocentrisme*." Det ses, at der ingen grænser er i "forståelsen" over for de andre, mens brodden straks rettes mod ens egne.

Jensen kan udvise en i sandhed vid "tolerance" af bare

Samme tomme udflugt bruges af *Elisabeth Arnold* i hendes såkaldte undervisningsbog "De fremmede i Danmark" (1995), jf. "Danskeren" 1997 nr. 6, s. 21

forståelse. Om straffene under islam skriver han bl.a.: "Visse af straffene har vakt opmærksomhed i Vesten, fordi de synes grusomme, da vi betragter legemet som ukrænkeligt. Det er dog ikke mange årtier siden, at pryglestraffen blev afskaffet i Danmark. De offentlige afstraffelser skal også tjene et advarende og præventivt formål." At sammenligne prygl (som ikke har været praktiseret) med afhugning af legemsdele må vel siges at være et markant eksempel på "kulturrelativisme" i praksis!

Modsætningen i holdningen til "dem" og "os" hos forfatterne af "Et levende samfund" ses måske klarest i Jensens omtale af, at muslimerne egentlig opfatter islam som selve det naturlige: "Derfor passer religionen perfekt til menneskets natur, der er ikke tale om tvang, men blot at mennesket skal følge sin bestemmelse, som Allah har sat den. I sin yderste konsekvens ville man kunne sige, at planeterne også er muslimer, fordi de nu engang følger de baner, som skaberens af universet har bestemt. I den islamiske teologi har man også opfattet et nyfødt barn som muslim. Barnet fødes i en ren tilstand, og så er det op til forældrene, om det skal påvirkes i den ene eller anden retning, så det f.eks. bliver jøde eller kristen." Tankegangen er os fremmed, fortsætter Jensen, men set fra et islamisk synspunkt er den logisk: "Af samme grund vil man også kunne støde på forskrifter, som vi absolut vil mene hørte til kulturen, men som af muslimer defineres som naturlige, f.eks. at man skal fjerne hårene ved kønsdelene. Men det er naturligt for en muslim, fordi det hører til reglerne i den naturlige religion. Det er altså vigtigt at forstå, at fra muslimens standpunkt er der ikke tale om tvang, det kan der ikke være, fordi reglerne blot gør en opmærksom på ens egen sande natur", konstaterer Jensen.

Denne nøgternt-sympatisk indstillede fremstilling står i skarpeste kontrast til etnografen *Anne Knudsens* sarkastiske omtale i sit indlæg af danskernes holdning til de fremmede: "Disse fremmede fremtræder for os behængt med sære, uforståelige og skræmmende 'kulturtræk'; det skrækkelige ved dem synes at være, at de 'har en kultur'. Dét har vi nemlig ikke, synes argumentet at være; dét vi har, er *natur*." Vores naturlighed består i, at vi gør alting på naturlige måder, vrænger Knudsen videre: "Vi har ingen mærkelige skikke og besynderlige forestillinger; hos os ligger alt klart fremme for dagen, og fornuften og ikke kulturen dikterer os at bo, spise, arbejde, leve sammen, tale og more os, sådan som vi nu gør det. Vi har naturligt forhold mellem kønnene, et naturligt forhold til mad, til spiritus, til penge, til renlighed, til vore børn."

Med andre ord: Når muslimerne opfatter deres skikke som naturlige, er det forklarligt og skal forstås, men når vi opfatter vores skikke på samme facon, er det til det yderste fordømmeligt og odiøst. Det er selvsagt tværtimod banal nedvurdering ikke at indregne samme kritiske evner hos muslimer, som der kræves af danskerne, men nedvurderingen til begge sider er ganske karakteristisk for den ikke engang "omvendte" racisme, som "tolerancen" kan drives til.

Den omvendte verden

Det er såmænd slet ikke overdrevet at tale om et regulært *danskerhad* i den lidenskabelige "omvendte nationalisme", som fremmedkursens fortalere drev det til, efterhånden som de stødte på stigende modstand i det uregerlige folk. Således udtrykte Weekendavisens kulturredaktør *Ulrik Høy* 1/5 1987 i sin avis uvilje mod den

folkelige afvisning af fremedkursen. Således ville han "pille de tåbelige meninger ud af hovedet" på "ignoranterne"; de skulle *afprogrammeres* for deres "fladpandethed...kynisme...såkaldte kristendom og danskhed". Til dette smukke formål kunne redaktøren derfor tænke sig at internere de stødige på indlandsisen "uden mad og drikke, uden bolig, uden tilstrækkeligt med tøj...uden papirer, ejendele...berøvet deres værdighed" etc. etc. Det ville gøre "hjernen fri for åndelig svamp og flødeskum"...thi: "en overvejende del af dansk hjernemasse fremstilles hos bageren".

Med sådanne holdninger var det da også kun naturligt, at Weekendavisen i foråret 1989 gav pakistaneren *Bashy Quraishy* plads til en hel serie hadefulde indlæg vendt mod det danske befolkningsflertal - uden at imødegåelser af disse indlæg fik lov til at blive trykt.¹²⁰

At enhver eftergivenhed over for de stadigt mere pågående krav fra sådanne fremmede kunne udråbes som en "berigelse", gav landbrugsminister *Laurits Tørnæs* (V) et eksempel på, da Odense Skolevæsen i 1989 af hensyn til muslimerne afskaffede svinekød fra den kommunale skolebespisningsordning. Tørnæs svarede da en kritiker, at han "ingen indvendinger" havde mod det initiativ, som skolevæsenet har taget "med henblik på at forbedre skolebørnenes kostvaner." (Min fremhævelse, PNB).¹²¹

En lignende "forbedring" af danskernes forhold var det, at et voksende antal selvstændige danske butiksdrivende blev udkonkurreret af fremmede pga. disses familiestruktur, der skabte unfair konkurrence. I sin omtale af disse forhold i 1987 kunne journalisten og TV-produceren *Dan Tschernia* dog ikke se nogen grund til indignation. "Vi må lære at se indvandringen som en positiv udfordring. Ikke til vort fremmedhadende højkrøstede mindretal. Men til flertallets ægte danskhed", mente han, idet han derved gjorde netop dét, som fremmedkursens fortalere ellers har fordømt Den Danske Forening for at gøre: At "tage patent" på danskheden. Tschernias tolerance over for de fremmede var tydeligvis større end over for landsmænd med andre synspunkter, som for fremtiden burde fryses ud: "Vi har ikke længere råd til følsomt at forstå racisterne. Forståelse indebærer accept - i dette tilfælde af det uacceptable." Blandt "racisterne" regnede Tschernia vel at mærke også to partier i Folketinget: Fælles Kurs og Fremskridtspartiet. Selv stemte han dog overens med ægte racister i at regne med tre grupper af "indvandrere": Fremmedarbejderne, flygtningene og - adoptivbørnene!¹²²

På ekstremernes overdrev, hvor sort var gjort til hvidt, forarmelse til berigelse og tolerance til intolerance, bevægede sig ikke mindst stadig *Bernhard Baunsgaard*. På et debatmøde i april 1988 med Ole Hasselbalch hævdede han endog, at indvandrere er mindre kriminelle end danskerne.¹²³ Dermed fortsatte han dog blot

¹²⁰Jf. "Danskeren" 1989 nr. 2 s. 12

¹²¹Se fremstillingen af sagen i "Danskeren" 1989 nr. 2 s. 10

¹²²Tschernia i Privatbankens blad "Økonomisk perspektiv", okt. 87

Se "Danskeren" 1988 nr. 3 s. 4. Om sandhedsværdien af Baunsgaards påstand, se fx. undersøgelserne af H. Juhler m.fl.: "Udlændinges kriminalitet" 1986 s. 68 og 1992 s. 15, samt "Danskeren" 1988 nr. 1 s. 1, særn. april 1988 s. 5 og 1988 nr.

en linie, som Ole Espersen bl.a. havde givet udtryk for fem år tidligere, da han skrev, at indvandrerne udgør en gruppe, "der er mere lovlydig end danske statsborgere i gennemsnit er det."¹²⁴ Begge delte de det velkendte synspunkt, som Espersen i 1985 udtrykte ved at sige, at "den skrevne presse på en uanstændig måde har forsøgt at puste til ilden. Mange aviser har blæst sager op på et urimeligt plan, fordi det drejede sig om udlændinge, selv om de samme handlinger kunne være begået af danskere."¹²⁵ Det kunne de såmænd teoretisk set godt, men i *virkeligheden* var det altså udlændinge, der begik dem - hvilket selvfølgelig ikke er tilfældigt. Med mindre den juridiske professor (!) ikke mener, man kan skelne mellem det at *kunne* være forbryder (hvilket jo omfatter alle), og det at have *realiseret* denne mulighed...

Kriminalitetsdebatten er blot et grelt eksempel på den misinformation og fordrejning, der ubemærket af de fleste i en stadig svulmende strøm gled ind som "fakta" i dagspressen, fx. endog i Berlingske Tidendes kampagne "De nye danskere", 1988. Da Ole Hasselbalch efter i 14 dage at have læst spalte efter spalte af synspunkter med, som han skrev, "tydelig oprindelse i den såkaldte indvandrerlobby", tillod han sig at deltage i debatten med en alternativ mening, hvorefter "redaktionelle fejl" placerede ham som - nazist.¹²⁶

"Informationerne" fortsatte uforstyrret i en lind strøm fra de rette steder. Ikke mindst fra *Birte Weiss*, som i Det fri Aktuelt's kronik 2/3 89 hævdede, at de fremmede får *mindre* i kontanthjælp end danskerne.¹²⁷ Dette påstod hun i forbindelse med udfald mod "afstandsskabende" og "anti-socialdemokratisk", pr. definition *borgerlig* fremmedkritik, som "på bedste jante-måner frygter det anderledes og lukker øjnene for, at Danmark som andre lande er ved at blive et fler-kulturelt samfund som del af en international verden." Hvis sandheden ikke fremmede hendes partis politik og utopi, var det altså for Weiss værst for sandheden. På bedste politisk korrekt facon defineredes "sandheden" for Weiss og de øvrige forkæmpere for fremmedkursen efter dens forhold til "det gode", ikke til *virkeligheden*. Selvfølgelig vil hun selv indigneret benægte dette. Hvorfor tager man ikke udgangspunkt i, "at verden i dag er mobil, at tiden til at hygge sig i smug er forpasset, og at Danmark - omend i meget lille målestok - er på vej til at blive et flerkulturelt samfund", skrev hun således i Politikens kronik 8/3 89. Flertallet af danskerne *ønsker* imidlertid at have lov til det, som hun foragteligt kaldte at hygge sig i smug, men som i realiteten er den ret, som andre folk kæmper på liv og død for at opnå eller bevare, nemlig at have lov til at have et nationalt hjem, hvor gæster forbliver gæster som rejser, når festen er forbi. Hvis man er imod denne uudryddelige folkevilje til fordel for en kurs, som blot er et resultat af en upopulær

4 s. 12

¹²⁴Aktuelt 4/3 83

¹²⁵Interview i LO-Bladet 15/8 85

¹²⁶Jf. skildring i Jyll.-Post. 24/5 88

¹²⁷Om "sandheden" i dette, se fx. "Danskeren" 1989 nr. 5 s. 3, 1991 nr. 4 s. 18 og 1993 nr. 4 s. 24

politisk målsætning, er man tvunget til febrilsk at undertrykke og fordreje informationer, samt til at drive massiv holdningspropaganda for ikke at give næring til den potentielt langt stærkere strøm, som en velorienteret opinion ville kunne rejse. Som det fremgår af hele nærværende skildring, har jo kun fortællinger og falske forudsætninger overhovedet kunne skabe den multikulturelle "virkelighed", som en Birte Weiss påberåber sig, og hvis fortsatte udvikling ideligt behøver nye løgne at støtte sig til.¹²⁸ Hvor ville man være henne i dag, hvis kommunismen i østblokken blot var accepteret som et "faktum", som det derfor gjaldt om fortsat at konsolidere under anvendelse af stadig ny løgnepropaganda? For at bruge begreberne netop fra kampen mod kommunismen er dog end ikke *inddæmning* mod fremmedkursen nok; der fordres en *tilbagerulning* af den multikulturelle "realitet".

Hvis man fortsætter "kampen" for utopien, ender man i samme foragt som Weiss over for flertallets ønske om at "hygge sig i smug". Så må man blot logisk ende i betragtninger over "Danskerproblemet", som overskriften i Informations leder hed 22/10 90. "Et problem, der bl.a. består i, at den herboende befolkning tilsyneladende nægter at indstille sig på, at Danmark er under forandring til et flerkulturelt samfund. Danskerne vil ganske enkelt meget nødtigt integere sig, hvilket så i stigende grad giver sig udslag i fremmedhadiske og racediskriminerende holdninger." Det problem burde ifølge lederskribenten være meget mere interessant at diskutere frem for holdbarheden "af nogle mere eller mindre tilfældige sociologiske gæt på den demokratiske udvikling af en udvalgt del af Danmarks befolkning." Og der bør sættes ind over for "danskerproblemet" nu, fremhævede lederen. "Inden det skred i holdninger, der kan spores, udvikler sig til et tilsvarende skred i racediskriminerende handlinger."¹²⁹ Danskerproblemet løses derimod slet ikke ved at stramme udlændingeloven, sluttede lederen. "Derved fejles problemet blot ind under gulvtæppet for med sikkerhed at poppe op igen med i bedste fald uformindsket styrke om et par år. Den løsningsmodel er ganske enkelt for farlig."

At det er troen på muligheden af varigt at kunne "opdrage" et folk til national selvudslettelse, der ganske enkelt er for farlig, at det er den indiskutable accept af fremmedkursen, der er *problemet*, synes lederskribenten og ligesindede aldrig at blive i stand til hverken at kunne eller at ville fatte. De lever

¹²⁸Om de metoder, som de få forkæmpere for det multi-etniske nødvendigvis må benytte sig af over for en massiv folkevilje, se fx. reportagen i Jyll.-Post. 6/3 88 om kampagnen mod den populære Ishøj-borgmester Per Madsen, anført af journalist Nils Ufer og "Ishøj-Komiteen mod Fremmedhad". Et eksempel i det små, der illustrerer det hele.

¹²⁹Disse "racediskriminerende handlinger" havde længe rumsteret - i Information-redaktionens fantasi. Således havde avisen i sommeren 1990 begejstret deltaget i forsøgene på at få folk til at tro, at Den Danske Forening opfordrer til vold (selvsagt uden nogensinde at have protesteret imod, at dens møder bestandigt *udsættes* for vold). I en leder 31/7 udtaltes det direkte, at foreningen opfordrer til selvtægt over for flygtninge. Avisen nægtede at optage en berigtigelse og måtte tvinges dertil af Berigtigelsesnævnet (jf. "Danskeren" 1991 nr. 1 s. 14)

uafhjælpe ligt i deres omvendte verden, hvor fremmedproblemet er blevet et danskerproblem - i danskernes eget land!

Ansvaret for, at dette i dag er en toneangivende holdning, må ikke mindst tillægges de nedenfor omtalte "humanitære" organisationer.

Dansk Flygtningehjælp

Da ideologiseringen af flygtningesagen rigtig var ved at vinde fart ved hjælp af nogle af de første "flygtninge" i Danmark fra den anden side af jordkloden, chilenerne, skildrede journalist Jens Kerte i Flensborg Avis 3/5 1978 Dansk Flygtningehjælps rolle i denne forbindelse: "Flygtningehjælpen er en omsorgsfuld hønemor, der i gennemsnit plejer 300 udlændinge med politisk asyl i mellem et og to år, indtil den enkelte kan klare sig selv og sine praktiske problemer. Det hele skulle helst ende med, at de får et job og bliver integreret i det danske samfund. Efter syv år kan de blive danske statsborgere."

Det skitserede forløb er et mønster, de fleste flygtninge tilpasser sig. Men ikke chilenerne, fortsatte Kerte. "De ønsker ikke at blive danske statsborgere, og flygtningehjælpen havde i starten svært ved at motivere dem til at arbejde seriøst med tilbuddene. Men langt de fleste taler i dag dansk og er i arbejde eller modtager offentlig bistand på lige fod med danske statsborgere."

Flygtningehjælpen vil altså med alle til rådighed stående midler banke *flygtningene* ind i det danske samfund, hvor meget disse så end stritter imod, skønt de pr. definition ellers altid skulle vende hjem hellere før end siden.

Hvorfor dog denne brændende interesse for at "integrere" alle dem, der angiveligt intet stærkere ønske har end at vende hjem snarest muligt? Svaret anes faktisk i Flensborg Avis dagen efter Kertes artikel, i et interview med Flygtningehjælps daværende formand, *Hans Gammeltoft-Hansen*. Han gav her udtryk for, at regeringen "forhåbentlig" snart vedtager det forslag, som et udvalg under *Lise Østergaard* er kommet med om en *fast flygtningebevilling*. Den dynamiske, unge professor, dr. jur. på kun 34 år havde tydeligvis til hensigt at lade den virksomhed, han nyligt var blevet leder af, undergå en hastig ekspansion - uden hensyn til det givne danske folk. Forsåvidt en parallel til dansk industris beslutning om fremmedimport et par årtier før. Gammeltoft-Hansen syntes således ikke, "at arbejdsløshedssituationen bør afholde Danmark fra at tage flygtninge ind." Tværtimod mente han, at det, at tidligere statsminister *Poul Hartling* da netop var blevet flygtningehøjkommissær, "skaber en forpligtelse for Danmark til dels at leve op til den hidtidige danske flygtningetradition (...) dels helst at styrke denne tradition." I realiteten stod Gammeltoft-Hansen dog for et skarpt *brud* med den lødige danske tradition, der ikke kendte til import af vildtfremmede fra andre verdensdele.

Da Gammeltoft-Hansens forgænger *Lise Østergaard* stadig var formand for Flygtningehjælpen, gik hun ligesom sin efterfølger ind for, at der skulle komme faste kvoter flygtninge til landet om året. Hun syntes det var rigtigt, da der hele tiden var behov for at få flygtninge til Danmark. Men regeringen ville dengang ikke imødekomme hende. Da hun derefter blev minister og så sagen fra en anden vinkel, indså hun, at politikken med at give økonomiske bidrag ude i verden er bedre end at have en fast kvote. "Det er

bedre, hvis der findes asylmuligheder i andre lande, der ligger flygtningene nærmere. Så har de det bedre der, og så vil vi hellere bidrage økonomisk til en løsning derude. Det er vores erfaring, at netop nu, hvor vi har beskæftigelsesproblemer, vil flygtninge få det svært her i landet", sagde Østergaard i et interview i Flensborg Avis 29/4 78. Hun påpegede desuden, at der var problemer med fremmedarbejdernes ophold i landet: "Den danske befolknings tolerance over for fremmede er et meget fintmærkende instrument. Og når vi har presset herhjemme med arbejdsløsheden, er situationen mere spændt. Og på en eller anden måde må man se det lidt i øjnene."

Østergaard havde som formand for Flygtningehjælpen erfaret, at flygtningegrupper i Danmark ikke er tilfredse. "Og så kan man spørge, hvad er vi for nogle bæster. Men spørgsmålet er, om vi overhovedet kan skaffe dem det rimeligt godt her. Og det kan man nok ikke under arbejdsløshedens vilkår", mente hun. Da det førnævnte udvalg, hun var formand for, i begyndelsen af 1978 kom med sit oplæg om afsættelse af et fast beløb til indslusning af flygtninge, lod hun det derfor "hvile" i Udenrigsministeriet i månedsvis - hvilket var ved at få Gammeltoft-Hansen til at miste tålmodigheden. Han delte ikke bekymringerne hos Østergaard, der altså under hensyntagen til arbejdsløsheden herhjemme hellere ville sende bidragene ud i verden.¹³⁰

At Østergaard som formand havde samme synspunkt som Gammeltoft-Hansen og først indså realiteterne, da hun var forhenværende, synes at være udtryk for den næsten ubændige vilje til ekspansion, der besætter organisationens talsmænd - en speciel udgave af Parkinsons Lov. Da Gammeltoft-Hansen kom til, havde Dansk Flygtningehjælp således allerede i mange år påpeget "nødvendigheden" af en revision af proceduren omkring asylansøgninger. Organisationen havde nemlig da længe haft en generalsekretær, der helt stod på linie med den fremstormende nye formand. Da kritikken af flygtningehjælpen rigtig begyndte i 1985, stod denne generalsekretær, *Arne Piel Christensen*, frem i Jyllands-Postens "Midtpunkt" 22/7 dette år og fastslog sin organisations stilling: "Hvis vi undertiden i Dansk Flygtningehjælp udtaler os stærkt mod udtryk, der kan få flygtninge til at føle sig afvist, så er det ikke for at fordømme, men for at støtte en gruppe, som står svagt. Vores rolle er på den måde ikke forskellig fra en støttegruppe til f.eks. en patientgruppe eller en anden mindretalsgruppe, der selv har svært ved at komme til orde."

Flygtningenes fremmeste lobbyist i Danmark i denne periode er således en titel, man med rette kan give Flygtningehjælps informationschef *Finn Slumstrup*. Han definerede såvist ikke begrebet "information" i den sædvanlige, nøgterne forstand. Hvordan han opfattede sit hverv, viste han ved gentagne gange, bl.a. i en artikel med den for ham typiske titel "Oplysning,

¹³⁰Ejheller *Ole Espersen* delte Østergaards bekymringer. I "Ny politik", maj 83, skrev han således med tilslutning til Gammeltoft-Hansens mindretalsindstilling fra fremmedlov-udvalget, at "det er jo faktisk dejligt, at vi i en tid, hvor andre lande strammer til, har råd til at øge vores humanisme over for en svag gruppe." Mange danske fra svage grupper følte i denne tid ikke, at der var "råd" til mere humanisme over for dem...

oplysning, oplysning"¹³¹, at komme med følgende citat fra Jacques Blums bog "Splinten i øjet":

"Oplysning skal i lige så høj grad ramme følelserne. Lidt sloganagtigt kan man sige, at oplysning ikke blot skal ses og høres, men også lugtes og føles. Efter vor opfattelse skal oplysning derfor være 'farlig'. Den skal berøre den, der oplyses, og med berøring menes både konkret berøring og følelsesmæssigt engagement. Mange oplysere gør sig - efter vor opfattelse - skyldig i den fejlagtige antagelse, at blot befolkningen kognitivt oplyses om et givet forhold, vil det være problemløsende i sig selv. Vi er uenige i dette og mener, at en del af det materiale, som her fremlægges, bekræfter den påstand, at oplysning som kun er af videnskabelig art, blot er instrumentel. Den kan både bruges og misbruges. Billedlig talt er oplysning det samme som en brødkniv. Brugt på den rette måde er den meget brugbar til at skære brød med. Brugt forkert er den ulykkeligvis også brugbar til at begå voldelige handlinger med."

Slumstrup var med sin "oplysning" netop rede til - at begå voldelige handlinger mod det danske folk. Som han kommenterede, er det godt, at Blum her bruger et så voldsomt billede som det med brødkniven. "Dermed peger han tilbage på, hvad jeg tidligere har argumenteret for, at oplysning ikke er noget værd i sig selv. Det er *den rigtige oplysning*, der er vigtig."

Tydligere kan det vel ikke udtrykkes. Virkeligheden skal klippes, beskæres og forsynes med de rette følelser, før den kan præsenteres som humanitært skuespil for folket.¹³²

Hvis denne indsats blot rettede sig mod voksne og modne mennesker, der forstår at dømmes om sligt, kunne den måske accepteres som en nødvendig omkostning ved at have et demokratisk samfund. Men den søger målbevidst at erobre den yngste generation, som i forvejen har fået sit åndelige grænseværn bragt af lave ved manglende undervisning i dansk tradition. Indsatsen blev åbenhjertigt beskrevet af Slumstrup i et interview, som *Klaus Rothstein* havde med ham i tidsskriftet "Børn og bøger" nr. 4, 1988.

Børn og unge har flest fordomme, og samtidig er de "nøglen til fremtidens samfund, så derfor foretager vi en kraftig optrapning af vores skolekontakter i disse år. Skolen er redskabet der skal bryde al den negative snak, der foregår i hjemmene", sagde Slumstrup. Hans erfaringer fra skolebesøg over hele landet er, "at der findes et hav af fordomme, som voksne giver videre til børnene." Disse "fordomme" har dog hidtil bibragt samfundet den nødvendige konservatisme, der har holdt dem på ret køl, såvist som overleveringen fra en generation til den næste altid vil være en kulturs væsentligste fundament og værn mod omkalfatring.

Men som enhver opdrager til et nyt og bedre samfund og "menneskesyn" anser Slumstrup det for suspekt blot at overlade opdragelsen til "tolerance" til forældrene, hvorfor han altså - med øvrighedens støtte - i sit eget projekts tjeneste går ind og miskrediterer forældrenes holdninger for børnene. Hans egen opfattelse af disse holdninger er færdig: "Danskerne har en snæver horisont, og føler hurtigt deres privilegier truet." Heldigvis

¹³¹Højskolebladet 24/1 87

¹³²Om Slumstrups klassiske propagandametoder med fx. sammenkædning af Den Danske Forening og nazister, se "Danskeren" 1989 nr. 1 s. 10 og nr. 3 s. 3

er udfordringen til denne nedgroede småborgerlighed ikke fjern: "De nye religioner kan virke som inspiration og berigelse, hvis vi bare vil få øjnene op for deres tilbud og kvaliteter." Rejs til Algeriet eller Iran, Slumstrup, der har man vist fået øjnene op...

Såvidt metoden. Hvad *midlet*, Dansk Flygtningehjælps apparat, angår, var det jo ikke sådan, som Slumstrup særlig hyppigt påstod under Flygtning 86-kampagnen, at en støtte til Dansk Flygtningehjælp i overvejende grad ville gå til nødlidende ude i verden. Som han selv skrev i "Danske kommuner" 20/11 86, er arbejdet med integration af flygtninge i Danmark "langt den mest omfattende del af Flygtningehjælps arbejde". Skønt han selv ofte indigneret har afvist en sammenblanding af begreberne *indvandrere* og *flygtning*, medgiver han altså, at Flygtningehjælps opgave er *integration* af flygtninge i Danmark - hvilket selvsagt, som det også i praksis er sket, gør dem til indvandrere.

Af følgende ord af Slumstrup i Berlingske Tidende 7/7 87 fremgår Flygtningehjælps egentlige funktion krystalklart: "Gennem snart en menneskealder har vi slidt for at få det danske samfund til at forstå, at det giver samfundsmæssige konsekvenser, at man inviterer flygtninge indenfor. At en vellykket integration kræver villighed fra begge parter til at mødes i fritiden, og at flygtninge naturligvis i vort samfund kan forvente en selvstændig bolig" - kort sagt alt i alt "slidt for" at gøre *flygtninge* til "nye danskere". På hvilken måde kunne offentlighedens oprindeligt store tillid misbruges mere end dette?¹³³

Højskolemanden Slumstrup er et fremtrædende eksempel på grundtvigianismens opløsning i sværmerisk ideologi - selv kalder han sig "grundtvigiansk folkesocialist".¹³⁴ Det nationale var for Grundtvig ikke et mål i sig selv, men skulle betragtes som det helt nødvendige vækstvilkår vi skulle bygge ud fra i et "sandt internationalt samarbejde", hævdede han således i Kristeligt Dagblad 7/11 85. Grundtvigs motto var: "Indfødsret for dansk alene. Gæsteret for alt på jord." Hertil kommenterer Slumstrup: "En flygtning får jo ikke indfødsret. Hun eller han får opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller 8." Sandheden i denne påstand må vist stå klart for enhver efter de nu mange års "storsindede" tildelinger af indfødsret "for alt på jord".

Slumstrups realitetssans fremgik også, da han i Kristeligt Dagblad 16/7 87 argumenterede imod at opkræve bøder af luftfartsselskaber for at medbringe passagerer uden identitetspapirer: "Der er i sagens natur noget helt fornuftstridigt i at forlange pas og visum af en flygtning." Det er nu engang sådan, at hvis et land vil have fat på nogle personer, sørger det for at checke papirer i lufthavnen ved *afrejsen*; folk uden papirer kommer selvsagt kun afsted, hvis de er af den slags, man ikke *vil* have inden for sit lands grænser. Efterhånden er det

¹³³Sammenlign FN's flygtningehøjkommissær Thorvald Stoltenberg i Svenska Dagbladet 18/3 90: "Politiske flygtninge sammenblandes mere og mere med immigranter." Denne "begrebsforvirring", som særlig indvandringskritikere anklages for at gøre sig skyldige i, har altså hele tiden været Dansk Flygtningehjælps politik

¹³⁴Jf. den historiske redegørelse sidst i nærværende bog

da også fyldigt dokumenteret, at asylsøgere har papirer ved indstigningen, men at de på forskellig måde tilintetgør dem undervejs i flyet. Åbenbart venter de ikke at kunne få asyl, hvis deres virkelige baggrund er kendt.

Men i den sidstnævnte artikel fordømmer Slumstrup alligevel det "afskyelige" udtryk "bekvemmelighedsflygtninge", som angiveligt bruges til at kaste et "mistænelighedens skær over de mennesker, der har opnået asyl selv efter at have været igennem den meget omhyggelige procedure." Slumstrup "ved slet ikke", hvad bekvemmelighedsflygtninge er. Og *han* var informationschef under devisen "oplysning, oplysning, oplysning"!

En ideologi må som bekendt forstås ud fra en erkendelse af dens økonomiske basis; således må også Slumstrups skønmaleri ses i sammenhæng med opbygningen af den såkaldte *godhedsindustri*, der tog fart fra slutningen af 70'erne. Over for dette truende perspektiv måtte fx. det konservative folketingsmedlem Gerda Møller i 1979 udspørge undervisningsminister *Dorte Bennedsen* om det betænkelige forhold, at Dansk Flygtningehjælp ved sprogundervisning af flygtninge kun benyttede sig af ganske bestemte oplysningsforbund. Bennedsen svarede da, at det er Flygtningehjælpens eget valg, og hun gjorde samtidig opmærksom på, at da denne er en privat organisation, tilkom det ikke hende som minister at tage stilling til dens valg.¹³⁵ Med en sådan bagatellisering og kompetencebenægtelse fra de ansvarlige politikeres side lykkedes det i stilhed at opbygge en selvstændig magt i staten, der i funktion og position bedst kan sammenlignes med det "militær-industrielle kompleks" i USA.

Blandt den "private" organisation Dansk Flygtningehjælps efterhånden mange protegeer må nævnes læreren *Bent Østergaard*, som allerede i Politiken 24/12 1970 hævdede, at Danmark er et "multikulturelt og multireligiøst samfund", og som lige siden da har kæmpet en intolerant kamp mod angiveligt dansk fremmedhad og snæversyn.¹³⁶ I "LO-Bladet" 15/8 1985 kom han således i dette ærinde med nogle opsigtsvækkende økonomiske betragtninger, som syntes at blive delt af Dansk Flygtningehjælp, og som kaster nyt lys over dennes "ansvarlighed" for det danske samfund. At modtage og integrere "et større antal forfulgte" er en meningsfuld opgave for Danmark, skrev Bent Østergaard: "Vi har her en gældsforpligtelse af en helt anden art end den gæld, vi normalt bekymrer os for - nemlig en taknemmelighedsgæld over for den skæbne (...), der har været os så nådig og ladet alle de store katastrofer og ulykker gå uden om vore grænser." Dette fjerner dog ikke den økonomiske virkelighed, som her så nonchalant forvises til at være noget andenrangs. Men lærer Østergaard fortsætter, idet han spørger: Burde vi ikke hellere betale FN for at placere flygtningene andre steder? "Bestemt nej!", svarer han. "Rent økonomisk set, så forbliver de penge, der udbetales til integration af flygtninge i Danmark, her i landet og bidrager til indenlandsk omsætning og arbejdsmuligheder." De samme - ofte højtuddannede - flittigt integrerende mennesker kunne dog have haft nyttige og produktive jobs, der kunne nedbringe Danmarks *virkelige* enorme gæld, i stedet for at bidrage til nedbrydelse af nationalstaten.

¹³⁵Information 19/11 79

¹³⁶Se hans artikelsamling "...og verden kom til Danmark" (1991)

Med Østergaards argumentation kunne man jo også glæde sig over pyromaner eller epidemier, der giver jobs til brandmænd og læger. For som han videre skriver, er målet for Flygtningehjælpens *integrationsarbejde* "at give flygtningen (!) mulighed for at indtage sin plads på lige fod med alle andre i det danske samfund."

I 1970-77 sad Bent Østergaard i Dansk Flygtningehjælps forretningsudvalg som repræsentant for *FN-Forbundet*, derefter var han et af denne organisations medlemmer i Flygtningehjælpens repræsentantskab. Som tak for sin indsats blev han af justitsministeren udnævnt til medlem af Flygtningenævnet ved dets oprettelse 1/10 1983 - efter indstilling fra Dansk Flygtningehjælp. Der er såvist ingen skrupler om inhabilitet, når Flygtningenævnet skal underkaste fremmedsager en saglig, uvildig behandling.¹³⁷

Heller ikke dette af fremmedlobbyen besatte, "uvildige" organ kunne dog ifølge Dansk Flygtningehjælp i tilstrækkelig grad skabe "retssikkerhed" for alverden. Derfor skulle udlændingeloven ændres i 1985; vedr. dette tiltag fremhævede Flygtningehjælpens formand 1977-84 Gammeltoft-Hansen i Berlingerens kronik 3/12 85, at "det naturligtvis er hensynet til flygtningenes interesser og behov, der må være det afgørende." I stedet for Flygtningenævnet skal Dansk Flygtningehjælp nu tage sig af de "åbenbart grundløse" sager (!), berettede Gammeltoft-Hansen, der dog måtte medgive, at end ikke dette ville give nogen absolut garanti for rigtig behandling, hvilket jo er "meget ubehageligt" for sagsbehandlerne: "Belastningen består i, at man ikke kan regne i procenter, når det drejer sig om menneskeskæbner. Tænkte man sig, at vort system var indrettet således, at der bestod 99,9% sikkerhed for, at der ikke skete uberettigede afvisninger, var det stadig en belastning. Det ville jo - med de nuværende tal - betyde, at tre flygtninge om året blev ramt af en tragisk skæbne."

Ja, i menneskenes verden er intet som bekendt absolut, men i forsøget på at skabe en sådan absolut sikkerhed for alverden har Dansk Flygtningehjælp lagt en så ubærlig byrde på Danmarks land og folk, at det før eller siden uundgåeligt måtte føre til sammenbrud. På denne linie stod i øvrigt også Gammeltoft-Hansens forgænger som formand for Flygtningehjælpen, den ellers førhen med skepsis udstyrede Lise Østergaard, som i Berlingerens kronik 5/12 85 fulgte op på Gammeltoft-Hansens kronik to dage forinden og roste udlændingeloven af 1983, der skabte "næsten samme retssikkerhed for asylsøgende, som den, der gælder for danske borgere." Dette havde for Dansk Flygtningehjælp lige fra begyndelsen af 70'erne været målet eller utopien: Fjernelsen af enhver differentiering eller "diskrimination" mellem dansk og alverden. Som Gammeltoft-Hansen i et foredrag i 1981 beskrev sit ideal: "Tænkte man sig nu den fulde konsekvens draget af det humanitære udgangspunkt, ville den i al sin enkelthed bestå i en lovgivning, der gav fuld bevægelsesfrihed ind over landets grænser

¹³⁷Det bidrog til den samme velkendte "saglighed", at Preben Wilhjelm 1986-91 var medlem af Flygtningenævnet. Om Dansk Flygtningehjælp se desuden bogen "Hvad med Danmark?" (1987) s. 38-67 og "Danskeren", bl.a. 1988 nr. 1 s. 12, nr. 3 s. 4, nr. 4 s. 3; 1989 nr. 4 s. 8, nr. 5 s. 8, 11 og 16; 1990 nr. 4 s. 3 og 15, nr. 5 s. 3 og 10, nr. 6 s. 8. Desuden Glistrups "De fremmede i landet" (1991) kapitel 40

for alle personer med et rimeligt behov herfor."¹³⁸

Som om, at et rationelt humanitært ideal ikke langt snarere skulle gå ud på at opfylde folks behov i deres hjemlande, så de slet ikke behøvede at rejse ud! For et sådant rationelt ideal med fokus på opbygning af u-landene står *Mellemfolkeligt Samvirke* - angiveligt.

Mellemfolkeligt Samvirke

Skønt man ud fra organisationens navn skulle tro, at den udelukkende tager sig af u-landsspørgsmål o.lign., har *Mellemfolkeligt Samvirke* ligesom Dansk Flygtningehjælp et janushoved, hvor det ansigt, der retter sig mod omsorg for fremmedkursen, mere og mere er trådt i forgrunden - MS er da også blandt Flygtningehjælpens basisorganisationer. Allerede i 1970 udgav MS den tidligere omtalte rapport om fremmedarbejdere af Eggert Petersen m.fl., men rigtig gang i denne del af organisationens arbejde kom der først, da den tidligere omtalte *Ole Hammer* få år efter kom til som konsulent i indvandrerspørgsmål¹³⁹. Som sådan skrev han i 1976 bogen "De nye danskere", der allerede ved sin titel viser den tendens, han har givet udtryk for i sin omfattende produktion senere hen: De fremmede er kommet for at blive, og danskerne må acceptere det multikulturelle samfund. Yderligere fremstilles de fremmede som åbne over for danskerne, som angiveligt er den skeptiske part.¹⁴⁰

Derfor skal vi *opdrages*; så tidligt som 20/6 1973 beklagede Hammer i *Aktuelt* den udbredte "hetz" mod fremmedarbejdere og anbefalede, at "pressen må sættes ind (måske skulle journalisterne på kursus), radio og TV må have udsendelser på fremmedsprog, vi må have aftenskolekurser m.m." I 1986 anbefalede han i tråd hermed i sin "Håndbog mod racisme" (udgivet af MS og IND-sam) en "langsigtet holdningsbearbejdelse" på undervisningsinstitutionerne ud fra den betragtning, "at emnet bør være et fast element i alle uddannelser." Den opvoksende generation er da også siden så godt som ganske ensidigt blevet opflasket med fremmedlobbyens faktaforfalskede materiale.¹⁴¹ Hammer og hans slags har altid med effekt stillet sig i positur som "systemkritikere" i kontrast til "magthaverne" og "det her samfund" (skønt de næsten alle er på finansloven!¹⁴²), men som det ses, har de som regel i det lange løb fået gennemtvunget deres såkaldte reformer.

Siden sin første bog "Fremmedarbejder" (1973) har Hammer med

¹³⁸Cit. efter "Ny politik", maj 1983 s. 16

¹³⁹I 1979 blev han også pressesekretær i Dansk Flygtningehjælp

¹⁴⁰I kontrast hertil står blandt meget andet en reportage i *Berlingske Tidende* 16/7 79 fra Viktoriagade på Vesterbro, hvor der er opstået en "fremmed verden", der "efterhånden er blevet et stykke Asien midt i København" med cafeer, hvor beskeden ved døren lyder: "Kun for tyrker"...

¹⁴¹Se fx. "Danskeren" 1990 nr. 5 s. 15, 1992 nr. 1 s. 19 og nr. 3 s. 8

¹⁴²*Mellemfolkeligt Samvirke* modtog i 1997 ca. 135 mio. kr. fra den danske stat

sit typiske saftige ordvalg fastholdt, at den danske politik over for indvandrerne er en "undertrykkelsespolitik". Med denne holdning var han naturligvis i begyndelsen af firserne med i fronten blandt kritikerne af fremmedpolitik (jf. ovenfor); dette var et af emnerne i bogen "Rødgrød med fløde", som han i 1983 udgav sammen med den tidligere nævnte DR-journalist *Jørgen Ditzel*. Heri hed det om indvandrerne, at sammenholder man den materielle situation i deres hjemlande med den materielle situation i f.eks. Danmark, er der ikke noget at sige til, "at de stadig står på tærne af hinanden" for at komme ind. "Men det er fortsat os - de rige industrialiserede samfund - der bestemmer om de må komme, hvornår og på hvilke betingelser."

Det er tydeligvis dette grundlæggende forhold om selvbestemmelsesretten, som Hammer og MS ønsker erstattet af et mere "retfærdigt" princip. Efter citater fra en artikel i bladet *Danske Tidende*, hvor det slås fast, at Danmark er danskernes land, hedder det således i "Rødgrød med fløde": "Tydeligere kan uvidenheden, angsten og racismen næppe udtrykkes." Og i *Kristeligt Dagblad* 28/9 82 hævdede Hammer, at retten til at forblive i Danmark ikke bør afhænge af, hvor længe man har været her. I modsat fald gør man sig skyldig i "den kulturimperialistiske opfattelse, at jo længere man har været i landet, desto bedre har man lært at begå sig (læs: handle som dansker), og det skal belønnes." Ifølge Hammer bør tværtimod alle kulturformer anerkendes som ligeværdige i danskernes land! I retningslinierne til en fremtidig indvandringspolitik, der skitseres i slutningen af "Rødgrød med fløde", foreslås da også konsekvent en "pluralistisk" model, der bl.a. indebærer ændring af grundloven for også at give udlændinge stemmeret...

Men Mellempolkeligt Samvirke er mere end Ole Hammer.¹⁴³ Bl.a. udgiver de bladet "Kontakt", som benyttes meget i undervisningen på gymnasier o.lign., og som i 1980 havde et temanummer om "international solidaritet". Heri blev der argumenteret mod den "fordom", at danske arbejdere og fremmedarbejdere skulle have forskellige interesser: "Alene reaktionen kan have interesse i at skabe og vedligeholde splittelse i arbejderklassen, hvorfor det er alle progressive kræfters opgave at modvirke falske, fordummende og splittende fordomme mellem lønarbejderne." Denne ikke mellempolkelige, men uforfalsket marxistiske doktrin har fagbevægelsens ledere jo faktisk siden holdt sig efterrettelig, idet den nationale solidaritet hos den danske arbejder over for det opbyggede folkehjem systematisk er blevet undergravet af diverse "kampagner" og "arrangementer".

I "Kontakt" og i Mellempolkeligt Samvirkes u-landspolitik generelt er desuden ideologiske pseudo-løsninger som "Ny Økonomisk Verdensorden" og for organisationen mere lukrative projekter konsekvent blevet fremhævet på bekostning af en løsning af det grundlæggende problem - også bag indvandringen -, nemlig *befolkningsekspllosionen*. Allerede USA's præsident *Lyndon B. Johnson* gjorde sig til talsmand for det rigtige, at én dollar investeret i familieplanlægning er lige så meget værd som 100 dollar investeret i mere traditionel u-landshjælp.¹⁴⁴ Men den

¹⁴³Om Hammer, læs videre i "Danskere" 1993 nr. 2 s. 4 og nr. 5 s. 18

¹⁴⁴Se fx. Politiken 28/8 72. Om samme emne bl.a. fuldmægtig i Nationalbanken *Claus Møllers* artikel "Bundløst at hjælpe

angiveligt så "progressive" organisation Mellempfolkeligt Samvirke fortsatte i det traditionelle spor - mens den fik knæsat, at en fokusering på det grundlæggende problem er "reaktionært"...

Sammen med Ole Hammer er den mest kendte skikkelse i Mellempfolkeligt Samvirke nok formanden gennem mange år *Knud Vilby*, forhv. chefredaktør ved Information. Hans udvikling er illustrerende for udviklingen i fremmedlobbyen generelt. I Information 17/12 1971 tilsluttede han sig forskeren *Jan Hjarnøs* forslag om, at fremmedarbejdernes ophold i Danmark ikke bør overskride et nærmere bestemt tidsrum, fx. to år, idet de skal hjem igen for at bidrage til udviklingen dér. Som Hjarnø var Vilby ganske skeptisk over for den form, som arbejderimporten havde fået: "Det er efterhånden længe siden, det gik op for de fleste, at hvis fremmedarbejderne skulle behandles anstændigt og have del i dette lands almindelige velfærd, var den indenlandske økonomiske fordel ved fremmedarbejderindvandringen meget beskedent."

Mod Socialdemokratiets indvandrerudvalg og dets formand Vibeke Storm Rasmussen, hvis mål det som omtalt netop var at respektere indvanderne mest muligt og give dem samme vilkår, kunne Vilby imidlertid seksten år senere skrive: "På en række punkter er jeg meget uenig med dem, og jeg synes at indvandrerudvalget gav de reaktionære alt for megen reaktionær ammunition på et farligt tidspunkt."¹⁴⁵ I de mellemliggende år synes dagsordenen for Vilby at være blevet en anden end den blot at give de herværende fremmede anstændige vilkår. Således hævdede han i samme artikel, som det netop angivne citat stammer fra, at med stramningen af udlændingeloven i 1986 brød Danmark "reelt underskrevne flygtningekonventioner". Skulle der nu så mange ind som muligt?

Noget kunne tyde på det. I 1989 krævede Mellempfolkeligt Samvirke således, at Danmark skulle fordoble sin modtagelse af flygtninge, særlig iranere.¹⁴⁶ Endnu nogle år senere, i 1995, glædede Vilby sig over, at Danmark, som han skrev, er forandret i de sidste 30 år: "Danmark er blevet mere broget og spraglet. Det er ikke uden problemer, men det er samtidig både spændende, berigende og udfordrende." Problemerne var i modsætning til for Vilby anno 1971 kommet i anden række, de fremmedes permanente forbliven her for enhver pris i første. *Utopien om det multikulturelle samfund* var i mellemtiden kommet til og havde overtaget pladsen for den sunde fornuft og anstændighed. Og den drivende "moralske" kraft var nu *selvhadet*, som det også tilfulde er kommet til udtryk i Mellempfolkeligt Samvirkes formuleringer af og løsningsforslag i u-landsspørgsmål. Sigende skrev Vilby i sin 1995-artikel, at "udlændinge og minoriteter som er kommet ind i et land, bliver

u-lande" (Berl. Tid. 24/9 68). Møller skrev: "Det må uden omsvøb fremhæves, at elendigheden er selvforskyldt ved hæmningsløs børneavl." Befolkningsekspllosionen truer vore børns, ja hele menneskehedens fremtid, hed det videre; derfor må vi efter Møllers mening sige til u-landene: "I kan få al den hjælp til fødselsbegrænsning, I ønsker, og den vil blive ydet gratis, men ellers må I klare jer selv." Ofrene for denne fremgangsmåde vil selvsagt blive - de "humanitære" organisationer!

¹⁴⁵Information 4/12 87

¹⁴⁶Se fx. Jyll.-Post. 10/4 89

ved med at formere sig, ligesom de ville have gjort, der hvor de kommer fra. De bliver flere og flere. Det ved man også ude i verden, hvor de tidligere europæere hærger."¹⁴⁷

Med slet skjult skadefryd og masochisme iagttager Mellempøkeligt Samvirke med fuld erkendelse de vestlige landes nationale selvmord og arbejder på at fremme det mest muligt. Vi fortjener simpelthen ikke bedre.

Diskrimination i teori og praksis

I 1970-77 udkom det flersprogede "Fremmedarbejderbladet" støttet af Arbejdsministeriet og arbejdsmarkedets organisationer. Støtten og dermed bladet gik ind, da man med LO-formandens Thomas Nielsens ord måtte forvente, at de fremmede havde lært og kunne forstå dansk.¹⁴⁸ Indstrømningen fortsatte imidlertid som bekendt, hvorfor der hele tiden kom nye til uden dansk kundskaber, hvilket snart "nødvendigjorde" fornyede, mere permanente bevillinger til fremmede publikationer, foreninger osv.

Den principielle tankegang bag fremmedlobbyens støtte til disse aktiviteter kommer klart frem i den førnævnte bog "Rødgrød med fløde". Ole Hammer, der var redaktør af "Fremmedarbejderbladet", måtte med stor indignation opleve inddragelsen af støtten til dette, og ikke mindre indigneret var han nu over det angiveligt alt for lille beløb, som Indenrigsministeriet i 1982 havde fået til støtte af indvandrerpublikationer og -foreninger:

"Den samlede bevilling som indvandrerkontoret kan gøre godt med er på 2 mio. kr. Man får et ganske godt indtryk af holdningerne bag bevillingen ved at sammenligne med den kulturelle støtte, der ydes til det danske mindretal i Nordslesvig. Den dansksprogede avis Flensborg Avis, har et oplag på ca. 7000, mens Sydslesvigsk Forening har lidt over 21.000 medlemmer. De, der kan læse avisen, har tilsyneladende ikke større interesse deri. Alligevel udtaler formanden for avisens tilsynsråd, at '... Flensborg Avis er det vigtigste bindeled i vort dansk samfund hernede.' På højt niveau forstår vi betydningen af den danske kulturs videreførelse i udlandet. Flensborg Avis modtager ca. 11 mio. i årlig drifttilskud fra den danske stat. Forholdet siger noget om samme bevillingsmyndigheders respekt for andre kulturers bevarelse."

Målet er altså tydeligvis at sætte støtte til alskens fremmede kulturer her i landet i det mindste lige, i bedste fald over, støtten til landets egne syd for grænsen! I forvejen udgør det alt andet end selvhævdende Danmark under én promille af verdens befolkning, men alligevel er det altså hensigten at fremme stærkere og langt mere aggressive identiteter indenfor vore egne grænser, om nødvendigt på bekostning af støtte til landsmænd. Så sandelig en "nytænkning" af epokegørende karakter!¹⁴⁹

I de 15 år siden "Rødgrød med fløde" har det deri udtrykte synspunkt kun haft vinden i ryggen, begunstiget af den objektive

¹⁴⁷Information 30/10 95

¹⁴⁸O. Hammer: "25 års arbejde i det fremmede" (1995), s. 32

¹⁴⁹Af sig selv er det nye "minoritetsproblem" i øvrigt ved at stille det gamle i skyggen: Allerede 10/11 79 kunne Flensborg Avis i artiklen "Allah er overalt" berette, at tyrker nu var den største udlændingegruppe i Flensborg - 33,6% mod danskernes 25,6%

"udvikling", væksten i fremmedtallet. Parallelt hermed er støtten til disse grupper kun vokset. Således ydede Indenrigsministeriet i 1992 1.246.750 kr. alene til indvandrerbladet "Samspil". Derudover bl.a. 550.000 til organisationen "Ind-Sam" og ialt 1.206.500 kr. til en række indvandrerforeninger.

Omvendt er det aldrig lykkedes for Den Danske Forening - trods adskillige forsøg - at opnå støtte fra disse kasser, som angiveligt bl.a. har til formål at muliggøre flersidig og nuanceret information.¹⁵⁰ Da en "oplysnings"-bevilling i Kulturministeriet på 10 mio. kr. således blev fremsat i 1988, kunne Finn Slumstrup ellers svare Ole Hasselbalch, der havde klaget over Dansk Flygtningehjælps upålidelighed: "Efter hvad vi har forstået, vil der (...) her blive mulighed for, at interesserede parter - f.eks. også Den danske Forening - kan søge om midler til at fremstille oplysningsmaterialer. Alle må være interesserede i, at meningerne kan brydes på baggrund af en viden om de faktiske forhold."¹⁵¹ Denne interesse var dog ikke større, end at Den Danske Forening ganske forudsigeligt ikke kunne få en øre ud af de offentlige systemer - uden at der findes vidnesbyrd om, at dette har foruroliget Slumstrup, som ellers så ofte med sans for opreklamering har udtrykt bekymring over "udemokratiske" tendenser.

En anden, der med umiskendelig dobbeltmoral har udtrykt "foruroligelse", er *Ole Espersen*. Da flere hundrede polske medlemmer af den forbudte fagforening Solidaritet rejste til Danmark i 1981-82, fordi de var forfulgt i deres hjemland, levede de en usikker tilværelse her, fordi justitsminister Espersen undlod at tage stilling til deres ansøgninger om opholdstilladelse.¹⁵² Han forklarede senere, at polakkerne ikke havde et retskrav, der forpligtede ham, men samme krakilskhed kan ikke siges at have været hans ledestjerne, når det gjaldt hans forsvar for "flygtninge" fra den anden side af jordkloden. Her angreb han tværtimod med infami enhver, der satte spørgsmålstegn ved det berettigede i at sikre deres ophold i Danmark. Da en indvandrerbutik var blevet udsat for hærværk, pegede Espersen således i Det fri Aktuelt 4/8 87 på de "mange skyldige" i denne sag, nemlig de politikere og andre "pæne" folk, der mener, at nationalstaten er i fare. "Hvad med de kommuner, der helt åbenlyst, omend de ikke siger det direkte, væmmes ved tanken om at have flygtninge boende hos sig. Er de ikke med til at skabe den atmosfære, der kan få mindre befæstede sjæle til at gå amok. Det tror jeg."

Såvidt Espersen, der dog heller ikke ville finde sig i, at borgmesteren for den hårdest fremmedbelastede kommune, Ishøj, beklagede sig. Da borgmester Per Madsen i 1989 kom med nødråb om situationen, kaldte Espersen simpelthen hans udtalelser "unødvendige" og erklærede, at de er strid med Socialdemokratiets politik. Denne iskolde ideologiske afvisning af virkeligheden blev

¹⁵⁰Parallelt hermed fik fx. "Indvandrerforeningernes Sammenslutning i Danmark" (IND-sam) allerede i 1985 lov til at afholde en stor konference på Christiansborg - siden har Den Danske Forening forgæves søgt at få mulighed for det samme. Om den ensidige offentlige støtte se også særlig kapitel 25 i Glistrups bog "De fremmede i landet" (1991)

¹⁵¹Jyll.-Post. 16/6 88

¹⁵²Ninn-Hansen: "Ret færd", s. 110

suppleret af partiets næstformand *Birte Weiss'* lidenskabelige, mindre jurist-prægede fordømmelse af Madsens udtalelser: "Minder om Hitlers taler", erklærede hun kort og godt.¹⁵³

Over for modstandere af fremmedkursen, Espersens hjertebarn, falder hans nøgterne og velovervejede facade dog af og til. I Ekstra Bladet 19/5 88 rasede han således over Søren Krarup, en "sølle eksistens", en "medlidenhedsvækkende person, som tidligt lider af paranoia". Og i Politikens kronik 24/1 89 beskrev han Fremskridtspartiets og Den Danske Forenings aktivitet: "Kynisk og energisk spredning af urigtige oplysninger med det formål at skabe frygt for danskheden har altid været et effektivt politisk middel." Det samme har udokumenterede påstande om andres uvederhæftighed, kunne man tilføje.¹⁵⁴ Og det var en gennemgang i "Danskeren" (1990 nr. 6) af Ole Espersens udtalelser, som fik Anker Jørgensen til at anklage *Den Danske Forening*: "I dyrker hadet!"¹⁵⁵ Som man råber i skoven, får man dog svar.

Det samme må man sige ved læsning af følgende konklusion af Espersen vedr. det førnævnte hærværk mod en indvandrerbutik: "Der er mange, der er skyldige i denne sag. Det minder - strafferetligt og uden sammenligning i øvrigt - lidt om en tidligere periode, hvor visse politikere og visse såkaldte kulturfolk gav udtryk for tanker, som andre tog højtideligt, f.eks. ved at melde sig til Frikorps Danmark. Det var som bekendt alene de sidste der blev straffede. Til stor overraskelse for mange af dem selv."

Ja, der er mange, der er skyldige i fremmedkursen. Det minder - strafferetligt og uden sammenligning i øvrigt - lidt om en tidligere periode, hvor visse politikere og visse såkaldte kulturfolk gav udtryk for tanker, som andre tog højtideligt, f.eks. ved at melde sig til Frikorps Danmark. Anklagen om forræderi bør imidlertid nu rettes mod de rette, de ansvarlige politikere. Til deres store overraskelse og indignation.

Ganske forarget vil man påberåbe sig sine idealistiske motiver - hvornår har man imidlertid hørt om, at landsforrædere ikke har påberåbt sig idealistiske grunde for deres handlinger? Men som højesteretsadvokat Annæus Schiødt begyndte sit indlæg i retssagen mod Quisling i 1945: "Jeg vil først fremholde, at intet motiv, selv det mest idealistiske, kan fritage for straffeansvar for det, tiltalte har gjort. Hvis ikke dette var rigtigt, kunne forræderi-paragrafferne lige så godt have være uskrevne. For de aller fleste som begår forræderi vil på regnskabets dag påstå, at de har handlet ud fra ideelle motiver."

Hvorfor? Et idéhistorisk forsøg på en forklaring

Hvorfor så mange fører en så lidenskabelig kamp for indvandrings- eller fremmedkursen, kan måske kun forstås, når denne erkendes som et udtryk for en dybere og bredere *kamp mod grænserne*, som et oprør mod menneskets uafhjælpelige begrænsethed og afmagt.

I nærværende bog vil utallige oprørere mod dette grundvilkår

¹⁵³B.T. 17/2 89

¹⁵⁴Se videre om Espersens metoder i Ole Hasselbalchs bog "Viljen til modstand" (1990), s. 31ff

¹⁵⁵Åbent brev i "Danskeren" 1991 nr. 1

blive præsenteret, men de færreste af dem personificerer vel kapitulationen over for de angiveligt uundgåelige "frigørende" værdier så udtalt som dr. phil. *Per Stig Møller*. For blot en generation siden ville man have forsvoret, at en konservativ leder kunne komme med følgende rent marxistiske udsagn:

"Borgerlighedens vrangbillede er småborgerligheden. I den indsnævres borgerligheden til at være sig selv nok. Til egoismens afvisning af det anderledes og anfægtende. Til isolering af det afvigende og fortrængning af det uforståelige og det irrationelle. Den er kunstfjendsk og fremmedhadende. Derfor har de totalitære bevægelser altid haft let spil blandt småborgerskabet. I dem fandt det tilværelsen betrygget."¹⁵⁶

Det er vel at mærke ikke den kerne af sandhed, der måtte være i dette, som *Per Stig Møller* eventuelt kunne bruge til en besindelse på en moderat udvikling. Undertonen er hele tiden den totale nationale kapitulation. Således skriver han lidt senere: "Det åbne samfund respekterer minoriteterne og anderledesheden som selve udviklingens livsnerve. I denne ånd stillede *Christmas Møller* i selv samme tale, hvor han hyldede *Hedtofts* evner til at holde kommunismen fra døren, følgende spørgsmål til dem, der ville udelukke kommunisterne fra indflydelse: 'Hvad har det med demokrati at gøre at udelukke kommunisterne fra udvalg? Eller ikke give Retsforbundet adgang til de udvalg, det har interesse for?'. I samme ånd gik *Hal Koch* i 1945 imod en udrensingslov, som skulle ramme alle de tjenestemænd, der havde ytret opfattelser, som stred imod demokratiet." Og *Per Stig Møller* konkluderer: "Omfatter borgerbegrebet ikke alle, har det ingen mening."

Set i sammenhæng med hans politiske udsagn, hvor han bl.a. har hævdet¹⁵⁷, at Danmark accepterede at blive et multikulturelt samfund ved rigsfællesskabet med Grønland(!), er det tydeligt, at nyttilvandrede etniske minoriteter skal gives den samme legitimitet som rent indenrigspolitisk pluralisme - en, som det vil ses, ofte anvendt falsk parallel i den politiske debat.

"Postmodernismens" æra

Frygten for at kunne kaldes "småborgerlig" har siden 68'erne-marxisternes udfald bredt sig over hele det politiske spektrum.¹⁵⁸ Resultatet har været panisk overreaktion i den modsatte retning. Det har nærmest lignet et mindreværds kompleks: Ens eget liv, land og samfund har forekommet så usigelig småt sammenlignet med de voldsomme og verdenshistoriske begivenheder ude omkring, og flovt har man været så "åben" som muligt for at få lov til at "være med".

Den såkaldte småborgerligheds faste værdier, troskab mod familie og det nære, pligtopfyldelsen - disse synes dog langt at overskygge

Per Stig Møller: "Småborgerlighed og borgerlighed"; i bogen "Spor" (1997), s. 285

I "Tidehverv", marts 1997

¹⁵⁸Jf. *Gunnar Rasmussens* karakteristiske analyse af Fremskridtspartiets succes: "Det småborgerlige oprør" (1976). Endnu i 1980'erne viste den ovenfor behandlede historiker *Uffe Østergård* karakteristisk nok denne frygt ved selv i sine "videnskabelige" afhandlinger at reklamere med, at han boede i kollektiv!

dens negative sider, som derimod helt dominerer hos de toneangivende intellektuelle. Disse har gjort en dyd af deres egen tomhed og kalder den nuværende epoke for "postmodernismen", der er karakteriseret ved manglen på ethvert fælles værdigrundlag til fordel for den personlige oplevelse og selvudfoldelse. En grundtanke i forsvaret for det multikulturelle er netop, at man kun kender to niveauer: individerne og menneskeheden, hvor de førstnævntes "rettigheder" gives forrang over ethvert hensyn til traditionelle kulturelle fællesskaber og sociale bånd. Der er nemlig ingen *historie* for postmodernisterne, kun nuet. "Historien og traditionen er med andre ord ikke længere basis for mening og erkendelse, for den erfaring, hvorpå vi skal bygge fremtiden. Derfor kommer den fremtid os heller ikke ved, siger de postmoderne, uden at forstå, at en sådan foragt for historien og dermed for det samfund, vi har som pligt til at udvikle, fører lige ud i nihilismen og dens tro følgesvend, nazismen."

Således konkluderer den danske historiker *Leo Tandrup*¹⁵⁹, der på linie med den amerikanske historiker Christopher Lasch er blandt de få, som har turdet hævde de såkaldte småborgerlige værdier over for intellektualismens selvhad, frigjorthed og normløshed. Tandrup påpeger rammende, at postmodernisterne har et ideal om *det grænseløse* - en slags opium for individet, som religion ifølge Marx var det for folket. Dette ideal gør mennesket umenneskeligt, "for så vidt som det giver det den opfattelse, at det ikke allerede er skabt, med de og de normer og grænser, den eller den natur og kultur, de og de former og dermed samhørende indhold."

Mennesket er altså for de (post)moderne intellektuelle som en tom kasse, der hele tiden skal fyldes med nye spændende stimulanser, oplevelser og indtryk - der er intet på forhånd givet, som binder.¹⁶⁰ En sådan idé gør selvfølgelig bl.a. sammenblanding af folkeslag ikke alene mulig og uproblematisk, men endog ønskelig og attråværdig. Alle individer i det atomiserede samfund kan jo derved beruses af grænseløsheden, oplevelserne, mangfoldigheden - og ganske konfliktfrit, da alle forskellene dybest set opfattes som tomme symboler uden essens og eksistentiel værdi. Spørgsmålet er imidlertid ikke mindst, om de nytilkomne individer deler denne opfattelse.

Normløshedens farer

Farerne ved den anti-småborgerlige holdning ligger dog langt fra kun i ydre trusler. Tværtimod Per Stig Møllers tidstypiske hævde af småborgerligheden som arnestedet for nazismen m.m., påpeger Leo Tandrup med rette ideologien om det "postmoderne" som en ny nazismes banebryder. Foragten for den fælles nationale kultur, tro og afgrænsningsvilje har efterladt individet som en i hidtil uset grad isoleret enhed, overladt til mode-ideologier, "New Age" og alskens letfængelige enkeltsager, hvis overbevisningskraft ikke ligger i fakta, men i følelsesmæssigt engagement - og jo mindre "snæver" og mere grænseoverskridende følelse af kompenserende almagt for det isolerede individ, sagerne giver, desto bedre.

I sin bog "The Origins of Totalitarianism" påpeger *Hannah Arendt* med styrke, at det netop er nedbrydningen af den klassiske

I sin bog "Folkedrabet" (1987), s. 45

Først formuleret af Jean-Paul Sartre som, at "eksistensen kommer før essensen"

nationalstat med dens faste grænser og statsapparat, der stiller det isolerede individ åbent for alskens nye bindinger, og her synes det moderne "postmodernistiske" individ i særdeleshed at være tilbøjeligt til at fylde sin tomhed med fanatiske eller fantastiske totalitære læresætninger.

Det må understreges, at denne aktuelle udsathed for totalitarisme som resultat af nedbrydningen af de traditionelle strukturer skyldes en bevidst ideologisk politik, der selv besidder totalitære væsenstræk. Som bl.a. Hannah Arendt har påpeget, var det et nyt karakteristisk fænomen ved totalitarismen under Hitler og Stalin, at såvel bødler som ofre udviste en robotagtig adfærd, uden bevidsthed om mulighed for handling mod en angiveligt uundgåelig nødvendighed - det var som om, at de adlød kræfter, der var større end den menneskelige vilje. Denne overtro på "udviklingen" som et naturfænomen, ikke som en menneskeskabt historie, har siden atter vokset sig stærk, ikke mindst grundlagt på en rent teknokratisk tro på fremvæksten af et "globalt informationssamfund", hvor grænser er ligegyldige, kulturer og religioner helt uden betydning - kulminerende i postmodernismen, som helt har opgivet kampen for et nyt fælles grundlag og gjort en dyd af denne ekstreme individualistiske nødvendighed, hvor den enkeltes "menneskerettigheder" er gud.

Men der er imidlertid stadigvæk en virkelighed uafhængigt af postmodernistens idiosynkrasier. Skønt den moderne normløshed har været gennem en nedsivningsproces, hvor "småborgerlighedens" sunde fornufts-instinkt er blevet svækket i vide kredse, er der dog grænser for, hvor meget man kan angribe de bærende værdier i det menige folks dagligdag, før modstand vækkes - og de store menneskeoceaner uden for det selvkritiske Vesten er næsten uberørte af værdinihilismen.

Den ubønhørligt "nødvendige" nedbrydningsproces af det åndelige såvel som det ydre værn i Vesten fortsættes dog af vore eliter. Som Hannah Arendt har bemærket i sin bog "The Human Condition", er det kun altfor almindeligt for mennesker at være ærligt overbevist om doktriner, som modsiges af næsten hver eneste erfaring fra dagligdagen. Og som hun påpeger i sit førnævnte værk om totalitarismen, bekymrer sådanne ideologisk styrede ledere sig overhovedet ikke om deres landes nationale interesser, end ikke om de forudselige konsekvenser af deres handlinger, men kun om deres verden af ideologiske fiktioner. Deraf den ekstreme uforudsigelighed af deres adfærd samt vanskelighederne ved at have med dem at gøre ud fra almindelig magtpolitisk logik.

Hvorfor dette ufattelige: At Vestens regeringer, tilsyneladende helt uden nogen ydre nødvendighed, lader millioner af repræsentanter for en kultur, der direkte modsiger grundlaget for deres egen, etablere sig og få indflydelse centralt i vestlige lande?

Ideologi og klasse

Heller ikke her kan et totalitært træk, påpeget af Hannah Arendt, helt benægtes i de nuværende vestlige samfund: Totalitarismens nyhed var en "løg-agtig" opbygning af samfundet, hvor den politiske kerne er helt omgivet af frontorganisationer og ledende sympatisører, som igen omgives af tilhængerne. Først i det yderste, separate lag kommer det menige folk. Dette medfører en kun gradvis aftagende ideologisering fra magtcentret til den ydre, "småborgerlige" verden; de omgivende lag af sympatisører og tilhængere giver de ledende magthavere og opinionsdannere en form

for "støddæmpende" værn mod udenforstående indtryk, hvorved en erkendelse af, hvor radikal deres ideologi egentlig er i forhold til den traditionelle normalitet, forhindres. Politikernes omgangskreds i jet-settet, finkulturen og de "globale eliter" i EU, FN osv. underlægger deres mentalitet en selvforstærkende proces, uden konfrontation med modsigelse i hverken teori eller praksis.

Dette viser sig også i den stadigt mere sammenfaldende betragtningsmåde hos storborgerskabet ("kapitalen") og de intellektuelle, idet de har de samme ydre livsomstændigheder og derfor også indgår en stadigt snævrere alliance mod det "småborgerlige" menige folk. Som Leo Tandrup udtrykker det: "De intellektuelle, der i snart to hundrede år har levet på borgerskabets nåde og unåde og derfor er kommet til at ligne det til forveksling, bidrager nemlig i dag i vid udstrækning som dets håndlangere til at undergrave den brede befolknings grundfæstede værdier. Det sker ved en forførelse af den, der camoufleres med den opreklamerede tolerance, som alle nihilister dyrker."

Tolerancen er imidlertid en tvivlsom følelse, fortsætter han: "At tolerere betyder som bekendt at tåle. Men den man tåler, bryder man sig ikke om. Tolerancen udelukker med andre ord respekten og kærligheden, men sådan fremstilles den ikke. Tværtimod. Den prises som forudsætning for, at man kan respektere og elske andre. Han er et tolerant menneske, lyder det. Ham bør I se op til. De intellektuelle forstår ikke, at gudsyndet af tolerancen fjerner muligheden for at respektere de normer, der er grundlag for enhver moral."

Det intellektuelle klima er sådan, at det tavse flertal kun kan holde fast ved sit livs konstituerende normer på bekostning af en dårlig samvittighed. Derfor skjuler flertallet deres egentlige mening, både over for hinanden og over for eliten, der således yderligere isoleres fra folkets livsproblemer og endnu mere uforstående ser ned på dette. Det er katastrofalt, fastslår Leo Tandrup. "For det hele er til syvende og sidst et spørgsmål om gensidig respekt. Det menneske, der ikke agtes, dræber. Så enkelt er det. Det er et særligt menneskeligt træk."

Et folk, der tilstrækkeligt længe er blevet sjoflet, og hvis livsinteresser der er blevet "eksperimenteret" med, vil til sidst ty til vold, om ikke andet i afmagt mod egentlig uskyldige syndebukke. Det ses overalt.

Opgaven er i det nære

Den moderne intellektuelle benægter muligheden af, at et begrænset liv kan være et godt liv, og derved gøres svigten til en dyd. Og når først følelsen er blevet *hjemløs*, ikke mere er rettet mod et begrænset konkret sted og konkrete personer, bliver den sentimental. Så kan man med den bedste samvittighed i verden kræve oprejsning for u-landene, afrustning og humanitær indsats både her og der, og samtidig svigte sine egne under hele denne forpustede aktivisme - og endda kræve dårlig samvittighed af dem, der ikke gør det. Hvordan skal man argumentere for denne tilsyneladende inaktivitet? Allerede Nietzsche indså, at det livsnære og livsduelige menneske altid er fattig på argumenter, fordi disse oftest er forsvar for eller imod dets egen livsførelse, og fordi den livsduelige ikke behøver noget forsvar. Den livsnære må blot henvise til frugterne af sit stilfærdige og skjulte virke i kontrast til "resultaterne" hos dem, der ved grænseløs aktivitet vil forbedre verden i en ideologisk billede - og en sådan må man

nødvendigvis støtte sig til, når man bevæger sig ud over det overskuelige og velkendte. Da må forudsatte antagelser erstatte fakta, "holdninger" indsigt.

Således gav det mange intellektuelle dårlig samvittighed, at de ikke kunne tage over og bekæmpe regeringsstyrkerne i El Salvador, når de erfarede, hvordan soldaterne på magthavernes ordre myrdede og voldtog hele landsbyers befolkninger. Herimod påpeger Leo Tandrup nødvendigheden af at indse, at vi heller ikke selv lever i et idyllisk land med små problemer og uden undertrykkelse, men at der også herhjemme er noget at kæmpe for og imod: "Så behøver vi ikke skamme os over ikke at kunne hjælpe guerillaerne i El Salvador. Så forstår vi, at vort El Salvadorproblem ligger i vort eget familieliv, i forholdet til børnene i skolen, til kammeraterne på arbejdspladsen, til de økonomiske og politiske magthavere."

Omvendt har de intellektuelles holdning længe været den selvretfærdige verdensbekymrede attitude, hvor lidelse og nød skyldes andres svig - endog ens eget helt konkrete svig i de af Tandrup nævnte dagligdags forhold bortforklares på denne måde. Pioneren er her Jean-Jacques Rousseau, som i et berømt brev til Madame de Francueil forklarede, hvorfor han havde udleveret sine børn til et børnehjems grumme skæbne: "Jorden producerer nok til at ernære alle; det er de riges livsstil, det er Deres livsstil som berøver mine børn brødet." Når man først har løsrevet sig fra sammenhængen og tolker sine handlinger i en "højere" (i dag endog "global") sammenhæng, har man såvist altid forklaring på rede hånd for enhver svig.

I det omfang, man indenfor nationen eller fædrelandet kommer udenfor det vante, er man alligevel på sikrere grund end ideologen, idet man qua den fælles historie er knyttet sammen af fælles oplevelser og problemer, der præger den udtalte erfaring. Imidlertid må denne huskes via historieundervisning og i opdragelsen fra generation til generation, ellers bliver det umuligt at være trofast over for dem, man lever sammen med. For så lærer man dem ikke at kende. Og så er der ikke noget at være trofast over for. Så kan man lige så godt skifte hinanden ud med jævne mellemrum, som det rent faktisk jo også er blevet norm nu.

Troløsheden i private såvel som i nationale anliggender er fuldt ud samme sag, og jordbunden derfor er bevidst blevet lagt til rette, jævnfør fx. den retningsgivende rapport om uddannelsen "U 90" (1978), der anbefalede, at skolen hos børnene fjerner "skjulte rester af tidligere perioders menneske- og kultursyn."

Det odiøse, der skulle fjernes, var intet andet end dét, der i talløse tidligere generationer har holdt menneskene sammen om hinanden og om deres opgaver, som har lagt grunden til arven, der svigtes i dag.

Den danske arv

N.F.S. Grundtvig fremhæves ofte med rette som kilden til dansk fællesfølelse i nyere tid, men røgtelsen af hans arv er samtidig et tro spejlbillede af udviklingen i åndslivet generelt. For Grundtvig var mennesket skabt til at leve sit liv i "kærlighedens fællesskaber", og dem møder vi især i hjemmet og i folket. Kærlighedens fællesskaber har her antaget en konkret og virkelighedsnær karakter, som vi ifølge Grundtvig ikke kan nøjes med at snakke eller betale os fra, som det så snildt lader sig gøre med den store verdensomspændende kærlighed. I hjemmet og folket gælder kravet mennesket selv, ikke bare dets penge eller talegaver.

Disse åndens fællesskaber i grundtvigsk forstand kan ikke organiseres på linie med de mange menneskeskabte "fællesskaber" eller organisationer. De er kun til som noget givet, for Grundtvig givet af Gud, og de kan kun vælges af individet i frihed, da mennesket for Grundtvig er et "gådefuldt" væsen, hvis liv ikke kan lægges til rette efter ydre, rationel planlægning. Mener man, at menneskelivet kan forklares rationelt, bliver det ikke i besiddelse af noget forsvar imod en romersk magtpolitik eller en rationel jura, der vil ensrette det, påpeger højskolemanden *Poul Engberg* med rette i sin bog "Grundtvig og det folkelige oprør" (1980).

Det multikulturelles fortaleres forsøg på at organisere et nyt samfund, hævet over tidligere tiders irrationelle menneskesyn, med tvangsforanstaltninger for at gøre tilflytterne "danske", viser hvor fjernt de nuværende toneangivende er fra Grundtvigs erkendelser. Imidlertid blev grundtvigianismen allerede udvandet til ren radikalisme omkring år 1900, og det, der burde have været det sikreste værn mod grænsenedbrydningen, blev i stedet dens sikreste medløber - ekstra farlig, fordi den var i "national" iklædning.

Sviget skyldes den løsrevne, ensidige dyrkelse af enkelte aspekter i Grundtvigs begrebsverden, tragisk nok netop særlig "kærligheden" og "friheden". Skønt det nøgternt betragtet turde være mindre betydningsfuldt, med hvilken *følelse* man udfører sine pligter for medmenneskene, når blot man gør det, er vægten nu i dén grad skubbet over på "kærligheden" bag gerningerne, at disses konkrete resultater ses som mindre betydningsfulde. Og respekten for den indre frihed er gået over til at være accept af næsten enhver ydre frihed, herunder ret for nye minoriteter til at indvandre og derefter til at "være sig selv". Konsekvenserne ses eksplicit hos fx. den i Danmark arbejdende tyske højskolemand *Henning Eichberg*, der netop ser Grundtvigs accept af folkenes forskellighed som forudsætningen for et tolerant, multietnisk samfund¹⁶¹.

Alt sammen stik modsat Grundtvig, der fx. ville slå enhver tysk indflydelse nord for grænsen for panden.

Kulturradikalismen

Grundtvigianismen er efterhånden flydt sammen med *kulturradikalismen* i en bred, lind strøm. Allerede i 1951 skrev *Poul Henningsen* om, at afrikanernes kultur er rigere end "den hvide blege og tavse, vi sidder i til halsen": "Vi degenererer stille og sikkert, mens vi indbildsk tror, det er her i Europa, kulturen står i sin højeste blomst. Vi trænger til al den fornyelse, de farvede folkeslag kan gi os." Også hvad dette angår er Klaus Rifbjerg kun mekanisk eftersnakkende sit forbillede, jævnfør Rifbjergs førnævnte ord i *Jyllands-Posten* 11/1 1994 om, at indvandringens "tilførsel af nyt blod" er nødvendig, for at danskerne ikke skal havne i "degeneration". At Benny Andersen med sit velkendte digt "Verdensborger i Danmark" med det budskab, at alt dansk i virkeligheden er udenlandsk, heller ikke er synderlig original, ses af PH's ord fra så tidligt som 1937 om, at "der ikke er noget, der hedder udansk": "Vi har vores statsreligion fra Palæstina, bearbejdet af tyskeren Luther, vores politiske system er fra England, pigernes tøj er skåret efter fransk mønster, vores

Se fx. Eichbergs bog "Die Geschichte macht Sprünge" (1996)

kultur er international, og det har den altid været. Der findes ikke dansk stil, men kun genfortælling."

Med kulturradikalismen opstår den linie, som de andre åndslinier mere og mere har lagt sig op ad, hvor forskellige de end var i udgangspunktet. Kulturradikalismen har lagt grunden for den opløsning af værdierne, der viser sig i postmodernismen, og den er ikke mindst magtens ideologi. Det førnævnte uddannelsesprogram "U 90" viser klart sin gæld til PH's ord fra 1953: "De døde regerer os. Vi skal løse den vældige opgave at frigøre mennesket fra fortiden, at få det til at leve på sin egen tids forudsætninger. Sker det, opstår en ny kultur."

At grundtvigianismens højskoler i stedet for deres historiedyrkende udgangspunkt nu "lever på deres egen tids forudsætninger" ved at leve af kurser i astrologi, healing og anden nyreligiøsitet, som er karakteristisk for de rodløse mennesker i "postmoderniteten", er kun konsekvent følgagtighed over for ånden i PH's tro på "en ny kultur".

PH's tro på muligheden af en fremtidig stabil kultur som modsætning til nutidens opsplittede og konfliktfyldte deler han med langt større tænkere, såsom Fichte, Hegel og Marx. Ejheller kan kulturradikalismens paralleller til nazismen overses. Først og fremmest er de fælles om at benægte enhver *transcendens*, altså fælles om kun at regne med det rent biologisk determinerede menneske uden pligt og ansvar. Hvor nazismen talte om generne, talte PH blot som i følgende sentens om samfundet: "For nogen tid siden meldte radioavisen om en 11 års dreng, der sad i Varde arrest for at ha påsat syv brande. Hvornår erkender vi, at det efter al sandsynlighed er samfundet, der har påsat dem alle syv?"

Over for ændringen af dette samfund har den kulturradikale lige så lidt som fascistens en demokrats temperament - begge har de meget lidt tiltro til det brede folks frigørende kraft og må derfor betragte sig selv som opdragende elite eller spydspids for det nye, som skal komme, i dag velkendt fra politikernes "opdragelse" af folket mod "racisme". Denne foragt for mængdens angivelige træghed sås allerede hos banebryderen for det moderne frigjorte og "følende" individ, Rousseau, der som de moderne fortalere for det "humanitære" anså sig selv for stærkere følende end alle andre. Som *Norman Hampson* beskriver det i sin bog om den franske revolution, "Prelude to Terror" (1988), var det Rousseaus opfattelse, at hvis menneskene kunne overbevises til at søge tilfredsstillelse i total hengivelse for helhedens vel, ville det "eneste", de skulle opgive, være det selviske og uægte i deres nuværende liv, og de ville da være frie til at leve i overensstemmelse med deres "sande natur". Problemet, påpeger Hampson imidlertid, var selvfølgelig at få de korrumperede mennesker til at ville deres egen frelse, og til dette formål var det nødvendigt med en indgriben af en slags overmenneske, en Lovgiver, "der kunne indse, hvad der var nødvendigt, og som havde den moralske autoritet til at få folk til at acceptere de institutioner, der ville få dem til at gå den vej, de var ude af stand til at gå af deres egen vilje."

Denne elitære opfattelse er også implicit i kulturradikalismens kamp for "frigørelse". Som Rousseau troede PH - trods mistroen til folket - alligevel på en god menneske"natur", som det bestående samfund blot har forkvaklet. Som han udtrykte det i 1948: "Tilliden til det oprindelige menneske har altid været skelnemærket mellem højre og venstre. Alt venstreorienteret arbejde på alle kulturens felter er gået ud på at nedbryde skranker, og alt højreorienteret

på at prise deres nødvendighed."¹⁶²

Hvis dette udsagn er sandt, har det venstreorienterede syn helt og aldeles sejret, hvilket ikke mindst viser sig i fremmedpolitikken. Et udtryk for denne enighed i alt væsentligt kom karakteristisk til udtryk, da den ledende fortaler for fremmedkursen, venstresocialisten *Preben Wilhjelm*, i 1982 modtog "PH-prisen". Troen på menneskets "gode" natur, som den kommer til udtryk i forargelsen over udtryk som "bekvemmelighedsflygtninge", idet man fæster lid til enhver asylansøgers glatte ansigt, fandt allerede udtryk i PH's bekendelse: "Jeg tror, der vil vokse en ny og bedre begrundet moral frem, som ikke bygger på skræk og håb, men på livsvilkårenes betydning. Mennesket er en plante, som vantrives i dårlig jord og blomstrer i god. Mød en kat med varme og venlighed, og den vil svare dig med varme og venlighed. Gi dine medmennesker lønnen først: tro på dem, vis dem tillid. Hvis de ikke fra anden side er spoleret af det gamle frygtkompleks, vil du få svar i samme ånd, som du taler." Den mest sikre vej til at spille nyttig idiot og opnå et hurtigt nationalt selvmord i den verden, som nu engang er.

Paradoksalt nok giver den herskende kulturradikalismes tro på det "gode" menneske sig omvendt udtryk i en usædvanlig hårdhed og kærlighedsløshed, når talen drejer sig om eget folk - et træk, der, som *Ernst Nolte* påpeger i "*Der Faschismus in seiner Epoche*" (1963), også karakteriserede Hitler. Nolte reviderer det sædvanlige billede af fascismen ved at lægge vægt på dens besynderlige *uhistoriskhed* - tværtimod at drage næring fra egen nations historie hentede den sine forbilleder alle mulige andre steder fra samt fra utopien. Trods alle traditionalistiske tilløb nærrede fascismen et direkte *fjendskab* mod historien, idet denne virkede som utopi-forhindrende ballast.

Kulturradikalismen har imidlertid ikke kun frigjort sig fra historiske bindinger, men i modsætning til nazismen også fra "racen" - og fra alt andet forpligtende udenfor individet selv. Derfor bliver den moderne holdning til det nationale som *Ernst Renans* i hans tale "Hvad er en nation?" (1882), nemlig "en daglig folkeafstemning". Det nationale anses for noget, man kan iføre sig eller lægge til side fra dag til dag alt efter behov - og udlændinge kan "gøres til danskere" uden problemer. Det nationale ligger ganske rigtigt ikke i generne, men det forsvinder ikke uden videre, selv om det slumrer, og hvis det forsvinder, åbnes sluserne som ovenfor beskrevet på vid gab til isolation, normløshed, totalitarisme og kulturløshed.

Men også herimod skulle PH selvfølgelig opponere: "Det nationale eksisterer ikke i nogen kunstart - undtagen som dilettanteri", hævdede han, glemmende, at det nationale ikke er et specifikt program eller motiv, men simplethen det at skabe noget ind i den givne sammenhæng eller kontinuitet. At skabe noget helt løsrevet fra sammenhængen, udelukkende udtrykkende individets særlighed, er derimod den typiske misforståede reaktion mod traditionen og det nationale. Omvendt viser den misforståede opfattelse af det nationale sig, når kulturradikale eller moderne grundtvigianere

Jævnfør Maurice Cranstons ord i hans Rousseau-biografi "The Noble Savage" (1991, s. 302): "Rousseau tror mere end de fleste filosoffer på menneskets radikale individualisme. Han tror ikke at samfundet er naturligt, og han tror ikke, at samfundet medfører fred."

vil udtrykke sympati for det. Så bliver det, som det fx. ses hos den tidligere nævnte Henning Eichberg, til dyrkelse af folkenes særegne skikke, håndværk og sportsformer, ikke til simpelthen den daglige eksistens, sikret af værnende grænser, der alene skaber et *hjem*.

Som *Allan Bloom* sammenfatter i sin bog "The Closing of the American Mind" om det moderne forfald: "Kreativitet og personlighed træder i stedet for andre ord som dyd, flid, fornuft og karakter, de spiller ind på vore bedømmelser af ting, og forsyner os med mål for vore uddannelser." De nye "kultur"-idealer er borgerens måde at undgå (små)borgerlighed på. Så Bloom må konkludere: "Mangel på kultur er nu kultur."

På grund af deres rent instrumental-fornuftsagtige opfattelse af det kulturelle anfægtes de moderne grundtvigianere ligesom de kulturradikale ikke af det multikulturelle. Enhver kan jo fortsat dyrke sin "nationale" kunst, sport eller anden skik, uanset tilstedeværelsen af voksende etniske grupper i landet!

Denne reducering af det nationale in absurdum har fået sin kraftige "videnskabelige", statsstøttede opblomstring fra midten i 1980'erne i den såkaldte *nationalismeforskning*, hvis hidtil mest iøjnefaldende akademiske frugt på dansk grund er 4-bindsværket "Dansk identitetshistorie". Om dette værk konkluderede dets redaktør, professor *Ole Feldbæk*, i Undervisningsministeriets tidsskrift "Uddannelse" nr.8-9, 1991:

"Fremstillingen af den danske identitets historiske udvikling har forhåbentlig kunnet bidrage til at vise, at det danske ikke er noget én gang for alle givet og endeligt afgrænset, men at det er et kompleks af tanker, følelser og aspirationer i stadig bevægelse, formet af den omskiftelige verden og den foranderlige dagligdag, vi lever i. Som den franske historiker *Ernest Renan* for godt hundrede år siden svarede på sit eget spørgsmål: hvad er det nationale? 'Det er en daglig folkeafstemning'. Eller sagt på en anden måde: Vi kan selv have hånden på rattet - og foden på bremsen."

Elementet af sandhed i denne erkendelse fører imidlertid også her til det førnævnte misbrug af Renans sætning, idet *Feldbæk* derefter hævder det som skolens opgave at "lære eleverne om 'de andre', og få dem til at forstå, at de har andre, men ligeværdige forudsætninger." Desuden at "forklare dobbeltheden i det nationale: 'os' og 'de andre', som den helhed, det faktisk er. At koble det nationale og det internationale." Derimod *ikke* fx. at lære den danske nationale sangskat, da *Feldbæk* "ikke kan forestille" sig, at "den vil være til megen hjælp. Dertil er dens verden *for* uigenkaldeligt 'gamle dage' for de unge."

Intet viser vel klarere "nationalismeforskningens" standpunkt end en sådan udmelding fra dens danske projektleder. Dens overordnede projekt er at bidrage til den totale skepticisme i "postmodernismens" epoke; en ny totalitarismes banebryder. Men alt i alt kun logisk, når dens mentalitet som vist har rod i 30'ernes marxistisk inspirerede kulturradikalisme, der altid har haft nedbrydelsen af nationale "fordomme" og oprettelsen af et homogent "verdenssamfund" som sit selvfølgelige mål. Som PH udtrykte det i 1950: "Bertrand Russell skrev i 1935, at han sympatiserer med kommunismens teoretiske mål, men ikke med dens metoder, mens han har lige lidt tilovers for nazismens mål og midler. Det gir præcis forskellen ved disse to bevægelser."

Som man vil se, har dog heller ikke den herskende danske kulturradikalisme i sin kamp for kommunismens mål holdt sig tilbage

fra dens usympatiske metoder.

Mistæneliggørelsen af den nationale holdning

Ikke blot som modtræk mod alt dette, men i selve sin essens bør den nationale holdning være lige så fuldt anti-kulturradikal som anti-fascistisk. I dag står vi i den samme frontstilling, som da Hitler udtalte, at det er indlysende, "at der i en tid, hvor verdens skæbne bliver bestemt af kæmpestater, stater med et areal på fra 11 til 17 millioner kvadratkilometers grundflade, hvor hundredemillionermenneskestater bestemmer verdens skæbne, ikke mere kan være tale om suveræniteten for småstater."

Marxismen, nazismen og den i dag herskende ideologi - hvad man så end vil kalde den for - er rørende enige om de små nationalstaters forældethed. Herimod er det nu mere tiltrængt end nogensinde at hævde menneskenes *grænser* og folkenes *ligeberettigelse*. Hvad det sidste angår, hører man straks indvendingen: Tro dem ikke! Dette refræn i mistæneliggørelsen af nationaltsindede motiver har hersket lige siden *Edvard Brandes'* tale mod forsvarstilhængerne for 100 år siden: "Når vore gejstlige modstandere kommer og forsikrer os, at de handler således for Guds skyld, så tro dem ikke, det er embedet de tænker på, og når de herrer militære kommer og fortælle os, at det er fædrelandet det gælder, tro dem ikke, det er partiet, de bryder sig om."

Dengang som i dag fandtes egoismen angiveligt kun på den "reaktionære", uegennyttigheden kun på den "progressive" fløj.

Som det turde være fremgået af den forudgående historiske oversigt, er denne mistro og foragt stadig grundtonen i kampen mod kritikken af masseindvandringen - den invasion, som truer med at blive den mest uopretteligt indgribende og skelsættende begivenhed i Danmarks tusindårige historie.

Personregister

Af de i bogen omtale personer er de mere fremtrædende fortalere for fremmedkursen omtalt mere indgående, end der kunne blive plads i nærværende bog, i det biografiske leksikon på Den Danske Forenings internet-hjemmeside, som stadigt opdateres. Adresse: <http://www.dendanskeforening.dk>